

Postanak

POGLAVLJE 1

Stvaranje svijeta

1 U početku je Bog stvorio nebo i zemlju.

2 I zemlja je bila bez oblika i prazna, i tama je bila nad licem dubina; i Duh se Božji kretao nad licem voda.

3 I Bog je rekao: “Neka bude svjetlost!” I bila je svjetlost.

4 I Bog je vidio da je svjetlost dobra; i Bog je odvojio svjetlost od tame.

5 I Bog je nazvao svjetlost Dan, a tamu je nazvao Noć. I bila je večer, pa jutro: prvi dan.

6 I Bog je rekao: “Neka bude svod posred voda, i neka razdvaja vode od voda!”

7 I Bog je načinio svod i odvojio vode što *su bile* pod svodom od voda što *su bile* nad svodom. I bilo je tako.

8 I Bog je nazvao svod Nebo. I bila je večer, pa jutro: drugi dan.

9 I Bog je rekao: “Neka se vode pod nebom skupe na jedno mjesto, i neka se pojavi suho *tlo!*” I bilo je tako.

10 I Bog je suho *tlo* nazvao Zemlja, a sakupljene je vode nazvao Mora. I Bog je vidio da je dobro.

11 I Bog je rekao: “Neka zemlja proklija travom, biljem što donosi sjeme, plodnim stablima koja, prema vrsti svojoj, donose plod u kojem će biti sjeme njegovo na zemlji!” I bilo je tako.

12 I zemlja je proklimala travom, biljem što donosi sjeme, prema vrsti svojoj, i stabla koja, prema vrsti svojoj, donose plod u kojem je sjeme njegovo. I Bog je vidio da je dobro.

13 I bila je večer, pa jutro: treći dan.

14 I Bog je rekao: “Neka budu svjetlila na svodu nebeskom da odvajaju dan od noći, i

neka budu oznake i za doba, i za dane i godine;

15 i neka budu za svjetlost na svodu nebeskom da rasvjetljuju zemlju!” I bilo je tako.

16 I načinio je Bog dva velika svjetlila, veće svjetlilo da vlada danom, a manje svjetlilo da vlada noću, *načinio je* i zvijezde.

17 I Bog ih je postavio na svod nebeski da rasvjetljuju zemlju,

18 i da vladaju danom i noću, i da odvajaju svjetlost od tame. I Bog je vidio da je dobro.

19 I bila je večer, pa jutro: četvrti dan.

20 I Bog je rekao: “Neka vodama provrve stvorenja koja se miču i žive, i ptice neka lete nad zemljom na otvorenom svodu nebeskom!”

21 I Bog je stvorio kitove velike i svako živo stvorenje što se miče, što vodama provrvi, prema vrsti svojoj, i svaku pticu krilatu prema vrsti svojoj. I Bog je vidio da je dobro.

22 I Bog ih je blagoslovio govoreći: “Plodite se i množite, i napunite vode u morima, i neka se ptice množe na zemlji!”

23 I bila je večer, pa jutro: peti dan.

24 I Bog je rekao: “Neka zemlja iznese živa stvorenja, svako prema vrsti svojoj: stoku, gmazove i životinje zemaljske, svaku prema vrsti svojoj. I bilo je tako.

25 I Bog je načinio životinje zemaljske, svaku prema vrsti svojoj, i stoku prema vrsti svojoj, i sve što gmiže na zemlji prema vrsti svojoj. I Bog je vidio da je dobro.

26 I Bog je rekao: “Načinimo čovjeka na sliku svoju, na našu priliku, i neka ima vlast nad ribama morskim i nad pticama nebeskim i nad stokom, i nad svom zemljom i nad svim gmazovima što gmižu po zemlji!”

27 Tako je Bog stvorio čovjeka na sliku *svoju*, na sliku Božju on ga je stvorio, muško i žensko stvorio ih je.

28 I Bog ih je blagoslovio i rekao im je Bog: “Budite plodni i množite se i zemlju ispunite, i podredite je, i imajte vlast nad ribama morskim i nad pticama nebeskim, i

nad svakim živim bićem što se miče na zemlji!”

29 Zatim je Bog rekao: “Evo, dao sam vam sve bilje što donosi sjeme, koje *je* na svom licu zemlje, i svako stablo na kojemu *je* plod stabla što donosi sjeme, to će vam biti za hranu!

30 A svim životinjama na zemlji i svim pticama nebeskim i svemu što gmiže na zemlji u kojima *je* život, *dao sam* sve zeleno bilje za hranu.” I bilo je tako.

31 I Bog je vidio sve što je načinio i, gle, bilo je jako dobro! I bila je večer, pa jutro: šesti dan.

POGLAVLJE 2

Bog je odmorio sedmog dana

1 Tako su bili dovršeni nebesa i zemlja, i sva vojska njihova.

2 I sedmoga dana Bog je završio djelo svoje koje je načinio; i počinio je u sedmi dan od svega djela svoga što ga je načinio.

3 I Bog je blagoslovio sedmi dan i posvetio ga: jer u njemu je počinio od svega djela svoga što ga je Bog stvorio i načinio.

Stvaranje muškarca i žene

4 Ovo *su* porijekla nebesa i zemlje kad su bili stvoreni. U dan kad je GOSPOD Bog načinio zemlju i nebesa,

5 i svaku sadnicu poljsku dok još nije bila na zemlji, i svaku biljku poljsku koja još nije nikla, jer GOSPOD Bog nije pustio kišu na zemlju, niti *je bilo* čovjeka da obrađuje zemlju.

6 Ali se podizala para iz zemlje i natapala svo lice zemlje.

7 I GOSPOD Bog oblikovao je čovjeka od praha zemaljskog te mu udahnuo u nosnice dah života, i čovjek je postao živa duša.

8 I GOSPOD Bog zasadio je vrt na istoku, u Edenu, te ondje postavio čovjeka koga je oblikovao.

9 I učinio je GOSPOD Bog da iz zemlje izraste svako stablo koje je pogledu

dopadljivo i dobro za jelo, i stablo života usred vrta, i stablo spoznaje dobra i zla.

10 I rijeka je izvivala iz Edena i natapala vrt, i odande se razdvajala te su nastale četiri matice.

11 Ime *je* prvoj Pišon; to *je* ona koja okružuje svu zemlju havilsku, gdje *ima* zlata;

12 i zlato te zemlje *je* dobro; ondje *ima* bdelija i kamena oniksa.

13 A ime druge rijeke *je* Gihon; to *je* ona koja okružuje svu zemlju etiopijsku.

14 A ime treće rijeke *je* Hidekel; to *je* ona koja teče istočno od Asirije. I četvrta *je* rijeka Euftrat.

15 I GOSPOD Bog je uzeo čovjeka te ga postavio u vrt edenski da ga obrađuje i čuva.

16 I GOSPOD Bog zapovjedio je čovjeku govoreći: “Sa svakoga stabla u vrtu smiješ slobodno jesti,

17 ali sa stabla spoznaje dobra i zla nemoj jesti! Jer u onaj dan u koji pojedeš s njega, zasigurno ćeš umrijeti!”

18 Tada je GOSPOD Bog rekao: “Nije dobro da čovjek bude sâm; načinit ću *od* njega pomoć prikladnu za njega.”

19 I oblikovao je GOSPOD Bog od zemlje svaku životinju poljsku i svaku pticu nebesku, *te* ih doveo Adamu da vidi kako će ih nazvati, pa kako Adam nazove svako živo stvorenje tako da mu *bude* ime.

20 I Adam je nadjenulo imena svoj stoci i pticama nebeskim i svakoj životinji poljskoj; ali se Adamu nije našla prikladna pomoć za njega.

21 I GOSPOD Bog je učinio da Adama obuzme dubok san te je zaspao; onda mu je uzeo jedno od njegovih rebara, a ono mjesto zatvorio mesom.

22 I *od* rebara, što ga je GOSPOD Bog uzeo od čovjeka, načinio je ženu te ju doveo čovjeku.

23 Nato je Adam rekao: “Ovo *je* sada kost od kostiju mojih, i meso od mesa mojega; ona će se zvati žena, jer od čovjeka je uzeta!”

24 Stoga će čovjek ostaviti oca svog i majku svoju, te prionuti uza ženu svoju, i oni će biti jedno tijelo.

25 A oboje su bili goli, čovjek i žena njegova, i nisu se stidjeli.

POGLAVLJE 3

Pad u grijeh

1 A zmija je bila lukavija od svake životinje poljske koju je GOSPOD Bog načinio, pa je rekla ženi: “Zaista! Zar je Bog rekao: ‘Nemojte jesti sa svakog stabla u vrtu?’”

2 A žena je odgovorila zmiji: “Mi smijemo jesti od ploda sa stabala u vrtu,

3 ali od ploda stabla što je usred vrta, Bog je rekao: ‘Nemojte jesti s njega, niti ga dotaknuti, da ne umrete!’”

4 Nato je zmija rekla ženi: “Vi zasigurno nećete umrijeti;

5 jer zna Bog da će vam se tog dana u koji jedete s njega otvoriti oči, pa ćete biti kao bogovi, poznavajući dobro i zlo.”

6 A kad je žena opazila kako je stablo dobro za jelo i očima dopadljivo te kako je stablo poželjno da učini nekoga mudrim, ubrala je plod s njega i pojela; onda je dala mužu svome *koji je bio* s njom, pa je *i* on jeo.

7 Tada su se njima obadvama otvorile oči, te su spoznali da su goli; onda su ispleli smokvino lišće i načinili sebi pregače.

8 Zatim su čuli glas GOSPODA Boga koji je hodao po vrtu za dnevnog povjetarca, te su se Adam i žena njegova sakrili od lica GOSPODA Boga među stabla u vrtu.

9 Uto je GOSPOD Bog pozvao Adama i rekao mu: “Gdje *si* ti?”

10 A on je odgovorio: “Čuo sam glas tvoj u vrtu i uplašio se jer sam gol, pa sam se sakrio.”

11 Nato ga je upitao: “Tko ti je rekao da si gol? Jesi li jeo sa stabla s kojeg sam ti zapovjedio da ne jedeš?”

12 A čovjek je odgovorio: “Žena koju si mi dao *da bude* sa mnom, ona mi je dala sa stabla, te sam jeo.”

13 Onda je GOSPOD Bog upitao ženu: “Što si to učinila?” A žena je odgovorila: “Zmija me prevarila, pa sam jela.”

14 Tada je GOSPOD Bog rekao zmiji: “Zato što si to učinila, ti *si* prokleta iznad sve stoke i iznad svake životinje poljske; na trbuhu ćeš svome puzati i jesti prah sve dane života svoga!

15 A ja ću zametnuti neprijateljstvo između tebe i žene, te između sjemena tvojega i sjemena njezina; ono će ti glavu zdrobiti, a ti ćeš njemu petu zdrobiti.”

16 Ženi je rekao: “Umnožit ću silno muku tvoju u trudnoći tvojoj; u mucu ćeš djecu rađati, i žudjet ćeš za mužem svojim, a on će nad tobom vladati.”

17 Zatim je rekao Adamu: “Zato što si poslušao glas žene svoje i jeo sa stabla s kojeg sam ti zapovjedio rekavši: ‘Nemoj jesti s njega!’, prokleta je zemlja radi tebe; s mukom ćeš se *od* nje hraniti sve dane života svoga!

18 Rađat će ti trnjem i čičkom, a ti ćeš jesti bilje poljsko;

19 u znoju lica svoga jest ćeš kruh dok se ne vratiš zemlji, jer si od nje bio uzet; pošto *si* prah, u prah ćeš se i vratiti.”

20 I Adam je nadjenuo ženi svojoj ime Eva, jer ona je bila majka svim živima.

21 Potom je GOSPOD Bog načinio Adamu i ženi njegovoj odjeću od kože i odjenuo ih.

22 Tada je GOSPOD Bog rekao: “Evo, čovjek je postao kao jedan od nas poznavajući dobro i zlo! A sada, da ne bi pružio ruku svoju te uzeo i sa stabla života i jeo, pa živio zauvijek!”

23 Zato ga je GOSPOD Bog otjerao iz vrta edenskoga da obrađuje zemlju od koje je bio uzet.

24 Tako je on istjerao čovjeka i na istoku vrta edenskoga postavio kerubine i plamteći mač, što se okretao u svakom smjeru, da čuvaju put k stablu života.

POGLAVLJE 4

Kajin i Abel

1 Potom je Adam upoznao ženu svoju Evu, te je začela i rodila Kajina, pa je rekla: “Dobila sam muško od GOSPODA!”

2 A još je rodila i brata njegovu, Abela. I Abel je bio pastir ovaca, a Kajin je bio zemljoradnik.

3 I dogodilo se tijekom vremena da je Kajin prinio GOSPODU prinos od ploda zemaljskog.

4 Onda je i Abel prinio od prvine stada svoga i od preteline njegove. I GOSPOD se obazreo na Abela i na prinos njegov;

5 a na Kajina i na prinos njegov nije se obazreo. I Kajin se veoma razgnjevio i lice mu se namrštilo.

6 Tada je GOSPOD rekao Kajinu: “Zašto se gnjeviš i zašto ti je lice namršteno?”

7 Ako radiš dobro, nećeš li biti prihvaćen? A ako ne radiš dobro, grijeh vrebava pred vratima. I za tobom će on čeznuti, a ti ćeš nad njim vladati.”

8 Zatim je Kajin pričao s bratom svojim Abelom; i dogodilo se, dok su bili u polju, da se Kajin podigao na brata svoga Abela i ubio ga.

9 Tada je GOSPOD upitao Kajina: “Gdje je Abel, brat tvoj?” A on je odgovorio: “Ne znam; jesam li ja čuvar brata svoga?”

10 Nato je on rekao: “Što si učinio? Glas krvi brata tvoga vapi iz zemlje k meni.

11 A sada si proklet od zemlje koja je otvorila usta svoja da primi krv brata tvoga iz ruke tvoje.

12 Kad zemlju obrađuješ, neće ti odsada davati urod svoj; bit ćeš bjegunac i skitnica na zemlji.”

13 A Kajin je rekao GOSPODU: “Kazna je moja veća nego što mogu nositi.

14 Evo, ti si me danas otjerao s lica zemlje i od lica tvoga bit ću skriven; i moram biti bjegunac i skitnica na zemlji. I dogodit će se da će me svaki koji me nađe pogubiti.”

15 A GOSPOD mu je odgovorio: “Stoga svaki koji pogubi Kajina, na njemu će biti izvršena sedmerostruka osveta.” Tako je

GOSPOD stavio znak na Kajina da ga ne bi netko, pošto ga nađe, ubio.

16 Onda je Kajin otišao ispred lica GOSPODNJEG i nastanio se u zemlji Nod, istočno od Edena.

17 Potom je Kajin upoznao ženu svoju, te je začela i rodila Enoha; zatim je on sagradio grad i prozvao grad po imenu sina svoga Enoha.

18 A Enoh je rodio Irada; a Irad je rodio Mehujaela, a Mehujael je rodio Metuzaela; a Metuzael je rodio Lameka.

19 Potom je Lamek uzeo sebi dvije žene: jednoj je bilo ime Ada, a drugoj ime Sila.

20 I Ada je rodila Jabala; on je bio otac onih što stanuju pod šatorima, i *onih koji imaju stoku*.

21 A ime je brata njegovu *bilo je* Jubal; on je bio otac onih što sviraju harfu i svirala.

22 I Sila je rodila i Tubalkajina, podučavatelja svakog kovača *koji radi s mjedi i željezom*. A sestri Tubalkajina *bilo je* ime Naama.

23 Tada je Lamek rekao ženama svojim, Adi i Sili: “Poslušajte glas moj! Vi, žene Lamekove, čujte besjedu moju! Pošto sam ubio čovjeka na svoju ranu i dječaka na svoju štetu,

24 ako će Kajin biti osvećen sedam puta, doista Lamek će biti sedamdeset i sedam puta.”

25 Zatim je Adam ponovo upoznao ženu svoju, pa je rodila sina i nadjenula mu ime Šet: “Jer Bog mi je,” *rekla je ona*, “odredio drugo sjeme umjesto Abela, koga je Kajin pogubio.”

26 Onda se i Šetu rodio sin, te mu je nadjenulo ime Enos; tada su ljudi počeli prizivati ime GOSPODNJE.

POGLAVLJE 5

Adamovo rodoslovlje do Noe

1 Ovo je knjiga o naraštaju Adamovom. U dan kad je Bog stvorio čovjeka, načinio ga je na priliku Božju;

2 stvorio ih je muško i žensko. I blagoslovio ih je i nazvao ime njihovo Adam, u dan kad su bili stvoreni.

3 I Adam je proživio sto i trideset godina, te je rodio *sina* prema prilici svojoj, na sliku svoju, i nadjenao mu ime Šet.

4 A dana Adamovih, nakon što mu se rodio Šet, bilo je osamsto godina, pa je rodio sinove i kćeri.

5 A dana što ih je Adam proživio bilo je ukupno devet stotina i trideset godina; onda je umro.

6 I Šet je proživio sto i pet godina te je rodio Enoša;

7 zatim je Šet, nakon što je rodio Enoša, proživio osam stotina i sedam godina, pa je rodio sinove i kćeri.

8 A dana Šetovih bilo je ukupno devet stotina i dvanaest godina; onda je umro.

9 I Enoš je proživio devedeset godina te je rodio Kajinanana;

10 zatim je Enoš, nakon što je rodio Kajinana, proživio osam stotina i petnaest godina, pa je rodio sinove i kćeri.

11 A svih dana Enošovih bilo je devet stotina i pet godina; onda je umro.

12 I Kajinan je proživio sedamdeset godina te je rodio Mahalalela;

13 zatim je Kajinan, nakon što je rodio Mahalalela, živio osam stotina i četrdeset godina, pa je rodio sinove i kćeri.

14 A dana Kajinanovih bilo je ukupno devet stotina i deset godina; onda je umro.

15 I Mahalalel je proživio šezdeset i pet godina te je rodio Jareda;

16 zatim je Mahalalel, nakon što je rodio Jareda, živio osam stotina i trideset godina, pa je rodio sinove i kćeri.

17 A svih dana Mahalalelovih bilo je osam stotina devedeset i pet godina; onda je umro.

18 I Jared je proživio sto šezdeset i dvije godine te je rodio Henoka;

19 A Jared je, nakon što je rodio Henoka, proživio osam stotina godina, pa je rodio sinove i kćeri.

20 I svih dana Jaredovih bilo je devet stotina šezdeset i dvije godine; onda je umro.

21 I Henok je proživio šezdeset i pet godina te je rodio Metušelaha;

22 A Henok je hodio s Bogom, nakon što je rodio Metušelaha, tristo godina, pa je rodio sinove i kćeri.

23 I svih dana Henokovih bilo je tristo šezdeset i pet godina.

24 I Henok je hodio s Bogom; onda ga *više* nije bilo, jer ga je Bog uzeo.

25 A Metušelah je proživio sto osamdeset i sedam godina te je rodio Lameka;

26 I Metušelah je, nakon što je rodio Lameka, proživio sedam stotina osamdeset i dvije godine, pa je rodio sinove i kćeri.

27 A svih dana Metušelahovih bilo je devet stotina šezdeset i devet godina; onda je umro.

28 I Lamek je proživio sto osamdeset i dvije godine te je rodio sina.

29 I nadjenao mu je ime Noa, govoreći: "Ovaj će nas tješiti glede posla našega i truda ruku naših, zbog zemlje koju je GOSPOD prokleo."

30 A Lamek je, nakon što je rodio Nou, proživio pet stotina devedeset i pet godina, pa je rodio sinove i kćeri.

31 I svih dana Lamekovih bilo je sedam stotina sedamdeset i sedam godina; onda je umro.

32 A Noi je bio pet stotina godina star te je Noa rodio Šema, Hama i Jafeta.

POGLAVLJE 6

Širenje pokvarenosti na zemlji

1 I dogodilo se, kad su se ljudi počeli množiti na licu zemlje i kćeri im se narodile,

2 da su sinovi Božji opazili kako su kćeri ljudske lijepe, pa su ih uzimali sebi za žene od svih koje su izabrali.

3 Tada je GOSPOD rekao: “Neće se duh moj zauvijek boriti sa čovjekom, jer i on je tijelo; neka dana njegovih bude stotinu i dvadeset godina.

4 U one dane, na zemlji je bilo divova, a i poslije toga, kad su sinovi Božji prilazili kćerima ljudskim, pa su im one rađale *djecu*; ta *su postala* moćnici koji *su bili* od davnine, ljudi na glasu.

5 A Bog je vidio kako je zloća čovjekova na zemlji velika i kako su neprestano sve misli umovanja srca njegova *bile* samo zlo.

6 I GOSPOD se pokajao što je načinio čovjeka na zemlji, i ražalostio se u srcu svome.

7 Tada je GOSPOD rekao: “Čovjeka koga sam stvorio istrijebit ću s lica zemlje, i čovjeka i životinje i gmazove i ptice nebeske, jer sam se pokajao što sam ih načinio.”

8 Ali je Noa našao milost u očima GOSPODNJIM.

Noa i potop

9 Ovo *je* naraštaj Noin. Noa je bio pravedan čovjek *i* besprijekoran u svom naraštaju; i Noa je s Bogom hodio.

10 I Noa je rodio tri sina: Šema, Hama i Jafeta.

11 Zemlja je bila iskvarena pred Bogom, i zemlja je bila puna nasilja.

12 I Bog je pogledao na zemlju *i*, gle, bila je iskvarena, jer je svako tijelo na zemlji iskvarilo put svoj.

13 I Bog je rekao Noi: “Svakom tijelu preda mnoom došao je kraj, jer se kroz njih zemlja ispunila nasiljem *i*, evo, uništiti ću ih sa zemljom.

14 Napravi sebi arku od goferova drveta! Napravi sobe u arci, *i* nasmoli je iznutra *i* izvana smolom.

15 A ovo *je način* na koji ćeš je napraviti: duljina arke bit će tristo lakata, širina njena pedeset lakata, a visina njena trideset lakata.

16 Načini prozor na arci, *i* dovrši ga jedan lakat od gore; a vrata na arci postavi sa

strane njezine, *i* načini joj *katove*: donji *i* drugi *i* treći.

17 I, evo, ja, baš ja navodim potop vodama na zemlju, da uništim svako tijelo pod nebom u kojem *je* dah života; *i* sve što *je* na zemlji poginut će.

18 Ali ću s tobom savez svoj utemeljiti; *i* ti ćeš ući u arku, ti *i* s tobom sinovi tvoji *i* žena tvoja *i* žene sinova tvojih.

19 A od svakog živog bića, od svakog tijela, po dvoje od svakog *soja* dovedi u arku, da *ih* žive sačuvaš sa sobom; neka budu muško *i* žensko.

20 Od ptica prema vrstama njihovim *i* od stoke prema vrstama njihovim, od svakog gmaza zemaljskog prema vrsti njegovoj, po dvoje od svakog *soja* neka uđu k tebi, da *ih* žive sačuvaš.

21 A ti uzmi sebi od svake hrane što je za jelo, *i* sakupi je kod sebe, pa će to biti za jelo, za tebe *i* za njih.

22 Tako je Noa učinio: prema svemu što mu je Bog zapovjedio, tako je učinio.

POGLAVLJE 7

1 Tada je GOSPOD rekao Noi: “Uđi u arku: ti *i* sav dom tvoj, jer sam tebe pronašao pravednog pred sobom u naraštaju ovom.

2 Uzmi k sebi od svake čiste životinje po sedmero, mužjaka *i* ženku njegovu, *i* od nečistih životinja po dvoje, mužjaka *i* ženku njegovu.

3 I od ptica nebeskih po sedmero, mužjaka *i* ženku, da im se sjeme očuva na životu na licu cijele zemlje.

4 Jer još sedam dana *i* ja ću izazvati da pada kiša na zemlju četrdeset dana *i* četrdeset noći, te ću istrijebiti s lica zemlje svaku živu srž što sam je načinio.

5 I Noa je učinio prema svemu kako mu je GOSPOD zapovjedio.

6 A Noa je *bio* šest stotina godina star kad su vode potopne bile na zemlji.

7 I Noa je ušao u arku, a s njime sinovi njegovi *i* žena njegova *i* žene sinova njegovih, zbog voda potopnih.

8 Od čistih životinja i od nečistih životinja, te od ptica i od svakog stvorenja što gmiže po zemlji,

9 ušlo je k Noi u arku dvoje po dvoje, mužjak i ženka, kako je Bog zapovjedio Noi.

10 I dogodilo se da su, poslije sedam dana vode potopne došle na zemlju.

11 U šestotoj godini života Noina, u drugom mjesecu, sedamnaestog dana u mjesecu, istog dana provalili su svi izvori velikih dubina i otvorile su se ustave nebeske.

12 I kiša je padala na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći.

13 I tog su istog dana ušli u arku Noa, i Šem i Ham i Jafet, sinovi Noini, i žena Noina, i s njima tri žene sinova njegovih.

14 Oni, i svaka životinja prema vrsti svojoj, i sva stoka prema vrsti svojoj, i svaki gmaz što gmiže po zemlji prema vrsti svojoj, i svaka ptica prema vrsti svojoj, svaka ptica malena od svakog soja.

15 I ušli su k Noi u arku, dvoje po dvoje od svakog tijela u kojem je dah života.

16 A oni koji su ušli bili su mužjak i ženka od svakog tijela, kako mu je Bog zapovjedio; tada ga je GOSPOD zatvorio unutra.

17 I potop je bio na zemlji četrdeset dana; i vode su porasle te ponijele arku, i ona se uzdigla iznad zemlje.

18 I vode su prevladale i silno su porasle nad zemljom, a arka je plutala nad licem voda.

19 Zatim su vode prekomjerno prevladavale nad zemljom i prekrile sva brda visoka što su bila pod čitavim nebom.

20 Prevladavale su vode petnaest lakata naviše, i gore su bile prekrivene,

21 pa su izginula sva tijela što su se kretala na zemlji, i ptice i stoka i zvijeri i svaki gmaz što gmiže po zemlji, i svaki čovjek;

22 sve u čijim je nosnicama bio dah života, sve što je bilo na suhom, pomrlo je.

23 Tako je svaka živa srž što se nalazila na licu zemlje bila uništena, i čovjek i stoka i gmazovi i ptice nebeske, bili su istrijebljeni sa zemlje. A Noa je jedini ostao živ, i s njime oni koji su bili u arki.

24 I vode su prevladavale nad zemljom stotinu i pedeset dana.

POGLAVLJE 8

Potop završava

1 Zatim se Bog sjetio Noe i svakog živog bića i sve stoke što je s njim bila u arki. I Bog je učinio da vjetar prijeđe preko zemlje, i vode su se umirile.

2 Zatvorili su se i izvori dubina i ustave nebeske, te je kiša s neba bila obuzdana.

3 I vode su se sa zemlje neprestano povlačile, a na kraju stotinu i pedeset dana vode su opale.

4 A u sedmom mjesecu, sedamnaestog dana u mjesecu, arka se smirila na gorama Ararata.

5 I vode su neprestano opadale do desetog mjeseca; u desetom mjesecu, prvog dana u mjesecu, vidjeli su se vrhovi gora.

6 I dogodilo se, na kraju četrdesetog dana, da je Noa otvorio prozor arke koju je bio načinio,

7 te odaslao gavrana koji je letio amo tamo dok se vode sa zemlje nisu isušile.

8 Također je odaslao golubicu od sebe da vidi jesu li vode opale s lica zemlje.

9 Ali golubica nije našla počinak za taban svoga stopala, pa se vratila k njemu u arku, jer su vode bile na licu cijele zemlje; tada je on pružio ruku svoju te ju je uzeo i unio k sebi u arku.

10 Onda je sačekao još sedam dana, pa je opet poslao golubicu iz arke;

11 i navečer je golubica došla k njemu, i gle, u kljunu joj je bio otkinut list maslinov. Tako je Noa doznao da su se vode opale sa zemlje.

12 Onda je sačekao još drugih sedam dana, te je odaslao golubicu koji mu se više nije vratila.

13 I dogodilo se, u šest stotina i prvoj godini, u prvom *mjesecu*, prvog *dana* u mjesecu, da su se vode sa zemlji isušile. I Noa je uklonio pokrivalo arke te pogledao i, gle, isušilo se lice zemlje.

14 A u drugom mjesecu, dvadeset sedmog dana u mjesecu, zemlja je bila suha.

15 Tada je Bog rekao Noi govoreći:

16 “Izađi iz arke, ti, i s tobom žena tvoja i sinovi tvoji i žene sinova tvojih.

17 Izvedi sa sobom svako živo biće od svakog tijela *što je s tobom*, i ptice i stoku i svakog gmaza što gmiže po zemlji, neka se obilno razmnožavaju na zemlji, i plode se i množe na zemlji.”

18 Tako je Noa izašao, i s njim sinovi njegovi i žena njegova i žene sinova njegovih;

19 svaka životinja, svaki gmaz, i svaka ptica, i sve što gmiže po zemlji, prema vrstama svojim, izašlo je iz arke.

Božji savez s Noom

20 Zatim je Noa načinio žrtvenik GOSPODU i uzeo od svake čiste životinje i od svake čiste ptice, te prinio na žrtveniku žrtve paljenice.

21 I GOSPOD je osjetio miomiris; nato je GOSPOD rekao u srcu svome: “Neću nikada više zemlju prokleti radi čovjeka, jer *je* umovanje srca čovječjega zlo od mladosti njegove; niti ću ikada više uništiti sve *što je* živo, kako sam učinio.

22 Sve dok bude zemlje, neće nestati sjetve i žetve, i hladnoće i vrućine, i ljeta i zime, i dana i noći.”

POGLAVLJE 9

1 Tada je Bog blagoslovio Nou i sinove njegove, i rekao im: “Budite plodni i množite se i zemlju ispuniti.

2 I bojat će vas se i strahovati od vas svaka životinja na zemlji i svaka ptica nebeska, sve što se *na* zemlji miče, i sve ribe u moru; u vaše su ruke predane.

3 Svako živo biće što se kreće bit će vam za hranu; baš kao i zeleno bilje dajem vam sve.

4 Ali tijelo u kojemu je život, *što je* krv njegova, nemojte jesti.

5 A ja ću zasigurno zatražiti krv vašu za živote vaše; zatražit ću je iz ruke svake životinje i iz ruke čovjeka, iz ruke svakog brata čovjekova, zatražit ću život čovječji.

6 Svaki koji prolije krv čovjekovu, njegovu će krv proliti čovjek; jer je na sliku Božju načinio čovjeka.

7 A vi budite plodni i množite se, na zemlji se rađajte obilno i na njoj se razmnožite.”

8 Zatim je Bog rekao Noi i sinovima njegovim s njim, govoreći:

9 “Evo, ja utemeljujem savez svoj s vama i s vašim sjemenom poslije vas,

10 i sa svakim živim stvorenjem *što je* s vama: s pticama, sa stokom i sa svakom životinjom na zemlji s vama, sa svime što je izašlo iz arke, sa svakom životinjom na zemlji.

11 I ja ću utemeljiti savez svoj s vama: neće više biti uništeno svako tijelo vodama potopa, niti će ikada više biti potopa da uništi zemlju.”

12 Tada je Bog rekao: “Ovo *je* znak saveza koji sklapam između sebe i vas i svakog živog stvorenja *što je* s vama, za trajne naraštaje:

13 u oblak stavljam dugu svoju, da bude znakom saveza između mene i zemlje.

14 I dogodit će se: kad oblak nad zemlju navučem, duga će se u oblaku vidjeti,

15 i ja ću se spomenuti saveza svog, koji *je* između mene i vas i svakog živoga stvorenja, od svakoga tijela; i vode više neće postati potopom da bi uništile svako tijelo.

16 Tada će duga biti u oblaku, i ja ću je ugledati, da se mogu spomenuti vječnoga saveza između Boga i svakog živog stvorenja, od svakoga tijela *što je* na zemlji.”

17 Tada je Bog rekao Noi: “To *je* znak saveza koji sam utemeljio između sebe i svakoga tijela koje *je* na zemlji.”

Noino rodoslovlje

18 A sinovi Noini, koji su izašli iz arke, bili su: Šem i Ham i Jafet; a Ham je otac Kanaana.

19 Ovo *su* tri sina Noina, i od njih je bila napučena cijela zemlja.

20 Zatim je Noa postao vinogradar i zasadio vinograd,

21 pa se napio vina i opio; onda se otkrio nasred svog šatora.

22 A Ham, otac Kanaana, opazio je golotinju oca svoga i rekao dvojici braće svoje vani.

23 Uto su Šem i Jafet uzeli ogrtač i obojica *ga* položili na svoja ramena, te su išli natraške i pokrili golotinju svoga oca; tako su lica njihova *bila* okrenuta unatrag, pa nisu vidjeli golotinju svoga oca.

24 Zatim se Noa osvijestio od vina svoga i doznao što mu je učinio njegov najmlađi sin,

25 pa je rekao: “Proklet *neka bude* Kanaan, on će biti sluga slugama braće svoje!”

26 Još je rekao: “Blagoslovljen *neka bude* GOSPOD, Bog Šemov, a Kanaan će biti sluga njegov!

27 Bog će Jafeta raširit te će stanovati u šatorima Šemovim, a Kanaan će biti sluga njegov!”

28 I Noa je, nakon potopa, proživio tristo i pedeset godina.

29 A svih dana Noinih bilo je devet stotina i pedeset godina; onda je umro.

POGLAVLJE 10

Narodi nastaju od Noe

1 Ovo *su* naraštaji Noinih sinova, Šema, Hama i Jafeta; a njima su se rodili sinovi nakon potopa.

2 Sinovi Jafetovi: Gomer i Magog i Madaj i Javan i Tubal i Mešek i Tiras.

3 Onda sinovi Gomerovi: Aškenaz i Rifat i Togarma.

4 Zatim sinovi Javanovi: Eliša i Taršiš i Kitim i Dodanim.

5 Od njih su se razdijelili Pogani otočni prema zemljama svojim, svaki prema jeziku svome, prema porodicama svojim u narodima svojim.

6 A sinovi su Hamovi: Kuš i Mizraim i Fut i Kanaan.

7 A sinovi Kuševi: Seba i Havila i Sabta i Raama i Sabteka; a sinovi Raamini: Šeba i Dedan.

8 A Kuš je rodio Nimroda; on je počeo biti moćnik na zemlji.

9 Bio je moćan lovac pred GOSPODOM; stoga se govori: “Moćni lovac pred GOSPODOM baš kao Nimrod.”

10 A polazište njegovog kraljevstva bili su: Babel i Ereš i Akad i Kalne, u zemlji Šinear.

11 Iz te zemlje je otišao Ašur i sagradio Ninivu, i grad Rehobot i Kalah,

12 i Resen između Ninive i Kalaha; taj *je* velik grad.

13 I Mizraim je rodio Ludima i Anamima i Lehabima i Naftuhima,

14 i Patrusima i Kasluhima (od kojih je potekao Filistim) i Kaftorima.

15 A Kanaan je rodio Sidona, prvorođenca svojega, i Heta,

16 i Jebusejce i Amorejce i Girgasijce,

17 i Hivijce i Arkijce i Sinijce,

18 i Arvadijce i Semarijce i Hamatijce; a nakon toga su se porodice kanaanske raširile.

19 A granica je kanaanska bila od Sidona, idući prema Geraru, do Gaze; idući prema Sodomu i Gomori i Admi i Seboimu, sve do Leše.

20 To *su* sinovi Hamovi, prema porodicama svojim, prema jezicima svojim, u zemljama svojim, *i* u narodima svojim.

21 I Šemu, *kome je Jafetov bio stariji brat*, ocu svih sinova Eberovih i njemu su se rodila *djeca*.

22 Sinovi *su* Šemovi: Elam i Ašur i Arpakšad i Lud i Aram.

23 A sinovi Aramovi: Us i Hul i Geter i Maš.

24 I Arpakšad je rodio Salaha, a Salah je rodio Ebera.

25 A Eberu su se rodila dva sina: jednom je *bilo* ime Peleg, jer se u dane njegove zemlja razdijelila; a njegovom bratu ime *je bilo* Joktan.

26 I Joktan je rodio Almodada i Šelefa i Hazarmaveta i Jeraha,

27 i Hadorama i Uzala i Diklu,

28 i Obala i Abimaela i Šebu,

29 i Ofira i Havilu i Jobaba; svi *su* ovi *bili* sinovi Joktanovi.

30 A njihovo je prebivalište bilo od Meše, idući prema Sefaru, gori na istoku.

31 To *su* sinovi Šemovi, prema porodicama svojim, prema jezicima svojim, u zemljama svojim, prema narodima svojim.

32 To *su* porodice sinova Noinih, prema naraštajima svojim, u narodima svojim; i od njih su se razdijelili narodi po zemlji nakon potopa.

POGLAVLJE 11

Kula babilonska

1 Tada je na cijeloj zemlji bio jedan jezik i jedan govor.

2 I dogodilo se da su, dok su putovali s istoka, našli ravnicu u zemlji Šinear, i tamo se nastanili.

3 I rekli su jedan drugome: "Hajdemo praviti opeku i dobro je ispeći!" I upotrebljavali su opeku kao kamen, a smolu kao žbuku.

4 Zatim su rekli: "Hajdemo sazidati sebi grad i kulu čiji će vrh *dosegnuti* do neba; i steknimo sebi ime da se ne bi raspršili po čitavom licu zemlje!"

5 I GOSPOD se spustio da vidi grad i kulu što su djeca ljudska gradila.

6 Tada je GOSPOD rekao: "Evo, narod *je* jedan, i svi imaju jedan jezik; i ovo započinju raditi. I sad ih ništa neće spriječiti, u onome što su zamislili učiniti.

7 Hajde da se spustimo i tamo im jezik izmiješamo, da jedan drugome ne mogu razumjeti govora.

8 Tako ih je GOSPOD raspršio odande po svem licu zemlje, pa su prestali graditi grad.

9 Stoga mu je ime prozvano Babel, zato što je GOSPOD tamo izmiješao jezik cijele zemlje; i odande ih je GOSPOD raspršio po svem licu zemlje.

Šemovo rodoslovlje

10 Ovo *je* naraštaj Šemov: Šemu *je bilo* sto godina, te je, dvije godine nakon potopa, rodio Arpakšada;

11 a nakon što je rodio Arpakšada, Šem je živio petsto godina, pa je rodio sinove i kćeri.

12 I Arpakšad je živio trideset i pet godina te je rodio Selaha;

13 a nakon što je rodio Selaha, Arpakšad je živio četiri stotine i tri godine, pa je rodio sinove i kćeri.

14 I Selah je živio trideset godina te je rodio Ebera;

15 a nakon što je rodio Ebera, Selah je živio četiri stotine i tri godine, pa je rodio sinove i kćeri.

16 I Eber je živio trideset četiri godine te je rodio Pelega;

17 a nakon što je rodio Pelega, Eber je živio četiri stotine i trideset godina, pa je rodio sinove i kćeri.

18 I Peleg je živio trideset godina te je rodio Reua;

19 a nakon što je rodio Reua, Peleg je živio dvjesto i devet godina, pa je rodio sinove i kćeri.

20 I Reu je živio trideset i dvije godine te je rodio Seruga;

21 a nakon što je rodio Seruga, Reu je živio dvjesto i sedam godina, pa je rodio sinove i kćeri.

22 I Serug je živio trideset godina te je rodio Nahora;

23 a nakon što je rodio Nahora, Serug je živio dvjesto godina, pa je rodio sinove i kćeri.

24 I Nahor je živio dvadeset i devet godina te je rodio Teraha;

25 a nakon što je rodio Teraha, Nahor je živio sto i devetnaest godina, pa je rodio sinove i kćeri.

26 I Terah je živio sedamdeset godina te je rodio Abrama, Nahora i Harana.

Terahovo rodoslovlje

27 A ovo je naraštaj Terahov: Terah je rodio Abrama, Nahora i Harana; a Haran je rodio Lota.

28 I Haran je umro prije oca svoga Teraha, u svom rodnom kraju, u Uru Kaldejskom.

29 Zatim su si Abram i Nahor uzeli žene: Abramovoj ženi je *bilo* ime Saraja, a ime Nahorovoj ženi Milka, kći Harana, oca Milkina i oca Jiskina.

30 Ali je Saraja bila nerotkinja, nije *imala* dijete.

31 I Terah je poveo svoga sina Abrama i Lota, sina svoga sina, sina Haranova, i snahu svoju Saraju, ženu sina svoga Abrama, te su izašli s njima iz Ura Kaldejskog da bi išli u zemlju kanaansku; tako su stigli u Haran i tamo se nastanili.

32 A dana Terahovih bilo je dvjesto i pet godina; onda je Terah umro u Haranu.

POGLAVLJE 12

Abram je pozvan

1 A GOSPOD rekao Abram: "Idi iz zemlje svoje i iz roda svoga i iz doma oca svoga, u zemlju koju ću ti pokazati.

2 I načinit ću od tebe velik narod i blagoslovit ću te, i uzveličati ime tvoje, i ti ćeš biti blagoslov.

3 I ja ću blagoslivljati one koji blagoslivljaju tebe, i proklinjati onoga koji tebe proklinje; i u tebi će se blagosloviti sve porodice zemaljske."

4 I Abram je otišao kako mu je GOSPOD rekao, a s njim je pošao Lot; a Abram je *bio* star sedamdeset i pet godina kad je izašao iz Harana.

5 Tako je Abram uzeo ženu svoju Saraju i Lota, sina brata svoga, i sav imetak svoje što su ga nakupili i osobe koje su dobili u Haranu te su izašli da bi pošli prema zemlji kanaanskoj; onda su došli u zemlju Kanaan.

6 Zatim je Abram prošao zemljom do mjesta Sikema, do ravnice moreške; a Kanaanci *su* u to vrijeme *bili* u zemlji.

7 Tada se GOSPOD pojavio pred Abramom i rekao: "Sjemenu tvome dat ću zemlju ovu." I on je tamo sagradio žrtvenik GOSPODU koji se pojavio pred njim.

8 Onda se odande preselio na goru, na istok od Betela, te razapeo šator svoj *da mu* Betel bude na zapadu a Aj na istoku; i tamo je sagradio žrtvenik GOSPODU te prizvao ime GOSPODNJE.

9 Tako je Abram putovao, idući dalje prema jugu.

Abram i Sara u Egiptu

10 Zatim je glad zavladala u toj zemlji, pa se Abram spustio u Egipat da ondje boravi, jer je glad *bila* strašna u toj zemlji.

11 I dogodilo se: kad se približio ulazu u Egipat, rekao je ženi svojoj Saraji: "Evo sada, znam da *si* žena privlačna za gledanje;

12 stoga će se dogoditi, kada te Egipćani ugledaju, da će reći: 'Ovo je njegova žena,' pa će me ubiti, a tebi će život poštediti.

13 Molim te, reci da *si* mi sestra tako da mi radi tebe bude dobro, pa će duša moja zbog tebe živjeti."

14 I dogodilo se: kad je Abram ušao u Egipat, Egipćani su opazili da je žena *bila* veoma lijepa.

15 I faraonovi su je knezovi zapazili pa su je pohvalili pred faraonom; onda je žena odvedena u dom faraonov.

16 A on je, radi nje, dobro postupao s Abramom; i imao je ovaca i goveda i magaraca, te sluge i sluškinje, i magarice i deve.

17 Tada je GOSPOD udario faraona i dom njegov velikim pošastima zbog Saraje, žene Abramove.

18 Nato je faraon pozvao Abrama i rekao: “Što si mi to učinio? Zašto mi nisi rekao da je ona žena tvoja?”

19 Zašto si rekao: ‘Ona mi je sestra?’ tako da sam je mogao uzeti sebi za ženu. Stoga sad, evo žene tvoje, uzmi je, i odlazi!”

20 Zatim je faraon zapovjedio svojim ljudima u vezi njega, pa su ga oni otpremili sa ženom njegovom i svime što je imao.

POGLAVLJE 13

Abram i Lot se razilaze

1 Tako je Abram otišao iz Egipta na jug: on i žena njegova sa svime što je imao, i Lot s njim.

2 Tada je Abram bio veoma bogat stokom, srebrom i zlatom.

3 Zatim je nastavio putovanja svoja od juga pa sve do Betela, do mjesta gdje mu je u početku bio šator, između Betela i Aja,

4 do mjesta gdje je žrtvenik kojeg je ondje načinio na početku; i tamo je Abram prizvao ime GOSPODNJE.

5 A i Lot, koji je išao s Abramom, imao je ovaca i goveda i šatore,

6 pa ih zemlja nije bilo u stanju izdržavati da bi mogli zajedno boraviti; jer je imetak njihov bio velik, te nisu mogli boraviti zajedno.

7 I bilo je svađe između pastira stoke Abramove i pastira stoke Lotove; a tada su Kanaanci i Perizeji prebivali u zemlji.

8 Nato je Abram rekao Lotu: “Molim te, neka ne bude svađe između mene i tebe, i između pastira mojih i pastira tvojih, jer smo braća.

9 Zar nije cijela zemlja pred tobom? Molim te, odvoji se od mene! Ako ćeš ti na lijevo,

onda ću ja poći na desno; ili, ako ti odeš na desno, onda ću ja ići na lijevo.

10 Nato je Lot podigao oči svoje te promotrio svu ravnicu Jordansku kako je posvuda dobro natopljena, baš kao vrt GOSPODNJI, kao zemlja egipatska koja ide prema Soaru, prije nego što je GOSPOD razorio Sodomu i Gomoru.

11 Tada je Lot odabrao sebi svu ravnicu Jordansku; onda je Lot otputovao na istok, pa su se odvojili jedan od drugoga.

12 Abram je prebivao u zemlji kanaanskoj, a Lot je prebivao u gradovima ravnice i razapeo šator svoj prema Sodomu.

13 Ali su ljudi Sodome bili opaki i prekomjerni grešnici pred GOSPODOM.

14 Tada je GOSPOD rekao Abram, nakon što se Lot odvojio od njega: “Podigni sada oči svoje i pogledaj s mjesta na kojem si: prema sjeveru i jugu i istoku i zapadu,

15 jer ću svu zemlju koju vidiš dati tebi i sjemenu tvome zauvijek.

16 I učinit ću sjeme tvoje kao prah na zemlji; pa ako može čovjek izbrojiti prah zemaljski, onda će i sjeme tvoje biti izbrojeno.

17 Ustani, te prođi zemljom po dužini njenoj i po širini njenoj, jer ću je dati tebi!”

18 Zatim je Abram razapeo šator svoj i došao te se nastanio u ravnici mamreskoj koja je u Hebronu, i tamo sagradio žrtvenik GOSPODU.

POGLAVLJE 14

Abram spašava Lota

1 I dogodilo se, u dane Amrafela, kralja šinearskog, Arioka, kralja elasarskog, Kedorlaomera, kralja elamskog i Tidalala, kralja naroda:

2 da su oni zaratili s Berom, kraljem Sodome i s Biršom, kraljem Gomore, Šinabom, kraljem Adme, i Šemeberom, kraljem Seboima i kraljem Bele, to jest Soara.

3 Svi su se ovi združili u dolini sidimskoj: to je Slano more.

4 Dvanaest su godina služili Kedorlaomeru, a u trinaestoj su se godini pobunili.

5 Zatim je u četrnaestoj godini stigao Kedorlaomer i kraljevi koji *su* s njim, te su udarili Refaimce u Aštarot Karnaimu i Zuzime u Hamu i Emime u Šave Kirjataimu,

6 i Horijce u njihovom gorskom kraju Seiru, kod Elparana, koji *je* uz pustinju.

7 Onda su se vratili i došli u Enmišpat, to jest Kadeš, te udarili cijelu zemlju Amalečana i također Amorejce koji su boravili u Hazezontamaru.

8 Tada su izašli kralj Sodome i kralj Gomore i kralj Adme i kralj Seboima i kralj Bele, to jest Soara, te se pridružili u bitci protiv onih u dolini sidimskoj:

9 protiv Kedorlaomera, kralja Elama; i Tidala, kralja naroda; i Amrafela, kralja šinearskog; i Arioka, kralja elasarskog, četiri kralja protiv pet.

10 A dolina je sidimska *puna* jama s paklinom, i kraljevi Sodome i Gomore su bježali pa su ondje popadali, a oni koji su preživjeli pobjegli su u gore.

11 Tako su uzeli sva dobra Sodome i Gomore i sve namirnice njihove, i otišli svojim putem.

12 Odveli su i Lota, sina brata Abramova, koji je boravio u Sodomi i sva dobra njegova, pa su otišli.

13 Uto je stigao jedan bjegunac i javio to Abramom, Hebreju, koji je boravio u ravnici Mamre, Amorejca *koji je* brat Eskola i brat Anera, a oni su *bili* udruženi s Abramom.

14 A kad je Abram čuo da je brat njegov zarobljen, naoružao je obučene *sluge* svoje, rođene u domu njegovu, *njih* tristo osamnaest, te pošao u potjeru *za njima* sve do Dana.

15 Zatim se podijelio protiv njih, pa su ih, on i sluge njegove, noću udarili i progonili ih do Hobe, koja *je* na lijevo od Damaska.

16 Tako je natrag donio sva dobra, a doveo je i brata svog Lota i dobra njegova, i žene također i narod.

Melkisedek blagosilja Abrama

17 I kralj Sodome izašao mu je ususret nakon povratka njegovog iz pokolja Kedorlaomera i kraljeva koji su s njim *bili*, u dolinu Šave, koja *je* dol kraljeva.

18 Zatim je Melkisedek, kralj Šalema, iznio kruh i vino; a on *je bio* svećenik Boga Svevišnjega.

19 Tada ga je blagoslovio i rekao: “*Budi* blagoslovljen Abrame od Boga Svevišnjega, vlasnika neba i zemlje!

20 I blagoslovljen neka bude Bog Svevišnji, koji je predao neprijatelje tvoje u ruke tvoje!” A on mu je dao desetinu od svega.

21 Zatim je kralj sodomski rekao Abramom: “Osobe daj meni, a dobra zadrži sebi!”

22 Nato je Abram odgovorio kralju Sodome: “Podigao sam ruku svoju prema GOSPODU, Bogu Svevišnjemu, vlasniku neba i zemlje:

23 da neću *uzeti*, od končića pa do remena na obući, i da neću uzeti ništa što *je* tvoje, da ne bi rekao: ‘Ja sam Abrama učinio bogatim,’

24 nego samo ono što su mladići pojeli i dio ljudima koji su išli sa mnom: Aneru, Eskolu i Mamri; neka oni uzmu svoj dio.”

POGLAVLJE 15

Božji savez s Abramom

1 Poslije tih događaja, riječ je GOSPODNJA došla Abramom u viđenju govoreći: “Ne boj se, Abrame, ja *sam* štit tvoj *i* neizmjereno velika nagrada tvoja!”

2 a Abram je upitao: “Gospodine, BOŽE, što ćeš mi podariti budući da hodam bez djeteta, a upravitelj *je* kuće moje taj Eliezer Damašćanin?”

3 Zatim je Abram rekao: “Gle, nisi mi dao sjemena *i*, eto, baštinik je moj jedan rođen u kući mojoj!”

4 A evo, riječ mu GOSPODNJA *dolazi* govoreći: “Taj neće biti baštinik tvoj, nego će baštinik tvoj biti onaj koji će iz utrobe tvoje izaći.”

5 Tada ga je izveo van i rekao: “Pogledaj sada na nebo i prebroji zvijezde, ako ih možeš prebrojiti!” Onda mu je rekao: “Toliko će biti sjemena tvojega.”

6 I on je povjerovao u GOSPODA, a on mu je to uračunao kao pravednost.

7 Zatim mu je rekao: “Ja *sam* GOSPOD koji sam te izveo iz Ura Kaldejskoga da ti darujem zemlju ovu da je baštiniš.”

8 A on mu je odgovorio: “Gospodine, BOŽE, po čemu ću spoznati da ću je baštiniti?”

9 Tada mu je rekao: “Donesi mi junicu staru tri godine, i kozu staru tri godine, i ovna starog tri godine, te grlicu i golupčića.”

10 I on mu je sve ovo donio i razdvojio ih na pola, te položio svaki dio jedan prema drugome; ali ptice nije prepolovio.

11 A kad su ptice spuštale na leševe, Abram ih je rastjerivao.

12 I dok je sunce zalazilo, na Abrama je pao dubok san i, gle, strava tame velike spustila se na njega.

13 A on je rekao Abram: “Znaj sigurno da će sjeme tvoje biti tuđinac u zemlji *koja* nije njihova, i njima će služiti, a oni će ih mučiti četiri stotine godina;

14 i onome narodu, kome će služiti, ja ću suditi, a poslije toga izaći će s imetkom velikim.

15 A ti ćeš u miru otići k očevima svojim; bit ćeš pokopan u dubokoj starosti.”

16 Ali će se oni ovamo vratiti u četvrtom naraštaju, jer nepravda Amorejaca još nije potpuna.

17 I dogodilo se: kad je zašlo sunce i postalo mračno, i gle, peć zadimjena, i goruća svjetiljka što je prošla između onih dijelova!

18 U istom danu GOSPOD je sklopio savez s Abramom govoreći: “Tvome sam sjemenu dao ovu zemlju od rijeke u Egiptu, do velike rijeke, rijeke Eufrata:

19 Kenijce i Kenizeje i Kadmonce

20 i Hetite i Perizane i Refaimce

21 i Amorejce i Kanaance i Girgašane i Jebusejce.”

POGLAVLJE 16

Sara i Hagara

1 A Saraja, žena Abramova nije mu rađala djece; a imala je sluškinju Egipćanku po imenu Hagara.

2 Tada je Saraja rekla Abram: “Evo sad, GOSPOD mi je uskratilo poroda; molim te, idi sluškinji mojoj, možda ću po njoj steći djecu.” I Abram je poslušao glas Sarajin.

3 Tada je Abramova žena Saraja uzela sluškinju svoju Hagaru Egipćanku, nakon što je Abram proveo deset godina u zemlji kanaanskoj, pa je dala mužu svome Abram: da mu bude žena.

4 I on je ušao k Hagari, te je ona začela. A kad je opazila da je začela, prezrela je svoju gospodaricu u očima svojim.

5 Nato je Saraja rekla Abram: “Krivnja moja *neka bude* na tebi! Predala sam sluškinju svoju u naručje tvoje, pa kad je ona vidjela da je zatrudnjela, bila sam prezrena u njenim očima. GOSPOD je presudio između mene i tebe!”

6 Ali je Abram rekao Saraji: “Evo, sluškinja tvoja je u ruci tvojoj; učini s njom kako ti je drago!” A kad je Saraja *počela* grubo postupati prema njoj, ona je pobjegla od lica njena.

7 Zatim ju je anđeo GOSPODNJI našao kod izvora vode u pustinji, kraj izvora na putu prema Šuru,

8 pa je upitao: “Hagaro, sluškinjo Sarajina, odakle dolaziš i kamo ideš?” A ona je odgovorila: “Bježim od lica gospodarice svoje, Saraje.”

9 Nato joj je anđeo GOSPODNJI rekao: “Vrati se gospodarici svojoj i pokori se ruci njenoj!”

10 Onda joj je anđeo GOSPODNJI rekao: “Ja ću neizmjerne množiti sjeme tvoje, tako da se od mnoštva neće moći prebrojiti.”

11 Zatim joj je anđeo GOSPODNJI rekao: “Evo, zatrudnjela si i rodit ćeš sina, pa mu nadjeni ime Išmael, jer je GOSPOD čuo tjeskobu tvoju.

12 A on će biti divlji čovjek: ruka će njegova *biti* protiv svakoga, i ruka svačija protiv njega; i pred licem sve braće svoje on će prebivati.”

13 Tada je nazvala ime GOSPODNJE koji joj je govorio: “Ti si Bog *koji* me vidiš”, jer je rekla, “Jesam li i ovdje vidjela njega koji me vidi?”

14 Stoga je taj zdenac prozvan Berlahairoi, evo *ga* između Kadeša i Bereda.

15 Zatim je Hagara rodila Abramovu sina, a Abram je sinu svome, koga je rodila Hagara, nadjenio ime Išmael.

16 A Abram *je bio* star osamdeset i šest godina kad je Hagara rodila Išmaela Abramovu.

POGLAVLJE 17

Abraham i savez obrezanja

1 A kad je Abram bio star devedeset i devet godina, pojavio se GOSPOD pred Abramom te mu rekao: “Ja *sam* Svesilni Bog. Hodi preda mnom i budi besprijekoran!

2 A ja ću sklopiti savez svoj između sebe i tebe, i razmnožit ću te neizmjerne.”

3 Nato je Abram pao na lice svoje, a Bog je razgovarao s njim govoreći:

4 “Što je do mene, evo savez moj *je* s tobom: a ti ćeš biti otac mnogim narodima.

5 I neće više ime tvoje biti Abram, nego će tvoje ime biti Abraham; jer sam te učinio ocem mnogih naroda.

6 I učinit ću te neizmjerne rodnim i učinit ću od tebe narode, pa će kraljevi od tebe izaći.

7 I utemeljit ću savez svoj između sebe i tebe i sjemena tvog poslije tebe kroz sve naraštaje njihove da, po savezu vječnom,

budem Bog tebi i sjemenu tvome poslije tebe.

8 A tebi i sjemenu tvome poslije tebe podarit ću zemlju u kojoj si tuđinac, svu zemlju kanaansku, za posjed vječni; i ja ću biti Bog njihov.

9 Zatim je Bog rekao Abrahamu: “Stoga drži savez moj: ti i sjeme tvoje poslije tebe kroz naraštaje njihove!

10 Ovo je savez moj između mene i tebe i sjemena tvoga poslije tebe, koji ćeš držati: “Svako muško među vama mora biti obrezano.

11 A obrezat ćeš s tijela svog prepucij, i to će biti znak saveza između mene i vas.

12 I onaj koji je među vama star osam dana, svako muško u naraštaju vašemu, neka bude obrezan, onaj koji je u kući rođen ili kupljen novcem od bilo kojega tuđinca, koje nije od sjemena tvoga.

13 Onaj koji je rođen u kući tvojoj i onaj koji je kupljen novcem tvojim mora biti obrezan. Tako će savez moj na tijelu vašem biti savez vječan.

14 A neobrezano muško dijete, kome s tijela nije obrezan prepucij njegov, ta će osoba biti istrijebljena iz naroda svoga, on je prekršio savez moj.”

Obećano Izakovo rođenje

15 Zatim je Bog rekao Abrahamu: “A ženu svoju Saraju više ne zovi njezinim imenom Saraja, jer ime *će* njeno *biti* Sara.

16 I nju ću ja blagosloviti, pa ću ti i od nje sina podariti; da, ja ću je blagosloviti te će ona biti *majka* naroda; kraljevi naroda od nje će nastati.”

17 Nato je Abraham pao na lice svoje pa se nasmijao i u srcu svome rekao: “Zar će se *dijete* roditi onome koji je star stotinu godina? I hoće li Sara koja je stara devedeset godina rađati?”

18 Tada je Abraham rekao Bogu: “O, neka Išmael pred tobom poživi!”

19 A Bog je rekao: “Sara, žena tvoja, doista će ti sina roditi, a ti mu nadjeni ime Izak. I s njime ću savez svoj utemeljiti kao savez

vječni, *i* sa sjemenom njegovim poslije njega.

20 I za Išmaela sam te uslišao: evo, blagoslovio sam ga i učinit ću ga plodnim i neizmjereno ga razmnožiti; dvanaest će kneževa od njega poteći i učinit ću od njega narod velik.

21 Ali ću savez svoj utemeljiti s Izakom koga će ti Sara roditi sljedeće godine u ovo doba.”

22 A kad je završio razgovor s njim, Bog se uzdigao od Abrahama.

23 Zatim je Abraham uzeo sina svoga Išmaela i sve koji su bili rođeni u kući njegovoj i sve koji su bili kupljeni njegovim novcem, sve muške od ljudi iz Abrahamove kuće, pa im je istog dana obrezao prepucij s tijela njihovih, kako mu je Bog rekao.

24 A Abraham *je* tada *bio* star devedeset i devet godina kad je bio obrezan prepucij s tijela njegovog,

25 a sin njegovu Išmael *bio je* star trinaest godina kad je bio obrezan prepucij s tijela njegovog.

26 Istoga dana bili su obrezani Abraham i sin njegov Išmael;

27 i svi muškarci doma njegova, rođeni u kući i kupljeni novcem od tuđinaca, bili su obrezani s njim.

POGLAVLJE 18

1 Zatim se GOSPOD pojavio pred njim u ravnicama mamreskim, a on je sjedio na vratima šatora za dnevne vrućine.

2 Uto je podigao oči svoje te pogledao i, gle, tri su čovjeka stajala pokraj njega. A kad *ih* je vidio, potrčao je s vrata šatora njima u susret pa se poklonio do zemlje,

3 i rekao: “Gospodine moj, ako sam sada našao naklonost u očima tvojim, molim te, nemoj mimoići slugu svoga!”

4 Dopustite, molim vas, neka se dobavi malo vode, pa operite noge svoje, i odmorite se pod stablom.

5 A ja ću dobiti komadić kruha pa utješiti srca vaša; poslije toga možete poći dalje, jer

ste zato došli k služi svome. A oni su rekli: “Učini tako kako je rekao!”

6 I Abraham se požurio u šator k Sari pa rekao: “Brzo, pripremi tri mjerice finog brašna, zamijesi *ga*, i ispeci pogaču na ognjištu!”

7 Uto je Abraham otrčao do krda i uhvatio tele, nježno i zdravo, pa *ga* je dao momku; a on se požurio da *ga* priredi.

8 Zatim je uzeo maslac i mlijeko i tele što je pripremio, te postavio pred njih, a on je stajao pred njima pod stablom; i oni su jeli.

9 Onda su *ga* upitali: “Gdje ti *je* žena Sara?” A on je odgovorio: “Evo, u šatoru.”

10 Tada je on rekao: “Ponovo ću doći k tebi dogodine u ovo doba, evo, žena tvoja Sara imat će sina!” A Sara je čula *to* na vratima šatora koji *je bio* iza njega.

11 A Abraham i Sara su bili stari, u odmakloj dobi; Sari je prestalo što biva kod žena.

12 Zato se Sara u sebi smijala govoreći: “Hoću li, pošto sam ostarjela, doživjeti užitak? A i gospodar je moj star!”

13 A GOSPOD je upitao Abrahama: “Zbog čega se Sara smijala govoreći: ‘Zar ću zbilja roditi iako sam ostarjela?’

14 Zar je GOSPODU nešto preteško? Vratit ću se k tebi u pravo vrijeme, dogodine u ovo doba i Sara će imati sina.”

15 Tada je Sara zanijekala govoreći: “Nisam se smijala.” Jer se uplašila. A on je rekao: “Ne, ipak si se smijala!”

16 Zatim su ljudi ustali odande i pogledali prema Sodomi, a Abraham je pošao s njima da ih otprati.

17 Nato je GOSPOD rekao: “Zar da skrivam od Abrahama ono što radim,

18 pošto će velik i silan narod zasigurno nastati od Abrahama, pa će se u njemu blagosloviti svi narodi zemaljski?

19 Jer znam za njega da će zapovijediti djeci svojoj i ukućanima svojim poslije sebe, da se drže puta GOSPODNJEG: da izvršavaju pravdu i sud, da GOSPOD može

ostvariti na Abrahamu ono što je govorio o njemu.”

20 Zatim je GOSPOD rekao: “Zbog toga što je vika Sodome i Gomore velika, i zbog toga što je grijeh njihov jako mučan,

21 spustit ću se sada te pogledati jesu li uistinu postupali prema vici što je do mene prispjela; a ako nisu, znat ću.”

Abraham se zalaže za Sodomu

22 Onda su ljudi okrenuli svoja lica odande te pošli prema Sodomi, ali Abraham je još stajao pred GOSPODOM.

23 Zatim je Abraham prišao bliže i upitao: “Zar ćeš uništiti i pravednog s opakim?”

24 Možda bi bilo pedeset pravednika u gradu; zar ćeš i mjesto uništiti, a ne poštediti, zbog pedeset pravednika koji *su* u njemu?

25 Daleko to bilo od tebe da tako postupiš: pogubiti pravednika s opakim, pa da pravedniku bude kao opakom; daleko to bilo od tebe! Zar neće Sudac cijelog svijeta postupiti ispravno?”

26 A GOSPOD je odgovorio: “Ako u Sodomi unutar grada nađem pedeset pravednika, onda ću radi njih poštediti cijelo mjesto.”

27 Nato je Abraham odgovorio i rekao: “Evo, usudio sam se Gospodinu govoriti, ja, koji *sam samo* prah i pepeo!

28 Možda ima pravednika pet manje od pedeset; zar ćeš uništiti cijeli grad zbog *tih* pet?” A on je odgovorio: “Ako nađem tamo četrdeset i pet, neću *ga* uništiti.”

29 Onda mu je opet progovorio te mu rekao: “Možda se ondje nađe četrdeset?” A on je odgovorio: “Neću *to* učiniti radi četrdesetice.”

30 Zatim *mu* je rekao: “O, neka se Gospodin ne ljuti, pa ću govoriti: možda se tamo nađe trideset?” A on je odgovorio: “Neću *to* učiniti, ako tamo nađem trideset.”

31 Tada je rekao: “Evo sada, usudio sam se govoriti Gospodinu: možda se ondje nađe dvadeset?” A on je odgovorio: “Neću *ga* uništiti radi dvadesetice.”

32 Nato je rekao: “O, neka se Gospodin ne ljuti, pa ću progovoriti još samo jednom: možda se ondje nađe deset?” A on je odgovorio: “Neću *ga* uništiti radi desetice.”

33 Zatim je GOSPOD, pošto je završio razgovor s Abrahamom, otišao svojim putem, a Abraham se vratio u mjesto svoje.

POGLAVLJE 19

Bog spašava Lota

1 Uto su dva anđela stigla uvečer u Sodomu, a Lot je sjedio na gradskim vratima Sodome. I pošto *ih* je ugledao, Lot se podigao da ih susretne, te se naklonio licem svojim do zemlje,

2 i rekao: “Evo sada, gospodo moja, svratite, molim vas, u kuću sluge svoga da prenoćite, i operete noge svoje; a ujutro ustanite rano i idite svojim putevima. A oni su odgovorili: “Ne, nego ćemo ostati na ulici cijelu noć.”

3 A on je silno navaljivao na njih, te su navratili k njemu i ušli u njegovu kuću; onda im je priredio gozbu i ispekao beskvasni kruh, pa su jeli.

4 Ali, prije nego su legli, ljudi iz grada, muškarci iz Sodome, opkolili su kuću, stari i mladi, sav narod iz svake četvrti.

5 Zatim su pozvali Lota pa mu rekli: “Gdje *su* muškarci što su noćas ušli k tebi? Izvedi ih k nama da ih poznamo.”

6 Tada je Lot izašao k njima na vrata i za sobom zatvorio vrata,

7 pa rekao: “Molim vas, braćo, ne činite takvo zlo!

8 Evo, sad imam dvije kćeri koje nisu upoznale muškarca; dopustite, molim vas, da vam ih izvedem pa s njima učinite kako *je* dobro u očima vašim; samo tim ljudima ne činite ništa, jer stoga su *i* došli pod sjenu krova moga.”

9 A oni su odgovorili: “Odmakni se!” Onda su *ponovo* rekli: “Ovaj je stigao kao pridošlica, a hoće bezuvjetno biti i sudac; sad ćemo s tobom postupiti gore nego s njima.” Uto su snažno nasrnuli na čovjeka Lota i prišli da razvale vrata.

10 Ali su muškarci pružili ruke svoje i povukli Lota k sebi u kuću i zatvorili vrata,

11 pa su ljude na vratima kuće udarili sljepoćom, i male i velike, tako da su se umorili kako bi pronašli vrata.

12 Nato su muškarci rekli Lotu: "Imaš li još koga ovdje? Zeta i sinove svoje i kćeri svoje, i koga god imaš u gradu, izvedi iz ovog mjesta!"

13 Jer ćemo uništiti ovo mjesto, zbog toga što je vika njihova postala velika pred licem GOSPODNJIM; i GOSPOD nas je poslao da ga uništimo."

14 I Lot je izašao i progovorio zetovima svojim, koji su oženili kćeri njegove, te rekao: "Dižite se! Izađite iz mjesta ovog, jer će GOSPOD uništiti ovaj grad!" Ali se doimao zetovima svojim kao onaj koji se šali.

15 A kad je osvanulo jutro, anđeli su požurivali Lota govoreći: "Ustani! Uzmi ženu svoju i dvije kćeri svoje koje su ovdje, kako ne bi bio zatrt u nepravdi grada!"

16 A kako je on odugovlačio, muškarci su ga čvrsto uzeli za ruke, i ženu za ruke njezine i za ruke dvije kćeri njegove, te su ga, pošto mu je GOSPOD bio milosrdan, izveli i pustili izvan grada.

17 I dogodilo se da je, kad su ih izveli van, jedan rekao: "Pobjegni zbog života svog! Ne gledaj iza sebe niti se ne zaustavljaj nigdje u ravnicima! Pobjegni u goru da ne budeš zatrt!"

18 Nato im je Lot odgovorio: "O, nemoj tako, Gospodine moj!"

19 Evo sada, sluga je tvoj našao milost u očima tvojim, i ti si uzveličao milosrđe svoje koje si mi iskazao spašavajući moj život; ali ne mogu pobjeći u goru, a da me ne zadesi neko zlo i ne poginem;

20 evo, grad je taj blizu za bijeg, i malen je; O, dopusti mi da tamo pobjegnem (nije li on malen?) pa će duša moja živjeti!"

21 A on mu je rekao: "Gle, i u vezi ovoga sam te podržao, te neću porušiti grad onaj o kojem si govorio.

22 Požuri se! Pobjegni tamo, jer ne mogu ništa uraditi dok tamo ne stigneš!" Stoga je grad nazvan imenom Soar.

Bog uništava Sodomu

23 Sunce se već uzdiglo nad zemljom kad je Lot ušao u Soar.

24 Tada je GOSPOD s neba zapljuštao na Sodomu i na Gomoru sumporom i ognjem od GOSPODA;

25 i porušio one gradove i svu ravnicu i sve stanovnike gradova, i ono što je raslo na zemlji.

26 Ali je žena njegova pogledala za njim, te postala stup soli.

27 A u rano jutro Abraham je otišao do mjesta gdje je stajao pred GOSPODOM,

28 i gledao prema Sodomu i Gomori, i prema svoj zemlji u ravnicima, te je ugledao, i gle: dim se dizao sa zemlje kao dim iz peći.

29 I dogodilo se, kad je Bog uništio gradove u ravnicima, da se Bog sjetio Abrahama, te otposlao Lota iz središta propasti kad je rušio gradove u kojima je Lot prebivao.

Lot i njegove kćeri

30 Zatim je Lot otišao iz Soara, i s njim dvije kćeri njegove, pa se nastanio u gori, jer se bojao stanovati u Soaru. I stanovao je u špilji, on i dvije kćeri njegove.

31 Onda je prvorodena rekla mlađoj: "Naš je otac star, a muškarca nema na zemlji da k nama uđe, kako je običaj po cijelom svijetu.

32 Hajdemo oca svog opiti vinom, pa ćemo s njim leći, da ocu svome sjeme sačuvamo."

33 Tako su one noći opile vinom svoga oca, pa je prvorodena ušla i legla s ocem svojim, a on nije bio svjestan kad je legla ni kad je ustala.

34 I dogodilo se sutradan da je prvorodena rekla mlađoj: "Evo, prošle sam noći legla s ocem svojim; hajdemo ga opiti vinom i noćas, pa ti uđi, legni s njim, da ocu svome sjeme sačuvamo."

35 Tako su oca svog opile vinom i one noći, pa je mlađa ustala i s njim legla, a on nije bio svjestan kad je legla ni kad je ustala.

36 Na taj su način obje kćeri Lotove zatrudnjele s ocem svojim.

37 Zatim je prvorodena rodila sina i nadjenula mu ime Moab; taj je otac Moabaca do dana današnjega.

38 I mlađa je također rodila sina i nadjenula mu ime Benami; taj je otac sinova Amonovih do dana današnjega.

POGLAVLJE 20

Abraham i Abimelek

1 Zatim je Abraham otišao odande prema jugu zemlje i nastanio se između Kadeša i Šura, te boravio u Geraru.

2 Tada je Abraham rekao za ženu svoju Saru: "Ona mi *je* sestra", pa je Abimelek, kralj gerarski, otišao i uzeo Saru.

3 Ali Bog je došao Abimeleku noću u snu i rekao mu: "Evo, ti si mrtav zbog žene koju si uzeo, jer *je* ona žena koja ima muža!"

4 Ali joj se Abimelek nije približio, pa je rekao: "Gospodine, zar ćeš i pravedan narod pogubiti?"

5 Nije li mi on rekao: 'Ona mi *je* sestra'? A ona je sama rekla: 'On mi *je* brat.' To sam učinio u čestitosti srca svoga i nedužnosti ruku svojih."

6 A Bog mu je u snu rekao: "Da, znam da si to učinio u čestitosti srca svoga, jer sam te ja zadržao da protiv mene ne sagriješiš; stoga ti nisam dopustio da je dotakneš.

7 Zato sad vrati čovjeku ženu, jer *je* prorok, i on će moliti za tebe pa ćeš živjeti; a ako *je* ne vratiš, znaj da ćeš zasigurno umrijeti: ti i svi tvoji!"

8 Zbog toga je Abimelek ustao rano ujutro i sazvaio sve slugе svoje te im na njihove uši ispričao sve ove događaje; i ljudi su se jako uplašili.

9 Zatim je Abimelek pozvao Abrahama pa mu rekao: "Što si nam učinio? Čime sam te uvrijedio da si navukao na mene i na kraljevstvo moje velik grijeh? Učinio si mi djelo koje nije trebalo učiniti."

10 Onda je Abimelek upitao Abrahama: "Što si vidio kad si ovo djelo učinio?"

11 Nato je Abraham odgovorio: "Jer sam mislio: zasigurno nema straha Božjeg u ovom mjestu, pa će me pogubiti radi žene moje.

12 A osim toga, doista mi *je* sestra, ona *je* kći oca moga, ali ne i majke moje, pa je postala mojom ženom.

13 I dogodilo se, kad me je Bog udaljio od doma oca moga, da sam joj rekao: 'Ovako mi iskaži dobrotu svoju; u svakom mjestu u koje dođemo, reci za mene: Brat mi *je*.' "

14 Tada je Abimelek uzeo ovaca i goveda, te slugе i sluškinje, i podario Abrahamu i vratio mu ženu njegovu Saru.

15 Zatim je Abimelek rekao: "Evo zemlja *je* moja pred tobom; nastani se gdje ti je drago!"

16 A Sari je rekao: "Gle, dao sam bratu tvome tisuću srebrnika; gle, to ti *je* pokrivalo očima za sve koji *su* s tobom i sa svima *drugima!*" Tako je ona bila opravdana.

17 I Abraham je molio Boga, i Bog je ozdravio Abimeleka i ženu njegovu i sluškinje njegove; i one su rađale *djecu*.

18 Jer GOSPOD je zbog Sare, žene Abrahamove, zatvorio svaku utrobu u domu Abimelekovu.

POGLAVLJE 21

Izakovo rođenje

1 Onda je GOSPOD pohodio Saru kako je rekao, i GOSPOD je učinio Sari kako je govorio.

2 Jer Sara je začela i rodila Abrahamu sina u starosti njegovoj, u određeno vrijeme o kojem mu je govorio Bog.

3 I Abraham je sinu svom što mu se rodio, koga mu je rodila Sara, nadjenao ime Izak.

4 I obrezao je Abraham sina svoga Izaka kad mu je bilo osam dana, kako mu je Bog zapovjedio.

5 A Abraham je bio star stotinu godina kad mu se rodio Izak, sin njegov.

6 Zatim je Sara rekla: "Bog me naveo da se nasmijem *tako* da će se svi koji čuju smijati sa mnom."

7 Zatim je rekla: "Tko bi rekao Abrahamu da će Sara djecu dojiti? Jer sam *mu* sina rodila u starosti njegovoj."

Bog štiti Hagaru i Išmaela

8 Tako je dijete poraslo i bilo odbijeno od prsiju; i Abraham je priredio veliku gozbu u dan kad je Izak bio odbijen od prsiju.

9 Uto je Sara opazila kako se sin Hagare Egipćanke, koga je rodila Abrahamu, izruguje.

10 Zato je rekla Abrahamu: “Otjeraj tu ropkinju i sina njena, jer sin ropkinje ove neće biti baštinik sa sinom mojim, s Izakom.

11 A to je bilo jako mučno u očima Abrahamovim zbog sina njegovoga.

12 Tada je Bog rekao Abrahamu: “Neka to ne bude mučno u očima tvojim zbog dječaka i zbog ropkinje tvoje; sve što ti je Sara rekla, poslušaj glas njen, jer će se po Izaku nazvati sjeme tvoje.

13 A ja ću i od sina ropkinje načiniti narod, jer je sjeme tvoje.”

14 Zatim je Abraham ustao rano ujutro i uzeo kruh i mijeh vode pa dao Hagari, pošto je *to* stavio na ramena njena, i dječaka, te je otpustio. I ona je otišla i lutala po pustinji Beeršebe.

15 Onda je voda u mijehu bila potrošena, pa je spustila dječaka pod jedan od grmova,

16 a ona je otišla i sjela nasuprot, daleko koliko se može lukom dobaciti, jer je rekla: “Da ne gledam umiranje djeteta.” I sjela je nasuprot *njega* te podigla glas svoj i zaplakala.

17 I Bog je čuo glas dječaka pa je anđeo Božji doviknuo Hagari s neba i rekao joj: “Što ti je, Hagaro? Ne boj se! Jer je Bog čuo glas dječaka tamo gdje je.

18 Ustani! Podigni dječaka i drži ga u naručju svome; jer ja ću ga načiniti narodom velikim.”

19 Tada joj je Bog otvorio oči te je opazila zdenac s vodom; onda je otišla i napunila mijeh vodom te dala dječaku piti.

20 I Bog je bio s dječakom; tako je on odrastao i prebivao u pustinji te postao strijelac.

21 A prebivao je u pustinji Paranu; onda mu je majka dovela ženu iz zemlje egipatske.

Sporazum između Abrahama i Abimeleka

22 I dogodilo se u to vrijeme da su Abimelek i Fikol, zapovjednik njegove vojske, rekli Abrahamu govoreći: “Bog je s tobom u svemu što ti radiš.

23 Zato mi se sad ovdje zakuni Bogom da me nećeš varati, ni sinove moje, ni sinove mojih sinova nego da ćeš meni i zemlji u

kojoj si boravio činiti prema dobroti što sam ja tebi iskazivao.”

24 Nato je Abraham rekao: “Zaklet ću se!”

25 Zatim je Abraham prekorio Abimeleka zbog zdenca s vodom što su ga sluge Abimelekove nasilno oduzele.

26 A Abimelek je rekao: “Ne znam tko je to učinio, ni ti mi nisi rekao, niti sam dosada čuo *o tome*, osim danas.”

27 Tada je Abraham uzeo ovaca i goveda te ih podario Abimeleku, pa su njih dvojica sklopili savez.

28 Zatim je Abraham izdvojio sedam janjaca iz stada zasebno,

29 a Abimelek je upitao Abrahama: “Što znače ovih sedam janjaca koje si izdvojio zasebno?”

30 A on je odgovorio: “Uzet ćeš sedam janjaca iz ruke moje da mi budu svjedokom da sam ja iskopao ovaj zdenac.”

31 Zato je ono mjesto prozvao Beeršeba, jer su se tamo obojica zakleli.

32 Tako su sklopili savez u Beeršebi; onda su Abimelek i Fikol, zapovjednik vojske njegove, ustali i vratili se u zemlju Filistejsku.

33 Zatim je *Abraham* zasadio u Beeršebi gaj i tamo prizvao ime GOSPODA, Boga vječnoga.

34 I Abraham je boravio u zemlji filistejskoj mnogo dana.

POGLAVLJE 22

Žrtvovanje Izaka

1 I dogodilo se poslije ovih događaja da je Bog iskušavao Abrahama i rekao mu: “Abrahame!” A on je odgovorio: “Evo me!”

2 Tada mu je rekao: “Uzmi sada sina svoga, jedinca svoga Izaka koga voliš, te pođi u zemlju Moriju i tamo ga prinesi kao žrtvu paljenicu na jednoj od gora za koju ću ti reći!”

3 I Abraham je ustao rano ujutro i osamario magarca svoga, te sa sobom poveo dva svoja momka i Izaka, sina svoga; onda je nacijepao drva za žrtvu paljenicu, pa se digao i pošao na mjesto za koje mu je Bog rekao.

4 A treći dan Abraham je podigao oči svoje i opazio mjesto u daljini.

5 Onda je Abraham rekao momcima svojim: “Ostanite ovdje uz magarca, a ja i dječak idemo onamo iskazati štovanje, pa ćemo se opet vratiti k vama.”

6 Tako je Abraham uzeo drva za žrtvu paljenicu te *ih* položio na sina svoga Izaka, a u ruku svoju uzeo je ogranj i nož, pa su pošli obojica zajedno.

7 Zatim je Izak razgovarao s ocem svojim Abrahamom i rekao: “Oče moj!” A on je odgovorio: “Evo me, sine moj!” Onda je upitao: “Evo ognja i drva, ali gdje *je* janje za žrtvu paljenicu?”

8 Nato je Abraham odgovorio: “Sine moj, Bog će pribaviti samog sebe kao janje za žrtvu paljenicu.” Tako su njih dvojica išli dalje zajedno.

9 Zatim su stigli na mjesto za koje mu je Bog rekao; i Abraham je ondje sagrađio žrtvenik i poredao drva, te svezao sina svoga Izaka i položio ga na žrtvenik povrh drva.

10 Zatim je Abraham ispružio ruku svoju i uzeo nož da zakolje sina svoga;

11 ali ga je anđeo GOSPODNJI dozvao s neba i rekao: “Abrahame! Abrahame!” A on je odgovorio: “Evo me!”

12 Tada mu je rekao: “Ne pružaj ruku svoju na dječaka, niti mu nemoj ništa učiniti! Jer sad znam da se bojiš Boga, pošto mi nisi uskratio sina svoga, jedinca svoga.”

13 Uto je Abraham podigao oči svoje i pogledao i, gle: ovan otraga, rogovima se zapleo u gustižu. I Abraham je otišao i uhvatio ovna te ga prinio kao žrtvu paljenicu umjesto sina svoga.

14 Tako je Abraham prozvao ono mjesto “Jehovahjireh.” Kao što se *do* dana današnjega kaže: “Na gori GOSPODNJOJ to će se vidjeti.”

15 Onda je anđeo GOSPODNJI dozvao Abrahama s neba drugi put,

16 pa mu rekao: “Samim sobom sam se zakleo, govori GOSPOD, zato što si učinio ovo djelo i nisi uskratio sina svoga, jedinca svoga,

17 blagoslovom ću te blagoslivljati i mnogostruko umnožiti sjeme tvoje kao zvijezde na nebu i kao pijeska na obali

morskoj. A sjeme tvoje zaposjest će vrata neprijatelja svojih.

18 I, zato što si poslušao glas moj, u sjemenu tvome blagoslovit će se svi narodi zemaljski.”

19 Zatim se Abraham vratio momcima svojim, pa su ustali i zajedno pošli u Beeršebu. I Abraham je prebivao u Beeršebi.

20 I dogodilo se poslije ovih događaja da su Abrahamu dojavili, govoreći: “Evo, i Milka je rodila djecu bratu tvome Nahoru:

21 Usa prvorođenca njegova i Buza brata mu, i Kemula, oca Aramova,

22 i Keseda i Haza i Pildaša i Jidlafa i Betuela.

23 A Betuel je rodio Rebeku; njih je osam Milka rodila Nahoru, bratu Abrahamovu.

24 A i inoča njegova, kojoj je ime Reuma, rodila je i Tebaha i Gahama i Tahaša i Maaka.

POGLAVLJE 23

Sarani smrt i ukop

1 A sara je bila stara stotinu dvadeset i sedam godina; *toliko je bilo* godina Sarinog života.

2 Onda je Sara umrla u Kirjatarbi, to jest Hebronu, u zemlji kanaanskoj; i Abraham je došao tugovati za Sarom i plakati za njom.

3 Zatim je Abraham stao ispred pokojnice svoje te progovorio sinovima Hetovim govoreći:

4 “Ja *sam* među vama tuđinac i pridošlica: dajte mi posjed za grobnicu među vama, da mogu pokopati pokojnicu svoju dalje od očiju svojih.”

5 A sinovi su Hetovi odgovorili Abrahamu govoreći mu:

6 “Poslušaj nas, gospodine! Ti si moćan knez među nama. Pokopaj pokojnicu svoju u najboljoj grobnici našoj; nitko ti od nas neće uskratiti grobnicu svoju da možeš ukopati svoju pokojnicu.”

7 Tada se Abraham podigao pa se poklonio ljudima te zemlje, sinovima Hetovim;

8 te je razgovarao s njima, govoreći: “Ako vam je po volji da pokopam pokojnicu svoju

dalje od očiju mojih, poslušajte me i posređujte za mene kod Efrona, sina Soharova,

9 da mi ustupi špilju svoju, Makpelu, koju ima *i* koja je na kraju polja njegov; neka mi je za onoliko novaca koliko vrijedi među vama, ustupi u posjed za grobnicu.”

10 A Efron je prebivao među sinovima Hetovim; onda je Efron, Hetit, rekao Abrahamu dok su sinovi Hetovi slušali, *i* svi koji su ulazili na vrata grada njegov, govoreći:

11 “Ne, gospodine moj! Poslušaj me! Ja ti darujem poljanu i špilju što je na njoj; dajem ti je u nazočnosti sinova naroda moga, dajem ti je. Pokopaj pokojnicu svoju!”

12 Nato se Abraham poklonio pred ljudima te zemlje,

13 te progovorio Efronu dok su slušali ljudi te zemlje, govoreći: “Ali ako je ti *ustupiš*, molim te, poslušaj me! Dat ću ti novac za poljanu; prihvati od mene, pa ću tamo pokopati pokojnicu svoju.”

14 A Efron je odgovorio Abrahamu, govoreći mu:

15 “Gospodine moj, poslušaj me! Zemljište je *vrijedno* četiri stotine šekela srebra; što je to između mene i tebe? Stoga pokopaj pokojnicu svoju!”

16 I Abraham je poslušao Efrona; onda je Abraham izvagao Efronu srebro što ga je on spomenuo dok su slušali sinovi Hetovi: četiri stotine šekela srebra, *važecjeg novca* trgovačkoga.

17 Zatim je poljana Efronova, koja je u Makpeli, što je ispred Mamre, poljana i špilja koje *su* na njoj i sva stabla na poljani što *su* unutar svih okolnih međa, povjerena

18 Abrahamu u posjed u nazočnosti sinova Hetovih, pred svima koji su ulazili na vrata grada njegov.

19 I nakon toga Abraham je pokopao ženu svoju Saru u špilji na poljani Makpeli, ispred Mamre, to jest Hebronu, u zemlji kanaanskoj.

20 Tako su poljana i špilja, koje su tamo, povjerene u posjed Abrahamu za grobnicu po sinovima Hetovim.

Izak i Rebeka

1 I Abraham je bio star, u odmakloj dobi; a GOSPOD je blagoslivljao Abrahama u svemu.

2 Zatim je Abraham rekao najstarijem sluzi svome, u kući svojoj, koji je upravljao nad svime što je posjedovao: “Molim te, stavi ruku svoju pod bedro moje,

3 i ja ću te obvezati da se zakuneš GOSPODOM, Bogom neba i Bogom zemlje, da sinu mome nećeš dovesti ženu od kćeri Kanaanaca, među kojima prebivam, 4 nego ćeš otići u zemlju moju i k rodu mome i dovesti ženu sinu mome Izaku.

5 A sluga mu je rekao: “Možda žena neće pristati za mnom poći u zemlju ovu; trebam li odvesti sina tvoga natrag u zemlju iz koje si izašao?”

6 Nato mu je Abraham rekao: “Pazi da tamo natrag ne vodiš sina moga!

7 GOSPOD, Bog neba, koji me izveo iz kuće oca moga i iz zemlje roda moga i koji mi je govorio te mi se zakleo, govoreći: ‘Sjemenu ću tvome dati zemlju ovu’, pred tobom će anđela svoga poslati, te ćeš odande dovesti ženu sinu mome.

8 A ako žena ne pristane za tobom poći, onda ćeš ti biti čist od ove zakletve moje; ali sina moga tamo natrag ne vodi!”

9 Onda je sluga stavio ruku svoju pod bedro Abrahamu, gospodaru svome, pa mu se zakleo u vezi toga.

10 Zatim je sluga izabrao deset deva između deva gospodara svoga, pa se uputio, jer *su* sva dobra gospodara njegov *bila* u ruci njegovoj; onda se podigao i pošao u Mezopotamiju, k gradu Nahorovu.

11 I pustio je deve izvan grada da poliježu pokraj zdenca s vodom, u predvečerje *u* vrijeme kad žene izlaze zgrabiti *vodu*.

12 Tada je rekao: “O, GOSPODE, Bože gospodara moga Abrahama, molim te, udijeli mi uspjeh danas i gospodaru mome Abrahamu iskaži dobrotu!

13 Evo, stojim pokraj zdenca s vodom, a kćeri ljudi iz grada izlaze zgrabiti vodu;

14 i neka se dogodi da djevojka kojoj ću reći, ‘Molim te, pruži vrč svoj da se napijem,’ a ona odgovori: ‘Pij! I deve ću ti

napojiti', *neka bude* ona koju si odredio za slugu svoga Izaka; i ja ću po tome znati da si iskazao dobrotu gospodaru mome."

15 I dogodilo se: prije nego je prestao govoriti, gle, došla je Rebeka s vrčem svojim na ramenu svom; ona je bila rođena od Betuela, sina Milke, žene Nahora, brata Abrahamova.

16 A djevojka je bila jako privlačnog izgleda, djevica; nijedan muškarac je nije upoznao. Tako je ona sišla k zdencu, napunila vrč svoj, i došla gore.

17 Tada joj je sluga potrčao u susret i rekao: "Molim te, dopusti mi piti malo vode iz vrča tvoga!"

18 A ona je rekla: "Pij, gospodine moj!" I brzo je spustila vrč na ruku svoju, pa mu dala piti.

19 A kad mu je prestala davati piti, rekla je: "I devama ću tvojim zagrabiti *vode* sve dok se ne napoje."

20 I žurno je izlila vrč svoj u pojilo, pa opet otrčala k zdencu da zagradi *vodu*; tako je zagrabila za sve deve njegove.

21 A čovjek je, diveći joj se, ostao smiren kako bi doznao je li GOSPOD putovanje njegovo učinio uspješnim ili nije.

22 I dogodilo se, kad su deve prestale piti, da je čovjek uzeo zlatnu naušnicu, tešku pola šekela, i dvije zlatne narukvice za ruke njene, teške deset *šekela*,

23 i rekao: "Molim te, reci mi: čija *si* kći? Ima li kuća oca tvoga mjesta za nas da prenoćimo?"

24 A ona mu je odgovorila: "Ja *sam* kći Betuela, sina Milke, koga je ona rodila Nahoru."

25 Još mu je rekla: "Imamo dovoljno slame i krme, i mjesta za prenoćište."

26 Nato je čovjek pognuo glavu svoju te iskazao štovanje GOSPODU,

27 i rekao: "Blagoslovljen *neka bude* GOSPOD, Bog gospodara moga Abrahama, koji nije ostavio bez milosrđa svoga i istine svoje gospodara moga! Pošto sam bio na putu GOSPOD me je vodio u kuću brata gospodara moga."

28 Uto je djevojka otrčala i sve ovo ispričala u domu majke svoje.

29 A Rebeka je imala brata, a ime mu *je bilo* Laban. I Laban je otrčao van k čovjeku kod zdenca.

30 I dogodilo se, kad je opazio naušnicu i narukvice na rukama sestre svoje, te je čuo riječi sestre svoje Rebeke kako kaže: "Ovako mi je čovjek govorio", otišao je do čovjeka i, gle, on je stajao pokraj deva na zdencu.

31 Onda je rekao: "Uđi, ti blagoslovljen od GOSPODA! Zbog čega stojiš vani? Jer ja sam pripremio kuću i mjesto za deve?"

32 Tako je čovjek ušao u kuću; a on mu je rastovarilo deve te dao slamu i krmu za deve, i vodu njemu da opere svoje noge i *da operu* noge ljudi što *su bili* s njim.

33 Zatim je pred njega stavljeno *jelo* da jede; ali je on rekao: "Neću jesti sve dok ne ispričovjedim svoj nalog." A on mu je odgovorio: "Pripovijedaj!"

34 I on je rekao: "Ja *sam* sluga Abrahamov.

35 A GOSPOD je silno blagoslovio gospodara moga, te je postao velik; a darovao mu je stada i krda, i srebra i zlata, i sluga i sluškinja, i deva i magaraca.

36 A Sara, žena gospodara moga, rodila je gospodaru mome sina kad je ostarjela, i on mu je dao sve što posjeduje.

37 Zatim me je gospodar moj obvezao zakletvom govoreći: "Nemoj sinu mome uzeti za ženu od kćeri Kanaanaca u čijoj zemlji prebivam,

38 nego idi k domu oca moga i k rodu mome, te dobavi ženu sinu mome.

39 A ja sam rekao gospodaru svome: 'Možda žena neće poći za mnom.'

40 Nato mi je on odgovorio: 'GOSPOD, pred kojim hodim, poslat će anđela svog s tobom da put tvoj uspije, pa ćeš sinu mome dobiti ženu od roda moga i od doma oca moga.

41 Tada ćeš biti čist od zakletve moje: kad dođeš k rodu mome, pa ako ti *je* ne daju, ti ćeš biti čist od zakletve moje.'

42 I ja sam danas došao na zdenac i rekao: 'O, GOSPODE, Bože gospodara moga Abrahama, ako bi sada učinio da uspije put moj kojim idem,

43 evo, stojim kraj zdenca s vodom, i dogodit će se da kad djevica izađe zagrabiti

vodu i ja joj kažem: Molim te, daj mi piti malo vode iz vrča tvoga!

44 a ona mi odgovori: Pij i ti, pa ću i devama tvojim zgrabiti, *neka* ona *bude* žena koju je GOSPOD odredio sinu gospodara moga.'

45 Ali prije nego sam završio govor u srcu svome, gle, Rebeka je došla s vrčem svojim na ramenu svom; onda je sišla k zdencu i zgrabila *vodu*, a ja sam joj rekao: 'Molim te, daj mi piti!'

46 I žurno je spustila vrč svoj sa svojih *ramena* i odgovorila: 'Pij! A napojit ću i deve tvoje.' Tako sam ja pio, a ona je napojila i deve.

47 Zatim sam je upitao i rekao: 'Čija *si* kći?' A ona je odgovorila: 'Kći Betuela, sina Nahorova, koga mu je Milka rodila.' Tada sam stavio naušnice na lice njezino, a narukvice na ruke njene,

48 pa sam pognuo glavu svoju i iskazao štovanje GOSPODU, te blagoslovio GOSPODA, Boga gospodara moga Abrahama, koji me je vodio pravim putem da dobavim kćer brata gospodara moga za sina njegova.

49 A sada, ako ćete postupiti ljubazno i iskreno s gospodarom mojim, recite mi; ako li ne, recite mi, da se mogu okrenuti nadesno ili nalijevo.

50 Tada su Laban i Betuel odgovorili i rekli: "Ovo proizlazi od GOSPODA; mi ti ne možemo reći ni loše ni dobro.

51 Evo, Rebeka *je* pred tobom: uzmi *je* i pođi, pa neka bude žena sinu gospodara tvoga, kako je GOSPOD rekao."

52 I dogodilo se, kad je sluga Abrahamov čuo riječi njihove, da je iskazao štovanje GOSPODU *poklonivši se* do zemlje.

53 Tada je sluga iznio srebrni nakit i zlatni nakit, i odjeću, te *ih* darovao Rebeki; i dao je dragocjenosti i bratu njenom i majci njenoj.

54 Zatim su jeli i pili, on i ljudi koji su *bili* s njim, pa su ostali cijelu noć. A ujutro su ustali te je on rekao: "Pošaljite me gospodaru mome."

55 Nato su brat njen i majka njena rekli: "Neka djevojka ostane s nama nekoliko dana, najmanje deset; poslije toga neka ode."

56 A on im je rekao: "Ne zadržavajte me, pošto je GOSPOD dao uspjeha putu mome; pošaljite me da mogu otići gospodaru svome!"

57 A oni su odgovorili: "Pozovimo djevojku i raspitajmo se za njezinu izjavu!"

58 Uto su dozvali Rebeku i pitali je: "Hoćeš li poći s ovim čovjekom? A ona je odgovorila: "Hoću."

59 Tako su poslali sestru svoju Rebeku i njenu dadilju, te slugu Abrahamova i ljude njegove;

60 te blagoslovili Rebeku i rekli joj: "Sestro naša, budi *majka* mnogim tisućama milijuna, i neka sjeme tvoje ovlada vratima onih koji ga mrže."

61 Zatim su Rebeka i sluškinje njene ustale i zajahale deve te slijedile čovjeka. Tako je sluga uzeo Rebeku i otišao.

62 Tada se Izak vratio od zdenca Lahajroja, jer je prebivao u južnom kraju.

63 A predvečer je Izak izašao u polje promišljati; onda je podigao oči svoje i pogledao, i gle, deve su dolazile.

64 Uto je Rebeka podigla oči svoje i, kad je ugledala Izaka, sišla je s deve,

65 jer je upitala slugu: "Tko je taj čovjek što poljem hoda nama u susret?" A sluga je odgovorio: "To je gospodar moj." Stoga je ona uzela veo i pokrila se.

66 Onda je sluga ispriповjedio Izaku sve što je učinio.

67 Zatim ju je Izak uveo u šator majke svoje Sare; onda je uzeo Rebeku pa je postala ženom njegovom; i zavolio ju je. Tako se Izak utješio nakon *smrti* majke svoje.

POGLAVLJE 25

Abrahamova smrt i njegovo rodoslovlje

1 Onda je Abraham opet uzeo ženu, a njezino ime *bilo je* Keturu.

2 I ona mu je rodila Zimrana i Jokšana i Medana i Midjana i Jišbaka i Šuaha.

3 A Jokšan je rodio Šebu i Dedana; a sinovi su Dedanovi bili Ašurim i Letušim i Leumim.

4 A sinovi Midjanovi: Efa i Efer i Hanok i Abida i Eldaah. Svi su ovi sinovi Keturini.

5 A Abraham je podario sve što je imao Izaku;

6 a sinovima inoča koje je Abraham imao, dao je Abraham darove, pa ih je još za života svog otpremio, daleko od sina svoga Izaka, na istok, u Istočni kraj.

7 A ovo su dani godina života Abrahamova što ga je proživio: stotinu sedamdeset i pet godina.

8 Zatim je Abraham predao duh i umro u dubokoj starosti, star i pun godina, te bio pridružen narodu svome.

9 A sinovi njegovi, Izak i Išmael, pokopali su ga u špilji Makpeli, na poljani Efrona sina Sohara Hetita, koja je ispred Mamre.

10 Poljanu koju je Abraham kupio od sinova Hetovih, tamo su pokopani Abraham i žena njegova Sara.

11 I dogodilo se da je poslije smrti Abrahamove Bog blagoslovio sina njegova Izaka. A Izak je prebivao pokraj zdenca Lahajroja.

12 Ovo je naraštaj Išmaela, sina Abrahamova, koga je rodila Abrahamu sluškinja Sarina, Egipćanka Hagara.

13 A ovo su imena sinova Išmaelovih, po imenima njihovim, prema naraštajima njihovim: Išmaelov prvorođenac Nebajot, te Kedar i Adbeel i Mibsam,

14 i Mišma i Duma i Masa,

15 Hadar i Tema, Jetur, Nafiš i Kedama.

16 Ovo su sinovi Išmaelovi, i to su imena njihova po gradovima njihovim i po utvrdama njihovim: dvanaest knezova prema narodima njihovim.

17 A ovo su godine života Išmaelova: stotinu trideset i sedam godina. Zatim je

predao duh i umro, te bio pridružen narodu svome.

18 A prebivali su od Havile do Šura, što je pred Egiptom, dok su išli prema Asiriji; *onda* je on umro pred licem sve braće svoje.

Rođenje Ezava i Jakova

19 A ovo je naraštaj Abrahamova sina Izaka: Abraham je rodio Izaka;

20 a Izak je bio star četrdeset godina kad je uzeo za ženu Rebeku, kći Betuela, Sirijca iz Padanarama, sestru Labana Sirijca.

21 Zatim je Izak usrdno molio GOSPODA za ženu svoju, jer je bila nerotkinja; i GOSPOD se zauzeo za njega, te je žena njegova Rebeka začela.

22 A djeca su se u njoj sudarala pa je ona rekla: "Ako to bude tako, zašto sam ja takva?" Onda je otišla upitati GOSPODA.

23 I GOSPOD joj je odgovorio: "Dva su naroda u utrobi tvojoj, i dva će se soja naroda iz nutrine tvoje odvojiti. A jedan će narod biti jači od drugog naroda; stariji će služiti mlađemu."

24 A kad su se navršili dani njezini da rodi, gle, blizanci su bili u utrobi njenoj.

25 I prvi je izašao crven, sav runjav kao ogrtač, te su mu nadjenuli ime Ezav.

26 A poslije je izašao brat njegov i držao se rukom svojom Ezavu za petu, pa mu je nadjenuto ime Jakov. A Izak je bio star šezdeset godina kad ih je ona rodila.

27 Tako su dječaci odrasli, pa je Ezav postao vješt lovac, čovjek poljane; a Jakov je bio običan čovjek koji je boravio u šatorima.

28 A Izak je volio Ezava, zato što je jeo od divljači njegove; a Rebeka je voljela Jakova.

Ezav prodaje svoje prvorodstvo

29 Zatim je Jakov skuhao varivo, a Ezav se vratio s polja i bio je iznemogao.

30 Onda je Ezav rekao Jakovu: "Molim te, nahrani me s tim crvenim varivom, jer sam iznemogao. Stoga mu je nadjenuto ime Edom.

31 A Jakov je odgovorio: “Prodaj mi danas prvorodstvo svoje!”

32 Nato je Ezav rekao: “Evo ja sam blizu smrti; pa koju korist će mi to prvorodstvo donijeti!”

33 A Jakov je rekao: “Zakuni mi se danas!” I on mu se zakleo te prodao Jakovu prvorodstvo svoje.

34 Tada je Jakov dao Ezavu kruha i variva od leće, pa je jeo i pio; onda je ustao i otišao svojim putem. Tako je Ezav prezreo prvorodstvo *svoje*.

POGLAVLJE 26

Božje obećanje Izaku

1 Tada je nastala glad u zemlji, pored prijašnje gladi što je bila u dane Abrahamove, pa je Izak otišao Abimeleku, kralju Filistejaca, u Gerar.

2 Zatim se GOSPOD pojavio pred njim i rekao: “Ne silazi u Egipat; nastani se u zemlji za koju ću ti reći.

3 Boravi u zemlji ovoj, i ja ću biti s tobom i blagoslovit ću te; jer ću tebi i sjemenu tvome dati sve zemlje ove i izvršit ću zakletvu kojom sam se zakleo ocu tvome Abrahamu.

4 I ja ću umnožit sjeme tvoje kao zvijezde na nebu, i podarit ću sjemenu tvome sve zemlje ove, i u sjemenu tvome blagoslovit će se svi narodi zemlje;

5 jer je Abraham bio poslušan glasu mome i držao se naloga moga, zapovijedi mojih, odredaba mojih i zakona mojih.

Izak i Abimelek

6 Tako je Izak prebivao u Geraru.

7 Zatim su *ga* mještani pitali za ženu njegovu, a on je odgovorio: “Ona mi je sestra”. Jer se bojao reći: “Žena mi je”, *govorio je* “da me mještani ne bi ubili zbog Rebeke, jer je privlačna izgleda.”

8 I dogodilo se, pošto je ondje bio dugo vremena, da je kralj Filistejaca, Abimelek, gledao kroz prozor te opazio i, gle, Izak se bio zabavljao sa ženom svojom Rebekom.

9 Onda je Abimelek pozvao Izaka i rekao: “Evo, ona je sigurno žena tvoja, pa kako si mogao reći: ‘Sestra mi je?’” A Izak mu je odgovorio: “Zato sam rekao da ne bih zbog nje poginuo.”

10 Nato je Abimelek rekao: “Što si nam to učinio? Jedan od ljudi zamalo je mogao leći sa ženom tvojom, pa bi ti na nas svalio krivnju.”

11 Tada je Abimelek naložio svemu narodu *svome*, govoreći: “Onaj koji se dotakne čovjeka ovog ili žene njegove, zasigurno neka se pogubi.”

12 Zatim je Izak sijao u toj zemlji, i te godine primio stotruko. I GOSPOD ga je blagoslivljao.

13 I čovjek je postao silan i napredovao i uvećavao se, dok nije postao jako silan:

14 jer je bio u posjedu stada i posjedu krda te brojnih slugu, pa su mu Filistejci zavidjeli.

15 Jer su sve zdence, koje su sluge oca njegova iskopale u dane Abrahamova oca njegova, Filistejci zatvorili i napunili ih zemljom.

16 Tada je Abimelek rekao Izaku: “Odlazi od nas, jer si od nas mnogo moćniji!”

17 Zatim je Izak otišao odande te razapeo šator svoj u dolini gerarskoj i ondje se nastanio.

18 Zatim je Izak otkopao zdence za vodu što su bili iskopani u vrijeme oca njegova Abrahamova, jer su ih Filistejci zatvorili nakon smrti Abrahamove, te ih prozvao po imenima kojima ih je prozvao otac njegov.

19 Tada su sluge Izakove kopale u dolini i ondje našle zdenac s izvorskom vodom,

20 pa su se pastiri gerarski posvađali s pastirima Izakovim govoreći: “Voda je naša!” Tako je zdencu dao ime Esek, jer su se oni s njim posvađali.

21 Zatim su iskopali drugi zdenac, te su se i zbog njega posvađali; i dao mu je ime Sitnah.

22 Onda se odande udaljio te iskopao još jedan zdenac; a zbog njega se nisu

posvađali, pa mu je dao ime Rehobot i rekao: “Jer sada nam je GOSPOD dao prostora, pa ćemo biti plodni u toj zemlji.”

23 A odande je otišao u Beeršebu.

24 I GOSPOD se pojavio te iste noći pred njim te rekao: “Ja *sam* Bog oca tvoga Abrahama. Ne boj se, jer ja *sam* s tobom! I blagoslovit ću te i sjeme tvoje umnožiti, radi Abrahama, sluge svoga.”

25 Tako je ondje sagradio žrtvenik i prizvao ime GOSPODNJE, te ondje razapeo šator svoj; a sluge su Izakove ondje iskopale zdenac.

26 Tada je k njemu došao Abimelek iz Gerara i jedan od prijatelja njegovih, Ahuzat, i Fikol, zapovjednik vojske njegove.

27 A Izak ih je upitao: “Zbog čega ste došli k meni pošto me mrzite pa ste me od sebe otposlali?”

28 A oni su odgovorili: “Opazili smo da je zasigurno GOSPOD bio s tobom, pa smo rekli: neka bude zakletva među nama, između nas i tebe, te nam dopusti da s tobom sklopimo savez:

29 da nam nećeš činiti zla, kao što mi ni tebe nismo dotaknuli, i kao što smo mi tebi činili samo dobro i s mirom te otposlali. Ti *si* sada blagoslovljen od GOSPODA.”

30 Tada im je priredio gozbu, te su jeli i pili.

31 A rano ujutro su ustali te se zakleli jedan drugome. Zatim ih je Izak otposlao pa su otišli od njega u miru.

32 I dogodilo se tog istog dana da su došle sluge Izakove i obavijestile ga o zdencu što su ga iskopali te mu rekli: “Našli smo vodu.”

33 I on ga je prozvao Šeba; stoga je ime gradu Beeršeba, do dana današnjega.

34 A Ezav je bio star četrdeset godina kad je uzeo za ženu Juditu, kćer Beerija Hetita, i Bašematu, kćer Elona Hetita.

35 One su bile tuga duši Izakovoj i Rebekinoj.

Izak blagosilja Jakova

1 I dogodilo se da kad je Izak ostario te su mu se oči zamutile tako da više nije mogao vidjeti, pozvao je starijeg sina svog Ezava, te mu rekao: “Sine moj!” A on mu je odgovorio: “Evo me!”

2 Tada je rekao: “Gle, ostario sam; ne znam dana smrti svoje.

3 Zato sada, molim te, uzmi oružje svoje, tobolac svoj i luk svoj, pa idi u polje i ulovi mi divljač,

4 te mi pripremi ukusno jelo, kako ja volim, i donesi mi da jedem, da te duša moja blagoslovi prije nego umrem.”

5 A Rebeka je slušala dok je Izak govorio sinu svome Ezavu. Zatim je Ezav otišao u polje loviti divljač i donijeti je.

6 Uto je Rebeka rekla sinu svom Jakovu, govoreći: “Evo, čula sam kako otac tvoj govori bratu tvome Ezavu, govoreći:

7 ‘Donesi mi divljač i pripremi mi ukusno jelo da jedem, pa da te pred GOSPODOM blagoslovim prije smrti svoje.’

8 Stoga sada, sine moj, budi poslušan glasu mome onako kako ti zapovjedim.

9 Idi sad k stadu i odande mi donesi dva lijepa jarića, a ja ću od njih pripremiti ukusno jelo za oca tvoga, kako on voli,

10 pa *ga* ti odnesi ocu svome da jede i da te može blagosloviti prije smrti svoje.”

11 A Jakov je rekao majci svojoj Rebeki: “Gle, brat *je* moj Ezav runjav muškarac, a ja *sam* gladak muškarac!

12 Možda će me otac moj opipati, pa ću pred njim izgledati kao varalica i na sebe dovesti prokletstvo, a ne blagoslov.”

13 Nato mu je majka njegova odgovorila: “*Neka* prokletstvo tvoje *bude* na meni, sine moj! Samo budi poslušan glasu mome i pođi pa mi *ih* donesi!”

14 Tako je on otišao i uzeo te *ih* donio majci svojoj, a majka je njegova pripremila ukusno jelo, kako je otac njegov volio.

15 Zatim je Rebeka uzela omiljenu odjeću svog starijeg sina Ezava što je *imala* kod

sebe u kući, te ih obukla svom mlađem sinu Jakovu.

16 A na ruke njegove i na glatki dio vrata njegova stavila je jarićeve kože.

17 Onda je dala ukusno jelo i kruh što je pripremila u ruke svom sinu Jakovu,

18 a on je došao k ocu svome i rekao: "Oče moj!" A on je odgovorio: "Evo me. Koji *si* ti, sine moj?"

19 A Jakov je odgovorio ocu svom: "Ja *sam* Ezav, prvorodenac tvoj; uradio sam kako si mi rekao. Ustani, molim te, sjedi i jedi od divljači moje, da me duša tvoja može blagosloviti."

20 A Izak je upitao sina svoga: "Kako *si* tako brzo našao, sine moj?" A on je odgovorio: "Jer mi je GOSPOD, Bog tvoj, *to* pribavio."

21 Nato je Izak rekao Jakovu: "Primakni se, molim te, da te opipam, sine moj, jesi li ti stvarno sin moj Ezav ili nisi."

22 Tada se Jakov primakao ocu svom Izaku, i on ga je opipao te rekao: "Glas *je* glas Jakovljev, ali ruke *su* ruke Ezavove."

23 Tako ga nije prepoznao, jer su ruke njegove bile runjave kao ruke brata njegova Ezava; tako ga je blagoslovio,

24 i upitao: "Jesi li ti stvarno sin moj Ezav?" A on je odgovorio: "Jesam."

25 Zatim je rekao: "Primakni mi *to* bliže pa ću jesti od divljači sina svoga, da te duša moja može blagosloviti." I on mu je *to* primakao bliže, pa je jeo; onda mu je donio vino, pa je pio.

26 Zatim mu je otac njegov Izak rekao: "Primakni se sada, sine moj, i poljubi me!"

27 Tada se primakao i poljubio ga, a on je osjetio miris odjeće njegove te ga blagoslovio i rekao: "Vidi, miris sina moga *je* kao miris polja koje je GOSPOD blagoslovio.

28 Stoga neka ti Bog podari rosu nebesku i preteline zemlje, te obilje žita i vina.

29 Ljudi neka ti služe i narodi ti se klanjaju! Budi gospodar nad braćom svojom, i neka ti se klanjaju sinovi majke tvoje! Proklet *neka*

bude svaki koji te proklinje, a blagoslovljen onaj koji te blagoslivlje."

30 I dogodilo se, čim je Izak dovršio blagoslivljanje Jakova, i tek što je Jakov otišao od lica oca svog Izaka, da je došao brat njegov Ezav iz lova.

31 Zatim je i on pripremio ukusno jelo i donio ga ocu svom; onda je rekao ocu svom: "Neka otac moj ustane i jede od divljači sina svog, da me duša tvoja može blagosloviti."

32 A otac njegov Izak ga je upitao: "Tko *si* ti?" A on je odgovorio: "Ja *sam* tvoj sin, prvorodenac tvoj, Ezav!"

33 Nato je Izak jako silno uzdrhtao te rekao: "Tko? Gdje *je* onaj što je ulovio divljači i donio mi, pa sam jeo od svega prije nego si ti došao? Onda sam ga blagoslovio. Da, on će biti blagoslovljen."

34 A kad je Ezav čuo riječi oca svoga, plakao je jakim i silno gorkim vapajem, pa je rekao ocu svome: "Blagoslovi i mene također, oče moj!"

35 A on je odgovorio: "Brat je tvoj došao s lukavstvom i oteo blagoslov tvoj."

36 Nato je on rekao: "Nije li s pravom prozvan imenom Jakov, jer me je tako izgurao dva puta? Oteo je prvorodstvo moje i, evo, sad mi je oteo blagoslov moj." Zatim je upitao: "Nisi li za mene sačuvao neki blagoslov?"

37 Tada je Izak odgovorio i rekao Ezavu: "Evo, postavio sam ga tebi za gospodara, i svu braću njegovu predao sam mu za sluge, pa sam ga uzdržavao žitom i vinom; a što ću sada učiniti za tebe, sine moj?"

38 A Ezav je rekao ocu svom: "Zar ti, oče moj, posjeduješ samo jedan blagoslov? Blagoslovi i mene, oče moj!" Zatim je Ezav podigao glas svoj i zaplakao.

39 Nato mu je otac njegov Izak odgovorio i rekao: "Gle, boravište tvoje bit će na zemlji pretelaj i na rosi nebeskoj odozgo,

40 a od mača svoga ćeš živjeti i bratu ćeš svome služiti. I dogodit će se: kad jednom prevladaš, jaram ćeš njegov otrgnuti s vrata svoga."

41 Tada je Ezav zamrzio Jakova zbog blagoslova kojim ga je otac njegov blagoslovio; onda je Ezav rekao u srcu svom: “Blizu su dani žalosti za ocem mojim, tada ću pogubiti brata svog Jakova.”

42 A Rebeki su dojavili ove riječi njena starijeg sina Ezava, pa je ona poslala da se dozove Jakov, njen mlađi sin te mu rekla: “Evo, brat se tvoj Ezav tješi što se tiče tebe, *namjeravajući* te ubiti.

43 Stoga sada, sine moj, budi poslušan glasu mome i ustani, bježi bratu mome Labanu u Haran,

44 pa ostani kod njega nekoliko dana, dok bijes brata tvog ne utihne,

45 dok se srdžba brata tvog ne odvrati od tebe te on zaboravi što si mu učinio. Tada ću ja poslati da te odande dovedu. Zašto da i vas obojicu izgubim u jedan dan!”

46 Zatim je Rebeka rekla Izaku: “Umorna sam od života svoga zbog kćeri Hetovih; ako Jakov uzme za ženu od kćeri Hetovih kao što su ove *koje su* kćeri ove zemlje, što je to dobro za moj život?”

POGLAVLJE 28

Jakov poslan k Labanu

1 Tada je Izak pozvao Jakova i blagoslovio ga; onda mu je naložio i rekao mu: “Nemoj uzeti ženu od kćeri kanaanskih.

2 Ustani, pođi u Padanaram, u dom Betuela, oca majke svoje, i odande uzmi sebi ženu od kćeri Labana, brata majke svoje.

3 A Bog Svesilni neka te blagoslovi i učini te plodnim i razmnoži te, da možeš postati mnoštvo naroda;

4 i neka ti podari blagoslov Abrahamov, tebi i sjemenu tvome s tobom, da možeš baštiniti zemlju u kojoj si tuđinac, koju je Bog darovao Abrahamu!”

5 Tako je Izak otposlao Jakova, i on je otišao u Padanaram Labanu, sinu Betuela Sirijca, bratu Rebeke, majke Jakova i Ezava.

Ezav se ženi Išmaelovom kćeri

6 Kad je Ezav opazio kako je Izak blagoslovio Jakova pa ga otpremio u Padanaram da odande sebi uzme ženu, i kako mu je, dok ga je blagoslovio, dao nalog govoreći: “Nemoj uzeti ženu od kćeri kanaanskih”,

7 i da je Jakov poslušao oca svog i majku svoju te otišao u Padanaram,

8 i vidio je Ezav da se kćeri kanaanske nisu svidale ocu njegovu Izaku,

9 tada je Ezav otišao k Išmaelu te, uz žene koje je imao, uzeo sebi za ženu Mahalatu, kćer Išmaela, sina Abrahamova, sestru Nebajotovu.

Jakovljev san

10 Tako je Jakov otišao iz Beeršebe i pošao prema Haranu.

11 Zatim se našao u nekom mjestu i tamo prenoćio, jer je sunce bilo zašlo; onda je uzeo kamenje s onog mjesta te *ih* postavio sebi *za* jastuke, i na tom mjestu legao spavati.

12 I usnio je san i gle, ljestve su stajale na zemlji, a vrhom svojim dosezale do neba i, gle, anđeli Božji po njima uzlaze i silaze.

13 I, gle, iznad njih je stajao GOSPOD i rekao: “Ja *sam* GOSPOD, Bog oca tvog Abrahama i Bog Izakov. Zemlju na kojoj ležiš dat ću tebi i sjemenu tvome,

14 i sjemena tvoga bit će kao praha zemaljskoga. I raširit ćeš se na zapad i na istok, te na sjever i na jug, pa će se u tebi i u sjemenu tvome blagosloviti sve porodice zemaljske.

15 I, gle, ja *sam* s tobom; i čuvat ću te u svim *mjestima* kamo pođeš, pa ću te vratiti u zemlju ovu; jer te neću ostaviti dok ne izvršim što sam ti rekao.”

16 I Jakov se probudio od sna svoga te rekao: “Zasigurno je GOSPOD na mjestu ovom, a ja nisam znao!”

17 Tada se prestrašio i rekao: “Kako je strašno mjesto ovo! Ovo nije ništa drugo, nego kuća Božja, ovo *su* vrata neba!”

18 Zatim je Jakov ustao rano ujutro i uzeo kamen što je sebi stavio *kao* jastuke, pa ga uspravio za stup i na vrh mu izlio ulja,

19 te mjesto ono prozvao imenom Betel, dok je isprva ime gradu tome *bilo* Luz.

20 Tada se Jakov zavjetovao zavjetom, govoreći: “Ako Bog bude sa mnom i očuva me na putu ovom kojim idem, te mi podari kruha da jedem i odjeću da se oblačim,

21 tako da se u miru vratim domu oca svoga, tada će GOSPOD biti moj Bog.

22 A ovaj kamen što sam uspravio za stup bit će kuća Božja; i od svega što ćeš mi podariti, tebi ću zasigurno dati desetinu.”

POGLAVLJE 29

1 Zatim je Jakov nastavio put svoj i došao u zemlju ljudi Istoka.

2 Tada je pogledao i gle, zdenac u polju i, evo, ondje uz njega leže tri stada ovaca, jer su iz toga zdenca napajali stada, a na otvoru zdenca *bio je* velik kamen.

3 A tamo su se okupljala sva stada; onda bi otkotrljali kamen s otvora zdenca i napajali ovce, pa bi opet prevalili kamen na mjesto njegovo na otvor zdenca.

4 I Jakov ih je upitao: “Braćo moja, odakle ste?” A oni su odgovorili: “Mi *smo* iz Harana.”

5 Onda ih je upitao: “Poznajete li Labana sina Nahorova?” A oni su odgovorili: “Poznajemo *ga*.”

6 Nato ih je upitao: “Je li dobro?” A oni su odgovorili: “Dobro *je*, i gle kći njegova Rahela dolazi s ovcama.”

7 Tada je rekao: “Evo, još *će* dugo dan, nije vrijeme da se stoka okuplja; napojite ovce i napasajte *ih!*”

8 A oni su odgovorili: “Ne možemo dok se ne okupe sva stada zajedno, i *dok* ne otkotrljaju kamen s otvora zdenca; tada napajamo ovce.”

9 I dok je on još s njima razgovarao, došla je Rahela s ovcama oca svoga, jer ih je čuvala.

10 I dogodilo se, kad je Jakov ugledao Rahelu, kćer Labana, brata majke svoje, i ovce Labana, brata majke svoje, da se Jakov primakao i otkotrljao kamen s otvora zdenca te napojio stado Labana, brata majke svoje.

11 Onda je Jakov poljubio Rahelu te podigao glas svoj i zaplakao.

12 Tada je Jakov rekao Raheli da je on brat oca njenog i da *je* on sin Rebebin, te je ona otrčala i rekla ocu svome.

13 I dogodilo se, kad je Laban čuo vijesti o Jakovu, sinu sestre svoje, da mu je potrčao u susret te ga zagrlio i poljubio, pa ga odveo u kuću svoju. Onda je on ispriповjedio Labanu sve te događaje,

14 a Laban mu je rekao: “Ti si zasigurno kost moja i meso moje!” Tako je ostao s njim mjesec dana.

15 Zatim je Laban rekao Jakovu: “Zato što si mi brat, zar ćeš mi badava služiti? Reci mi, kolika *će* ti *biti* plaća?”

16 A Laban je imao dvije kćeri; starijoj *je bilo* ime Lea, a mlađoj ime Rahela.

17 Leine su oči *bile* nježne, no Rahela je bila prelijepa i dobrog izgleda.

18 A Jakov je volio Rahelu pa je rekao: “Služit ću ti sedam godina za tvoju mlađu kćer Rahelu.”

19 Nato je Laban rekao: “Bolje je da je podarim tebi nego da je podarim drugom čovjeku. Ostani sa mnom!”

20 Tako je Jakov služio za Rahelu sedam godina, i učinile su mu se *kao* nekoliko dana, zbog ljubavi prema njoj.

21 Onda je Jakov rekao Labanu: “Daj *mi* ženu moju da mogu ići k njoj, jer su se dani moji ispunili.”

22 Tada je Laban okupio sve ljude iz mjesta te priredio gozbu.

23 I dogodilo se: uvečer je uzeo kćer svoju Leu pa je uveo k njemu, i on je prišao k njoj.

24 Zatim je Laban dao sluškinju svoju Zilpu kćeri svojoj Lei za sluškinju.

25 I dogodilo se, kad ujutro, gle, to *je bila* Lea! Tada je rekao Labanu: “Što si mi to

učinio? Nisam li ti služio za Rahelu? Zašto si me onda prevario?"

26 A Laban je odgovorio: "U zemlji našoj nije se tako postupalo: davati mlađu prije prvorođene.

27 Dovrši tjedan s njom, pa ćemo ti dati i ovu, za službu koju ćeš služiti kod mene još drugih sedam godina."

28 I Jakov je tako postupio, te dovršio tjedan s njom, a on mu je dao i kćer svoju Rahelu za ženu.

29 Zatim je Laban dao sluškinju svoju Bilhu kćeri svojoj Raheli da joj bude sluškinja.

30 Tako je on ušao i k Raheli; a više je volio Rahelu nego Leu, pa je služio kod njega još drugih sedam godina.

31 A kad je GOSPOD vidio da je Lea *bila* omražena, otvorio joj je utrobu, a Rahela je bila nerotkinja.

32 Zatim je Lea začela i rodila sina te mu nadjenula ime Ruben, jer je rekla: "Zaigurno je GOSPOD pogledao na tjeskobu moju; stoga će me sada muž moj zavoljeti."

33 Tada je ponovo začela i rodila sina, pa je rekla: "Zato što je GOSPOD čuo da *sam* omražena, zato mi je podario i ovoga *sina*". I nadjenula mu je ime Šimun.

34 Zatim je opet začela i rodila sina, te je rekla: "Sada, ovaj put moj muž će mi biti privržen, jer sam mu rodila tri sina." Stoga je prozvan imenom Levi.

35 I ponovo je začela i rodila sina, pa je rekla: "Sada ću hvaliti GOSPODA." Stoga mu je nadjenula ime Juda. Zatim je prestala rađati.

POGLAVLJE 30

1 A kad je Rahela vidjela da Jakovu ne rađa djece, zavidjela je Rahela sestri svojoj pa je rekla Jakovu: "Daj mi djecu, ili ću umrijeti!"

2 Tada je Jakov planuo srdžbom na Rahelu i rekao: "Jesam li ja na mjestu Boga koji ti je uskratio plod utrobe?"

3 A ona je odgovorila: "Evo sluškinje moje Bilhe; uđi k njoj, pa će roditi na koljenima mojim, da po njoj i ja mogu imati djecu."

4 Tako mu je ona dala sluškinju svoju Bilhu za ženu, i Jakov je ušao k njoj,

5 te je Bilha začela i rodila Jakovu sina.

6 Nato je Rahela rekla: "Bog mi je preosudio i isto tako čuo glas moj te mi podario sina." Stoga mu je nadjenula ime Dan.

7 Zatim je Rahelina sluškinja Bilha opet začela i rodila Jakovu drugog sina.

8 Tada je Rahela rekla: "Silovitim hrvanjem sam se hrvala sa sestrom svojom i nadvladala", te mu nadjenula ime Naftali.

9 Kad je Lea vidjela da je prestala rađati, uzela je sluškinju svoju Zilpu pa je dala Jakovu za ženu.

10 Zatim je Leina sluškinja Zilpa rodila Jakovu sina,

11 i Lea je rekla: "Dolaze čete!" I nadjenula mu ime Gad.

12 Zatim je Leina sluškinja Zilpa rodila Jakovu drugog sina.

13 A Lea je uskliknula: "Sretna sam, jer će me djevojke zvati blaženom!" Tako mu je nadjenula ime Ašer.

14 Zatim je Ruben otišao u polje, u vrijeme žetve pšenice, i našao mandragore pa ih donio majci svojoj Lei. Onda je Rahela rekla Lei: "Daj mi, molim te, od mandragora sina tvoga!"

15 A ona joj je odgovorila: "*Je li* ti malo što si mi muža moga uzela, pa hoćeš uzeti i mandragore sina moga?" Nato je Rahela odgovorila: "Stoga neka noćas legne s tobom za mandragore sina tvoga."

16 Uto se Jakov uvečer vraćao s polja, a Lea mu je izašla u susret i rekla: "Moraš ući k meni, jer sam te zaista unajmila za mandragore sina svog." Tako je on one noći legao s njom.

17 I Bog je uslišao Leu te je začela i Jakovu rodila petog sina.

18 Onda je Lea rekla: "Bog mi je udijelio nadnicu moju, jer sam sluškinju svoju dala mužu svome." Tako mu je nadjenula ime Isakar.

19 Zatim je Lea ponovo začela i Jakovu rodila šestog sina.

20 Tada je Lea rekla: "Bog mi je dodijelio dobar miraz; sada će muž moj sa mnom prebivati, jer sam mu rodila šest sinova." I nadjenula mu ime Zebulun.

21 A poslije je rodila kćer, i nadjenula joj ime Dina.

22 Uto se Bog sjetio Rahele; i Bog ju je uslišao te joj otvorio utrobu.

23 Zatim je začela i rodila sina, te rekla: "Bog je uklonio sramotu moju."

24 I nadjenula mu je ime Josip i rekla: "GOSPOD će mi pridodati drugog sina."

25 I dogodilo se, kad je Rahela rodila Josipa, da je Jakov rekao Labanu: "Otpremi me da mogu ići u svoje mjesto i svoju zemlju!

26 Daj *mi* žene moje i djecu moju, za koje sam te služio, i pusti me da idem, jer znaš službu moju kako sam ti odslužio."

27 Nato mu je Laban odgovorio: "Molim te, ako sam našao naklonost u tvojim očima, *ostani*; jer sam spoznao iz iskustva da me GOSPOD blagoslivljao radi tebe."

28 Onda je rekao: "Odredi mi plaću svoju, i ja ću ti dati."

29 A on mu je odgovorio: "Ti znaš kako sam ti služio i kako je bilo stoci tvojoj sa mnom;

30 jer je bilo malo što si imao prije nego sam *došao*, a sada se povećalo u mnoštvo; i GOSPOD te blagoslivljao od dolaska moga. A sada, kada da se pobrinem i za svoj dom?"

31 Tada je upitao: "Što da ti dam?" A Jakov je odgovorio: "Ništa mi nemoj dati! Ako mi ovo učiniš, ja ću ponovo napasati i čuvati stado tvoje.

32 Danas ću proći kroz sve stado tvoje, odvojiti odande svaku šarenu i pjegastu stoku, i svu smeđu stoku među ovcama, te pjegasto i šareno među kozama; i *od takvih* će mi biti nadnica.

33 Tako, kad ubuduće dođeš radi nadnice moje, pravednost će moja za mene govoriti pred licem tvojim: svaka koja kod mene ne

bude šarena i pjegava među kozama i smeđa među ovcama, ta će se smatrati ukradenom."

34 Nato je Laban odgovorio: "Gle, neka bude tako prema riječi tvojoj."

35 I tog je dana odvojio prugaste i pjegaste jarce, i sve šarene i pjegaste koze, svaku koja je imala na sebi bijelo, i sve smeđe među ovcama, te ih predao u ruke sinovima svojim.

36 Zatim je između sebe i Jakova načinio razmak od tri dana putovanja, a Jakov je napasao ostatak stada Labanova.

37 Tada je Jakov uzeo sebi zelenog pruća od topola i od ljeska i kestena, pa na njima oljuštio bijele pruge, te se pokazalo bijelo koje *je bilo* na pruću.

38 Onda je pruće što je oljuštio postavio pred stoku u korita, u pojila, kad su stada dolazila piti, da bi se parila kad su dolazila piti.

39 Tako su se stada parila ispred pruća i mladila stoku prugastu, pjegastu i šarenu.

40 Zatim je Jakov odvajao janjce te lica stada usmjeravao na prugaste i potpuno smeđe u stadu Labanovu. Tako je sebi stvarao vlastita stada i nije ih stavljao do Labanove stoke.

41 I dogodilo se, kada se snažnija stoka parila, da je Jakov stavljao pruće u korita pred oči stoke, da se mogu pariti kod pruća.

42 Ali kad je stoka bila slaba, nije *ga* stavljao tako da *su* slabije *bile* za Labana, a snažnije za Jakova.

43 Tako je čovjek neizmjerno napredovao; a imao je brojnu stoku i sluškinje i sluge i deve i magarad.

POGLAVLJE 31

1 Zatim je čuo riječi sinova Labanovih, govoreći: "Jakov je oduzeo sve što pripada ocu našem, i od *onoga* što pripada ocu našem priskrbio je svu ovu slavu."

2 A Jakov je opazio na izgledu Labanovu i, gle, nije više *bio* prema njemu kao prije.

3 Tada je GOSPOD rekao Jakovu: “Vrati se u zemlju očeva svojih i rodu svome, i ja ću biti s tobom!”

4 Onda je Jakov poslao da pozovu Rahelu i Leu u polje, k stadu svome,

5 pa im rekao: “Vidim po izgledu oca vašeg da prema meni nije kao prije; ali je Bog oca moga bio sa mnom.

6 A vi znate da sam ocu vašem služio svom snagom svojom,

7 a otac me vaš varao i mijenjao mi je plaću deset puta; ali mu Bog nije dopustio da me povrijedi.

8 Kad je on rekao ovo: ‘Šarene neka ti budu plaća’, onda je cijelo stado mladilo šarene; a kad je rekao ovako: ‘Prugasti će ti biti nadnica’, onda je cijelo stado mladilo prugaste.

9 Tako je Bog uzimao stoku od oca vašeg i meni *ju* je davao.

10 I dogodilo se, jednom dok se stoka parila, da sam podigao oči svoje i opazio u snu i, gle, ovnovi što su skakali nad stokom *bili su* prugasti, šareni i sivkasti!

11 Uto mi je anđeo Božji rekao u snu, govoreći: ‘Jakove!’ A ja sam odgovorio: ‘Evo me!’

12 A on je rekao: ‘Sada podigni oči svoje i vidi: svi ovnovi što skaču nad stokom *su* prugasti, šareni i sivkasti; jer sam vidio sve što ti je Laban učinio.

13 Ja *sam* Bog Betela gdje si pomazao stup, gdje si se meni zavjetom zavjetovao. Sada ustani, idi iz zemlje ove i vrati se u zemlju roda svoga!’ ”

14 Nato su Rahela i Lea odgovorile te mu rekle: “*Ima li* za nas još kakav dio ili baština u domu oca našega?

15 I nije li nas on smatrao tuđinkama, jer nas je prodao, pa je i novac naš proždoro?

16 Jer sve bogatstvo što je Bog uzeo od oca našeg, ono *je* naše i djece naše. Sada, dakle, sve što ti je Bog rekao, učini!”

17 Zatim je Jakov ustao i stavio djecu svoju i žene svoje na deve,

18 te potjerao svu stoku svoju i sva dobra svoja što je nakupio, stoku koju je stekao, što je nakupio u Padanaramu, da krene k ocu svom Izaku, u zemlju kanaansku.

19 A Laban je otišao strići ovce svoje, pa je Rahela ukrala kipiće koji su pripadali ocu njenom.

20 Tako se Jakov iskrao od Labana Sirijca neočekivano, jer mu nije rekao da je pobjegao.

21 A pobjegao je sa svime što je imao; onda je ustao i prešao rijeku, pa je upravio lice svoje *prema* brdu Gileadu.

22 A trećeg dana rečeno je Labanu da je Jakov pobjegao.

23 Tada je on poveo sa sobom braću svoju te ga progonio sedam dana putovanja; onda ga je dostigao na gori Gileadu.

24 Uto je Bog došao Labanu Sirijcu noću u snu i rekao mu: “Pazi da Jakovu ne govoriš ni dobro ni zlo!”

25 Tada je Laban dostigao Jakova. Jakov je razapeo šator svoj na gori, a Laban se s braćom svojom utaborio na gori Gileadu.

26 Onda je Laban upitao Jakova: “Što si to učinio kad si se iskrao neočekivano, i kćeri moje je odveo kao zarobljenice *otete* mačem?

27 Zašto si potajno pobjegao i iskrao se od mene, a nisi mi rekao, da bih te mogao otpratiti s mirtom i pjesmama, s udaraljkom i harfom

28 te mi nisi ni dopustio da izljubim sinove svoje i kćeri svoje? Ludo si, dakle, postupio radeći *tako*.

29 U ruci je mojoj vlast da ti zlo učinim, ali mi je Bog oca tvog noćas rekao, govoreći: “Pazi da Jakovu ne govoriš ni dobro ni zlo!”

30 A sada, *budući da* si otišao zato što si čeznuo za domom oca svog, *ali* zašto si ukrao bogove moje?”

31 Nato je Jakov odgovorio i rekao Labanu: “Zato što sam se uplašio jer sam rekao: ‘Možda ćeš mi silom uzeti kćeri svoje.’

32 Kod koga god nađeš bogove svoje, neka taj ne živi! Razaznaj pred braćom našom što

je tvoje kod mene, i uzmi si *to!*” Jer Jakov nije znao da ih je Rahela ukrala.

33 Tada je Laban ušao u šator Jakovljev, pa u šator Lein, onda u šator dviju sluškinja, ali *ih* nije našao. Zatim je izašao iz Leina šatora i ušao u šator Rahelin.

34 A Rahela je uzela kipiće i položila ih u sedlo devino, pa na njih sjela. Tako je Laban pretraživao cijeli šator, ali *ih* nije našao.

35 A ona je rekla ocu svom: “Neka se gospodar moj ne razljuti što se ne mogu pred tobom podići, jer imam što *je* običaj kod žena.” Tako je on pretraživao, ali nije našao kipiće.

36 Tada se Jakov razgnjevio i počeo grditi Labana; onda je Jakov odgovorio i rekao Labanu: “Što *je* moj prijestup, što *je* grijeh moj, da si me tako žestoko progonio?”

37 Budući da si pretražio sve stvari moje, što si našao od svih svojih kućnih stvari? Stavi *to* ovdje pred braću moju i braću svoju, neka oni presude između nas dvojice!

38 Ovih dvadeset godina ja *sam bio* s tobom, ovce tvoje i koze tvoje nisu se izjalovile, a ovnova od stada tvog nisam jeo.

39 Ono što je bilo oderano *od zvijeri*, nisam ti donosio; ja sam od toga štetu snosio. Ti si to iz ruke moje tražio, *bilo da je* ukradeno danju ili je ukradeno noću.

40 Bilo mi je *ovako*: danju me iscrpljivala žega, a noću hladnoća; i san je moj bježao od očiju mojih.

41 Tako sam dvadeset godina proveo u kući tvojoj; četrnaest sam ti godina služio za dvije kćeri tvoje i šest godina za stoku tvoju, a ti si mi plaću mijenjao deset puta.

42 Da nije bio sa mnom Bog oca moga, Bog Abrahamov i strah Izakov, zasigurno bi me sada otpustio praznih *ruku*. Bog je vidio tjeskobu moju i trud ruku mojih, i sinoć te ukorio.”

43 Tada je Laban odgovorio i rekao Jakovu: “*Ove* kćeri *su* moje kćeri; *ova* djeca *su* moja djeca, i *ova* stoka *je* moja stoka. I sve što vidiš *moje je*. A što mogu danas učiniti ovim kćerima svojim ili djeci njihovoj koju su rodile?

44 Stoga sada, dođi, hajde da ja i ti sklopimo savez, pa neka to bude svjedočanstvo između mene i tebe.”

45 Zatim je Jakov uzeo kamen te ga postavio *kao* stup.

46 Onda je Jakov rekao braći svojoj: “Sakupite kamenje!” Tako su oni nakupili kamenje i napravili gomilu, pa su jeli ondje na gomili.

47 Zatim ju je Laban nazvao Jegarsahaduta, ali ju je Jakov nazvao Galed.

48 Tada je Laban rekao: “Ova je gomila danas svjedok između mene i tebe!” Zato je nazvana imenom Galed,

49 i Mispa, jer je rekao: “GOSPOD neka stražari između mene i tebe kad smo jedan od drugoga odsutni.

50 Ako bi mučio kćeri moje, ili ako bi uzeo *druge* žene pored kćeri moje, *i da* nitko nije s nama, shvati: Bog *je* svjedok između mene i tebe!”

51 Zatim je Laban rekao Jakovu: “Gle gomile ove i gle *ovaj* stup koji sam postavio između sebe i tebe:

52 ova gomila je svjedok i stup *ovaj neka bude* svjedok da ja neću proći gomilu ovu pokraj tebe, i da ti nećeš proći ovu gomilu i stup ovaj pokraj mene za zlu *nakanu*.

53 Bog Abrahamov i Bog Nahorov, Bog oca njihova, presudio među nama!” A Jakov se zakleo strahom oca svog Izaka.

54 Zatim je Jakov prinio žrtvu na gori te pozvao braću svoju da bi jeli kruh. Tako su oni jeli kruh i proveli cijelu noć na gori.

55 A Laban je ustao rano ujutro i poljubio sinove svoje i kćeri svoje, pa ih blagoslovio; onda je Laban otišao i vratio se u mjesto svoje.

POGLAVLJE 32

1 A Jakov je otišao putem svojim. Zatim su ga sreli anđeli Božji.

2 A kad ih je Jakov opazio, rekao je: “Ovo je vojska Božja!” Onda je ono mjesto prozvao imenom Mahanaim.

3 Zatim je Jakov poslao pred sobom glasnike bratu svom Ezavu u pokrajinu Seir, u zemlju Edomsku,

4 te im zapovjedio, govoreći: “Ovako recite gospodaru mome Ezavu: ‘Sluga tvoj Jakov govori tako: Boravio sam kod Labana i ostao sam tamo sve dosada;

5 a imam goveda i magaraca i stada, te sluge i sluškinje. Tako sam poslao poručiti gospodaru svome, da mogu naći milost u očima tvojim.’ ”

6 Zatim su se glasnici vratili Jakovu, govoreći: “Došli smo k bratu tvom Ezavu, a i on ide u susret tebi i s njim četiri stotine ljudi.”

7 Tada se Jakov silno uplašio i uznemirio; onda je razdvojio ljude što su *bili* s njim i stada i goveda i deve, na dvije čete

8 te rekao: “Ako Ezav krene na jednu četvu i potuče je, onda će druga četa što je ostala pobjeći.”

9 Onda je Jakov rekao: “O Bože oca moga Abrahama i Bože oca moga Izaka! GOSPOD, koji si mi rekao: ‘Vrati se zemlji svojoj i rodu svome, i ja ću s tobom dobro postupati!’

10 Nisam dostojan ni najmanje od svega milosrđa i svih istina koje si pokazivao sluzi svome; jer sam sa štapom svojim prešao Jordan ovaj, a sada sam postajem dvije čete.

11 Izbavi me, molim te, iz ruke brata moga, iz ruke Ezavove, jer ga se bojim, da ne bi došao i udario me i majku s djecom;

12 a ti si rekao: ‘Ja ću ti zasigurno dobro činiti i sjeme tvoje umnožiti kao pijeska morskog što se od mnoštva ne može izbrojiti.’ ”

13 I ondje je prenoćio tu istu noć; onda je, od onog što mu je bilo pri ruci, uzeo dar za brata svog Ezava:

14 dvjesto koza i dvadeset jaraca, dvjesto ovaca i dvadeset ovnova;

15 trideset deva dojljica s mladima njihovim, četrdeset krava i deset junaca, dvadeset magarica i deset magarčića.

16 Zatim *ih* je predao u ruku slugama svojim, svako stado zasebno, te rekao slugama svojim: “Prođite prije mene i napravite prostor između stada i stada!”

17 A prvom je zapovjedio govoreći: “Kada te sretne brat moj Ezav i upita te, govoreći: ‘Čiji *si* ti i kuda ideš, i čije *je* ovo pred tobom?’,

18 tada mu odgovori: ‘*Oni su* sluge tvoga Jakova; to *je* dar poslan gospodaru svome Ezavu; a, evo, i on je za nama.’“

19 A tako je zapovjedio drugom i trećem, i svima koji su išli za stadima, govoreći: “Na ovaj način kažite Ezavu kad ga nađete.

20 I još recite: ‘Evo sluge tvog Jakova za nama.’ Jer je rekao: “Umirit ću ga darom koji ide preda mnom, a poslije toga ću mu vidjeti lice; možda će primiti od mene.”

21 Tako je dar otišao pred njim, a on je prenoći onu noć u taboru.

22 Onda je one noći ustao i uzeo obje žene svoje i obje sluškinje svoje i jedanaest sinova svojih, te prešao preko plicaka Jaboka,

23 pa ih je poveo i preveo preko potoka; zatim je prenio preko što je imao.

24 Tako je Jakov ostao sâm; i ondje se jedan čovjek hrvao s njim do svanuća dana.

25 A kad je vidio da ga nije nadvladao, dotaknuo mu je čašicu na bedru, te se bedrena čašica Jakovljeva iščašila dok se s njim hrvao.

26 Zatim mu je rekao: “Pusti me, jer dan sviće!” A on mu je odgovorio: “Neću te pustiti dok me ne blagosloviš.”

27 Onda ga je upitao: “Kako ti je ime?” A on je odgovorio: “Jakov.”

28 Tada je rekao: “Nećeš se više zvati Jakov, nego Izrael, jer si se kao knez nadjačavao s Bogom i s ljudima, i nadvladao si.”

29 Nato *ga* je Jakov zamolio i rekao: “Molim te, reci *mi* ime svoje!” A on je odgovorio: “Zašto me pitaš za ime moje?” I ondje *ga* je blagoslovio.

30 A mjestu onome Jakov je nadjenulo ime Penuel: "Jer sam vidio Boga licem u lice, i život mi je pošteđen."

31 I kako je prošao Penuel, sunce je nad njim uzdiglo; a na bedro svoje je hramao.

32 Zbog toga sinovi Izraelovi do dana današnjega ne jedu tetivu koja se stegnula, što je na bedrenoj čašici, zato što je on dotaknuo Jakovljevo bedro po tetivi koja se stegnula.

POGLAVLJE 33

1 Zatim je Jakov podigao oči svoje i pogledao i, gle, došao je Ezav i s njim četiri stotine muškaraca. Onda je on razdijelio djecu Lei i Raheli i dvjema sluškinjama.

2 A sluškinje i djecu njihovu je postavio naprijed, pa za njima Leu i djecu njenu, a Rahelu i Josipa na kraju.

3 Zatim je on prošao ispred njih, pa se poklonio do zemlje sedam puta dok se nije približio bratu svom.

4 A Ezav mu je potrčao u susret pa ga zagrlio i pao mu oko vrata te ga poljubio te su zaplakali.

5 Tada je podigao oči svoje i ugledao žene i djecu, te upitao: "Tko *su* ovi s tobom?" A on je odgovorio: "Djeca koju je Bog milostivo podario sluzi tvome."

6 Uto su sluškinje pristupile, one i djeca njihova, te se poklonili.

7 Onda je pristupila i Lea s djecom svojom pa su se poklonili, a zatim su prišli Josip i Rahela te su se *i* oni poklonili.

8 Tada je on upitao: "Što *kaniš* sa svim ovim stadima koje sam sreo?" A on je odgovorio: "Ona *su* da nađem milost u očima gospodara svoga."

9 Nato je Ezav rekao: "Ja imam dovoljno, brate moj; zadrži za sebe ono što imaš."

10 A Jakov je rekao: "Ne, molim te, ako sam sada našao milost u očima tvojim, onda primi dar moj iz ruke moje; jer pošto sam vidio lice tvoje, kao da sam vidio lice Božje pa si ti bio zadovoljan sa mnom.

11 Primi, molim te, blagoslov moj što sam ti donio, zato što je Bog postupao milostivo prema meni i zato što imam dosta." Tako ga je nagovorio, pa je *to* primio.

12 Zatim je rekao: "Hajdemo na put i pođimo, a ja ću ići pred tobom!"

13 A on mu je odgovorio: "Zna gospodar moj da *su* djeca osjetljiva, a sa mnom *su* stada i krda s mladima, pa ako ih ljudi pretjerano gone jedan dan, čitavo će stado uginuti.

14 Molim te, neka gospodar moj prođe ispred sluge svoga, a ja ću dalje voditi lagano, prema tome kako stoka ide preda mnom i djeca budu u stanju izdržati, sve dok ne stignem gospodaru svome u Seir.

15 Onda je Ezav rekao: "Dopusti mi sada da ti ostavim barem *neke* od ljudi koji *su* sa mnom." Ali je on odgovorio: "Jeli to potrebno? Neka ja nađem milost u očima gospodara svoga."

16 Tako se Ezav onog dana vratio putem svojim u Seir.

17 A Jakov je oputovao u Sukot te sagradio sebi kuću, a za stoku svoju načinio sjenice. Stoga je ono mjesto nazvano imenom Sukot.

18 Tako je Jakov stigao u Šalem, grad Šekema, koji je u zemlji kanaanskoj pošto se vratio iz Padanarama. Zatim je razapeo šator svoj pred gradom.

19 I kupio je komad zemljišta, gdje je raširio šator svoj, iz ruke sinova Hamora, oca Šekemova, za stotinu novčića.

20 Tada je tamo podigao žrtvenik i nazvao ga "Elelohe-Izrael."

POGLAVLJE 34

1 Zatim je Dina, kći Leina, koju je rodila Jakovu, izašla pogledati kćeri one zemlje.

2 A kad ju je opazio Šekem, sin Hamora Hivijca, knez zemlje, uzeo ju je i s njom legao, te ju oskvrnuo.

3 Onda je duša njegova prionula uz Dinu, kćer Jakovljevu, pa je djevojku zavolio i ljubazno s djevojkom razgovarao.

4 Zatim je Šekem razgovarao s ocem svojim Hamorom, govoreći: “Ovu mi djevojku uzmi za ženu!”

5 A Jakov je čuo da je on oskrvnuo kćer njegovu Dinu, a tada su sinovi njegovi bili na polju sa stokom njegovom, i Jakov je šutio dok oni nisu došli.

6 Tada je Hamor, otac Šekemov, otišao k Jakovu da s njim razgovara.

7 A sinovi su Jakovljevi došli s polja, kada su *to* čuli; i ti ljudi su bili ražalošćeni i jako gnjevni, zato što je on počinio ludost u Izraelu, pošto je legao s kćeri Jakovljevom, što se nije smjelo učiniti.

8 Onda je Hamor razgovarao s njima, govoreći: “Duša sina moga Šekema čezne za kćeri vašom; molim vas, dajte mu je za ženu!”

9 I sklapajte brakove s nama: dajte nam kćeri svoje, a uzimajte sebi kćeri naše!

10 Tako ćete s nama prebivati i zemlja će biti pred vama: naselite se i trgujte u njoj i u njoj stecite posjede!”

11 Zatim je Šekem rekao ocu njenom i braći njenoj: “Dopustite mi da nađem milost u očima vašim i što mi kažete, ja ću dati.

12 Koliko god me tražite za miraz i dar, i ja ću vam dati onoliko koliko mi kažete, samo mi dajte djevojku za ženu.”

13 Nato su sinovi Jakovljevi odgovorili Šekemu i njegovu ocu Hamoru na prijeveru i odgovorili, jer je oskrvnuo njihovu sestru Dinu,

14 te im rekli: “Ne možemo tako što učiniti, dati sestru svoju onome koji nije obrezan, jer je to sramota za nas;

15 ali ćemo se s vama složiti u ovome: ako budete kao mi, da svaki muški među vama bude obrezan,

16 onda ćemo vam davati kćeri svoje, a mi ćemo sebi uzimati vaše kćeri, pa ćemo s vama prebivati i postati jedan narod.

17 Ali ako nas nećete poslušati, da se obrežete, mi ćemo onda uzeti kćer svoju i otići.”

18 A njihove su se riječi svidjele Hamoru i njegovu sinu Šekemu,

19 te mladić nije oklijevao to učiniti, jer mu je kći Jakovljeva bila omiljela; a bio je časniji od svih ukućana oca svoga.

20 Tako su Hamor i njegov sin Šekem došli na vrata svoga grada te razgovarali s ljudima grada svoga, govoreći:

21 “Ovi su ljudi miroljubivi prema nama; zato im dopustimo da se nasele u ovoj zemlji i trguju u njoj; jer, evo, zemlja je dovoljno prostrana za njih. Hajdemo uzimati kćeri njihove sebi za žene i dajmo im kćeri svoje.

22 U tome će se ljudi s nama složiti, da s nama prebivaju i da postanu jedan narod, samo ako svaki muškarac među nama bude obrezan, kao što *su* oni obrezani.

23 Neće li stoka njihova i imetak njihov i svaka životinja njihova *biti* naša? Samo im dajmo pristanak, pa će s nama prebivati!”

24 Tako su svi, koji su izlazili na gradska vrata, poslušali Hamora i njegova sina Šekema, pa je svaki muškarac bio obrezan, svi koji su izlazili na gradska vrata.

25 I dogodilo se trećeg dana, dok su oni bili u bolovima, dva su Jakovljeva sina, Šimun i Levi, braća Dinina, uzeli svaki svoj mač te hrabro ušli u grad i pogubili sve muškarce.

26 Tako su oštricom mača pogubili Hamora i njegova sina Šekema, pa uzeli Dinu iz kuće Šekemove i otišli.

27 Sinovi su Jakovljevi došli među pogubljene te oplijenili grad, jer su oni oskrvnuli sestru njihovu.

28 Uzeli su njihove ovce i goveda njihova i magarace njihove, i ono što je bilo u gradu, i ono što je bilo u polju,

29 i sve bogatstvo njihovo; onda su zarobili sve njihove malene i žene njihove, te oplijenili i sve što *je bilo* u kućama.

30 Zatim je Jakov rekao Šimunu i Leviju: “Uvalili ste me u nevolju tako da ste učinili da zaudaram među stanovnicima zemlje, među Kanaancima i Perižanima. A *pošto* imam malo ljudi, oni će se sakupiti protiv

mene i pogubiti me; tako ću biti uništen ja i moj dom.”

31 Nato su oni odgovorili: “Smije li on postupati sa sestrom našom kao s bludnicom?”

POGLAVLJE 35

1 Zatim je Bog rekao Jakovu: “Ustani, uzadi u Betel i ondje se nastani! I napravi ondje žrtvenik Bogu koji se pojavio pred tobom kad si bježao ispred lica brata svog Ezava!”

2 Tada je Jakov rekao ukućanima svojim i svima koji *su bili* s njim: “Uklonite tuđe bogove koji *su* među vama, pa se očistite i promijenite odjeću svoju;

3 te ustanimo i uzidimo u Betel; a ja ću tamo napraviti žrtvenik Bogu koji me uslišao u dan tjeskobe moje i bio sa mnom na putu kojim sam išao.”

4 Tako su predali Jakovu sve tuđe bogove koji *su bili* u ruci njihovoj i *sve* naušnice *njihove* što *su bile* u njihovim ušima, a Jakov ih je sakrio ispod hrasta koji *je bio* pored Šekema.

5 Zatim su otputovali, a strava Božja obuzela je gradove koji *su bili* oko njih, te nisu išli u potjeru za sinovima Jakovljevim.

6 Tako je Jakov stigao u Luz, to *jest* Betel, koji *je* u zemlji kanaanskoj: on i sav narod što *je bio* s njim.

7 Onda je ondje sagradio žrtvenik i nazvao mjesto Elbetel, jer se ondje Bog pojavio pred njim kad je bježao ispred lica brata svoga.

8 A Rebekina dadilja Debora je umrla i bila pokopana pod Betelom, ispod hrasta, pa su ga nazvali imenom “Alonbakut”.

9 A Bog se opet pojavio pred Jakovom pošto je izašao iz Padanarama, te ga blagoslovio.

10 Tada mu je Bog rekao: “Ime *je* tvoje Jakov; nećeš se više zvati Jakov, već će Izrael biti ime tvoje.” Tako ga je nazvao imenom Izrael.

11 Tada mu je Bog rekao: “Ja sam Bog Svesilni! Budi plodan i množi se! Od tebe će

biti narod i mnoštvo naroda, i kraljevi će izaći iz bokova tvojih;

12 a zemlju, koju sam podario Abrahamu i Izaku, tebi ću dati, a poslije tebe zemlju ću dati sjemenu tvome.”

13 Zatim je Bog uzašao od njega na mjesto gdje je s njim govorio.

14 A na mjestu gdje je on s njim razgovarao, Jakov je postavio stup od kamena i na njega izlio žrtvu ljevanicu te ga prelio uljem.

15 A mjestu gdje je Bog s njim govorio Jakov je nadjenuo ime Betel.

16 Zatim su otputovali iz Betela, i ostalo je još malo puta da se dođe do Efrate, a Rahela je počela rađati te je imala jake trudove.

17 I dogodilo se, kad je imala jake trudove, da joj je babica rekla: “Ne boj se, također ćeš sina roditi!”

18 I dogodilo se, dok joj je duša odlazila, (jer je umirala) nadjenula mu je ime Benoni; ali ga je otac njegov nazvao Benjamin.

19 Tako je Rahela umrla i bila pokopana na putu u Efratu, to *jest* Betlehemu.

20 Onda je na grobu njenom Jakov postavio stup; to je stup na grobu Rahelinu do dana današnjega.

21 Onda je Izrael otputovao te raširio šator svoj s one strane Kule Edera.

22 I dogodilo se, kad je Izrael prebivao u toj zemlji, da je Ruben otišao te legao s Bilhom, inočom oca svog; i *to je* Izrael dočuo. A bilo je dvanaest sinova Jakovljevih;

23 sinovi Leini: Ruben, prvorođenac Jakovljev, i Šimun i Levi i Juda i Isakar i Zebulun;

24 sinovi Rahelini: Josip i Benjamin;

25 a sinovi Bilhe, sluškinje Raheline: Dan i Naftali;

26 i sinovi Zilpe, sluškinje Leine: Gad i Ašer. Ovo *su* sinovi Jakovljevi koji su mu se rodili u Padanaramu.

27 Zatim je Jakov došao k ocu svom Izaku u Mamru, u grad Arbu, to *jest* Hebronu, gdje su Abraham i Izak boravili.

28 A dana Izakovih bilo je sto i osamdeset godina.

29 Onda je Izak predao duh i umro te bio pridružen narodu svom, star i pun dana; a pokopali su ga sinovi njegovi, Ezav i Jakov.

POGLAVLJE 36

1 Ovo je naraštaj Ezavov, to *jest* Edomov.

2 Ezav je uzeo žene svoje od kćeri kanaanskih: Adu, kćer Elona Hetita, i Oholibamu, kćer Anahovu, kćer Sibeona Hevijca,

3 i Bašematu, kćer Išmaela, sestru Nebajotovu.

4 Onda je Ada rodila Ezavu Elifaza, a Bašemata je rodila Reuela,

5 a Oholibama je rodila Jeuša i Jalama i Koraha. To *su* sinovi Ezavovi što su mu se rodili u zemlji kanaanskoj.

6 Zatim je Ezav uzeo žene svoje i sinove svoje i kćeri svoje, i sve osobe iz doma svoga, i stoku svoju i sve životinje svoje i sav imetak svoj što ga je namaknuo u zemlji kanaanskoj, te otišao ispred lica brata svoga Jakova u onu zemlju,

7 jer su blaga njihova bila prevelika da bi mogli prebivati zajedno, a zemlja u kojoj su bili tuđinci nije ih mogla nositi zbog stoke njihove.

8 Tako je Ezav prebivao na gori Seiru, Ezav *je* Edom.

9 A ovo *je* naraštaj Ezavov, oca Edomaca, na gori Seiru;

10 ovo *su* imena sinova Ezavovih: Elifaz, sin Ezavove žene Ade; Reuel, sin Ezavove žene Bašemate.

11 A sinovi Elifazovi bili su: Teman, Omar, Sefo i Gatam i Kenaz;

12 a Timna je bila inoča Ezavova sina Elifaza; i ona je Elifazu rodila Amaleka. To *su bili* sinovi Ezavove žene Ade.

13 A ovo *su* sinovi Reuelovi: Nahat i Zerah, Šamah i Mizah. To su bili sinovi Ezavove žene Bašemate.

14 A ovo su bili sinovi Ezavove žene Oholibame, kćeri Anahove kćeri Sibeonove; i ona je Ezavu rodila Jeuša i Jalama i Koraha.

15 Ovo *su bili* vojvode među sinovima Ezavovim; sinovi Ezavova prvorođenca Elifaza: vojvoda Teman, vojvoda Omar, vojvoda Sefo, vojvoda Kenaz,

16 vojvoda Korah, vojvoda Gatam i vojvoda Amalek. Ovi vojvode *potječu* od Elifaza u zemlji edomskoj; to *su bili* sinovi Adini.

17 A ovo *su bili* sinovi Ezavova sina Reuela: vojvoda Nahat, vojvoda Zerah, vojvoda Šamah, vojvoda Mizah. Ovi vojvode *potječu* od Reuela u zemlji edomskoj; to *su bili* sinovi Ezavove žene Bašemate.

18 A ovo *su bili* sinovi Ezavove žene Oholibame: vojvoda Jeuš, vojvoda Jalam, vojvoda Korah. Ovi vojvode *potječu* od Ezavove žene Oholibame, kćeri Anahove.

19 Ovo *su bili* sinovi Ezava, to *jest* Edoma; i to *su bili* vojvode njihovi.

20 Ovo *su bili* sinovi Seira Horijca, koji su obitavali u zemlji: Lotan i Šobal i Sibeon i Anah,

21 i Dišon i Ezer i Dišan. To *su bili* vojvode Horijske, sinovi Seirovi, u zemlji edomskoj.

22 A sinovi Lotanovi bili su: Hori i Hemam, a Timna *je bila* Lotanova sestra.

23 A ovo *su bili* sinovi Šobalovi: Alvan i Manahat i Ebal, Šefo i Onam.

24 A ovo *su bili* sinovi Zibeonovi: i Aja i Ana. To *je bio* onaj Anah koji je našao mazge u pustinji dok je napasao magarce oca svoga Sibeona.

25 A ovo *su bila* djeca Anahova: Dišon i Oholibama, kći Anana.

26 A ovo *su bili* sinovi Dišonovi: Hemdan i Ešban i Itran i Keran.

27 Ovo *su bili* sinovi Ezerovi: Bilhan i Zaavan i Akan.

28 Ovo *su bili* sinovi Dišanovi: Uz i Aran.

29 Ovo *su bili* vojvode koji *potječu* od Horijaca: vojvoda Lotan, vojvoda Šobal, vojvoda Sibeon, vojvoda Anah,

30 vojvoda Dišan, vojvoda Ezer, vojvoda Dišan. Ovo su vojvode *koji potječu* od Horijca, prema vojvodstvima njihovim, u zemlji seirskoj.

31 A ovo *su* kraljevi koji su kraljivali u zemlji edomskoj prije nego je bilo koji kralj ondje kraljevao nad sinovima Izraelovim.

32 Tada je Beorov sin Bela vladao u Edomu; a ime grada njegova *bilo je* Dinhaba.

33 Zatim je Bela umro, a umjesto njega zakraljio se Jobab, sin Zeraha iz Bozre.

34 Onda je Jobab umro, a umjesto njega zakraljio se Hušam iz zemlje temanske.

35 Zatim je Hušam umro, a umjesto njega zakraljio se Hadad, sin Bedadov, koji je potukao Midjana na polju Moapskom; a ime njegovom gradu *bilo je* Avit.

36 Onda je Hadad umro, a umjesto njega zakraljio se Samla iz Masreke.

37 Zatim je Samla umro, a umjesto njega zakraljio se Šaul iz Rehobota *na* riječi.

38 Onda je Šaul umro, a umjesto njega zakraljio se Baalhanan, sin Akborov.

39 Zatim je umro Baalhanan, sin Akborov, a umjesto njega zakraljio se Hadad; a njegovom gradu ime *je bilo* Pau, a njegovoj ženo ime *je bilo* Mehetabela, kći Matredova, kćeri Mezahaba.

40 A ovo *su* imena vojvoda *koji potječu* od Ezava prema porodicima njihovim, po mjestima njihovim, po imenima njihovim: vojvoda Timnah, vojvoda Alvah, vojvoda Jetet,

41 vojvoda Aholibama, vojvoda Ela, vojvoda Pinon,

42 vojvoda Kenaz, vojvoda Teman, vojvoda Mibzar,

43 vojvoda Magdiel, vojvoda Iram. Ovo *su bile* vojvode edomske, prema obitavalištima njihovim u zemlji posjeda njihova; on *je* Ezav, otac Edomaca.

POGLAVLJE 37

1 A Jakov se naselio u zemlji gdje je otac njegov bio tuđinac, u zemlji kanaanskoj.

2 Ovo *je* naraštaj Jakovljevi. Josip *je bio* star sedamnaest godina kad je napasao stado s braćom svojom; tada je dječak bio sa sinovima Bilhe i sa sinovima Zilpe, koje *su bile* žene oca njegova. Tako je Josip ocu svom donosio zao glas o njima.

3 A Izrael je volio Josipa više nego svu djecu svoju, jer *je bio* sin njegove staračke dobi, pa mu je načinio ogrtač *raznih* boja.

4 A kad su braća njegova opazila da otac njihov voli njega više nego svu braću njegovu, zamrzili su ga i nisu mogli s njim miroljubljivo razgovarati.

5 Zatim je Josip usnio san te *ga* ispriповjedio braći svojoj, a oni su *ga* još više zamrzili.

6 Tada im je rekao: “Poslušajte, molim vas, ovaj san koji sam usnio!

7 Jer, evo, vezali *smo* snopove u polju i, gle, moj se snop podigao i stajao uspravno, a evo, vaši su snopovi stajali okolo te se klanjali snopu mome.”

8 Nato su *ga* braća njegova upitala: “Hoćeš li ti nad nama kraljevati? Ili hoćeš li imati vlast nad nama?” Onda su *ga* još više zamrzili zbog snova njegovih i zbog riječi njegovih.

9 Zatim je usnio još jedan san te *ga* ispriповjedio braći svojoj i rekao: “Evo, usnio sam još jedan san i, gle, meni su se klanjali sunce i mjesec i jedanaest zvijezda.”

10 Onda je ispriповjedio ocu svom i braći svojoj, a otac *ga* je njegov ukorio te *ga* upitao: “Kakav *je* to san što si usnio? Hoćemo li ja i majka tvoja i braća tvoja doista doći pa ti se do zemlje klanjati?”

11 Tada su mu braća njegova zavidjela, ali je otac njegov pazio na tu besjedu.

12 Zatim su braća njegova otišla napasti stado oca svoga u Šekem.

13 A Izrael je rekao Josipu: “Zar braća tvoja ne napasaju *stado* u Šekemu? Dođi, pa ću te poslati k njima.” A on mu je odgovorio: “Evo *me*.”

14 Tada mu je rekao: “Idi, molim te, vidi jesu li ti braća dobro i jesu li stada dobro, pa

mi donesi vijest.” Tako ga je otpremio iz doline Hebrona, i on je stigao u Šekem.

15 Uto ga je pronašao neki čovjek i, gle, lutao je poljem pa ga je čovjek upitao, govoreći: “Što tražiš?”

16 A on je odgovorio: “Tražim braću svoju. Molim te, reci mi gdje napasaju *svoja stada*?”

17 Nato je čovjek rekao: “Otišli su odavde, jer sam ih čuo kako govore: ‘Hajdemo u Dotan.’ ” Tako je Josip otišao za braćom svojom i našao ih u Dotanu.

18 A kad su ga oni izdaleka opazili, prije nego im se približio, urotili su se protiv njega da ga pogube.

19 Tada su rekli jedan drugome: “Evo dolazi onaj sanjar!

20 Zato, hajde da ga sada pogubimo i bacimo u nekakvu jamu, pa ćemo reći: ‘Proždrla ga neka zla zvijer’; onda ćemo vidjeti što će biti od snova njegovih!”

21 A Ruben je *to* čuo pa ga izbavio iz ruku njihovih, i rekao: “Nemojmo ga ubiti!”

22 Onda im je Ruben rekao: “Ne proljevajte krv! Bacite ga u onu jamu što je u pustinji i ne stavljajte ruke na njega!”, da bi ga mogao izbaviti iz ruku njihovih te ga vratiti ocu njegovu.

23 I dogodilo se, kad je Josip stigao braći svojoj, da su oni s Josipa svukli ogrtač njegov, ogrtač *raznih* boja što *je bio* na njemu,

24 pa su ga odnijeli i bacili u jamu; a jama *je bila* prazna, nije bilo vode u njoj.

25 Zatim su sjeli da bi jeli kruh; onda su podigli oči svoje i pogledali i, gle, dolazila je karavana Išmaelaca iz Gileada s devama svojim, noseći mirodije i balzam i smirnu; prevozeći *ih* dolje u Egipat.

26 Tada je Juda rekao braći svojoj: “Kakva je dobit ako pogubimo brata svoga i krv njegovu sakrijemo?”

27 Hajdemo ga prodati Išmaelcima i neka se ruka naša ne digne na njega, jer *je* on brat naš, tijelo naše! I braća su bila zadovoljna.

28 Uto su ondje prolazili midjanski trgovci; onda su podigli i izvukli Josipa iz jame, te su Josipa prodali Išmaelcima za dvadeset srebrnjaka, a oni su Josipa doveli u Egipat.

29 Zatim se Ruben vratio k jami i, gle, Josipa nije bilo u jami; tada je razderao odjeću svoju,

30 pa se vratio braći svojoj i rekao: “Nema dječaka; a ja, kamo ću ja otići?”

31 A oni su uzeli ogrtač Josipov te zaklali jarića i umočili ogrtač u krv;

32 onda su poslali ogrtač *raznih* boja i donijeli *ga* ocu svom te rekli: “Ovo smo našli. Prepoznaj sada, je li to ogrtač sina tvog ili nije.”

33 A on ga je prepoznao te rekao: “*To je* ogrtač sina moga! Zla zvijer ga je proždrla! Josip je bez sumnje raskomadani!”

34 Tada je Jakov razderao odjeću svoju i stavio kostrijet na bokove svoje i tugovao za sinom svojim mnogo dana.

35 Zatim su došli svi sinovi njegovi i sve kćeri njegove tješiti ga, ali se on odbijao utješiti; onda je rekao: “Od tuge ću sići k sinu svome u grob.” Tako ga je otac njegov oplakivao.

36 A Midjanci su ga prodali u Egipat Potifar, časniku faraonovu, zapovjedniku straže.

POGLAVLJE 38

1 I dogodilo se u to vrijeme da se Juda udaljio od braće svoje i skrenuo nekom Adulamcu, čije *je* ime *bilo* Hira.

2 Tada je Juda ondje opazio kćer nekog Kanaanca, po imenu Šua, i uzeo je; onda je prišao k njoj,

3 te je začela i rodila sina, a on mu je nadjenio ime Er.

4 Zatim je ponovo začela i rodila sina, te mu je nadjenula ime Onan.

5 Onda je još jednom začela i rodila sina pa mu nadjenula ime Šela; a on se bio u Kezibu kad ga je rodila.

6 Zatim je Juda doveo ženu za svog prvorođenca Era, a ime joj *je bilo* Tamara.

7 A Judin prvorođenac Er je bio zao u očima GOSPODNJIM, pa ga je GOSPOD pogubio.

8 Tada je Juda rekao Onanu: “Pridi k ženi brata svoga i oženi je, te podigni sjeme svome bratu!”

9 A Onan je znao da sjeme neće biti njegovo pa se dogodilo, kad je prilazio ženi brata svoga, da je prolijevao *sjeme* na zemlju, kako ne bi bratu svom podario sjemena.

10 A to što je on činio zamjerilo se GOSPODU; zato je i njega pogubio.

11 Onda je Juda rekao snahi svojoj Tamari: “Ostani udovicom u domu oca svoga sve dok sin moj Šela ne odraste” jer je govorio: “Da možda ne umre i on kao braća njegova.” Tako je Tamara otišla i živjela u domu oca svoga.

12 A tijekom vremena umrla je kći Šuina, žena Judina. Onda se Juda utješio i otišao s prijateljem svojim Adulamcem Hirom, u Timnu strigačima ovaca svojih.

13 I dojavljeno je Tamari govoreći: “Evo svekar tvoj ide u Timnu strići ovce svoje.”

14 Tada je ona svukla sa sebe svoju udovičku odjeću, pa se pokrila pokrivalom i zagrnula se, te sjela na javno mjesto koje *je* na putu u Timnu, jer je vidjela da je Šela odrastao, a nisu je dali njemu za ženu.

15 Kad ju je Juda opazio, mislio je da je bludnica, jer je bila pokrila lice svoje.

16 Onda je skrenuo s puta k njoj i rekao: “Dođi, molim te! Dopusti da ti pridem!” jer nije znao da mu je snaha. A ona je rekla: “Što ćeš mi dati da ti dopustim da priđeš k meni?”

17 A on je odgovorio: “Poslat ću jarića od stada.” Onda je ona upitala: “Hoćeš li *mi* dati zalog dok *ga* ne pošalješ?”

18 A on je upitao: “Kakav ću ti zalog dati?” Nato je ona odgovorila: “Pečatnjak svoj i narukvice svoju i štap svoj što ti *je* u ruci.” Tada joj *je* dao pa je prišao k njoj, i ona je po njemu začela.

19 Zatim je ustala i otišla i sa sebe skinula pokrivalo svoje, pa obukla svoju udovičku odjeću.

20 Uto je Juda poslao jarića po ruci prijatelja svoga Adulamca da iz ženine ruke primi zalog, ali je nije našao.

21 Tada je upitao ljude iz onog mjesta govoreći: “Gdje je bludnica što je bila javno pokraj puta?” A oni su odgovorili: “Na ovom *mjestu* nije bilo bludnice.”

22 Zatim se on vratio k Judi i rekao: “Ne mogu je naći, a i ljudi u mjestu su rekli da nije bilo bludnice na ovom *mjestu*.”

23 Onda je Juda rekao: “Neka si *to* ona uzme, da ne budemo posramljeni! Evo, poslao sam ovog jarića, a ti je nisi našao.”

24 I dogodilo se oko tri mjeseca kasnije da su obavijestili Judu govoreći: “Tamara, tvoja snaha igrala se bludnice, pa je, evo, i zatrudnjela u bludničenju.” Nato je Juda rekao: “Izvedite je, pa neka se spali!”

25 Kad su je izveli, ona je poslala *nekoga* svekru svome govoreći: “Zatrudnjela sam po čovjeku čije *je* ovo.” Onda je rekla: “Molim te, promotri čiji *je* ovo pečatnjak i narukvice i štap!”

26 Tada *ih* je Juda prepoznao te rekao: “Ona je bila pravednija nego ja, jer joj nisam dao Šela, sina svoga.” Zatim je nije više poznao.

27 I dogodilo se u vrijeme porođaja njena, gle, blizanci *su bili* u utrobi njenoj.

28 I dogodilo se, dok je rađala da je *jedan* pružio ruku *svoju* van, a babica je uzela grimizni konac i privezala za ruku njegovu govoreći: “Ovaj je prvi izašao.”

29 I dogodilo se da, dok je on uvukao ruku svoju, gle, izašao je brat njegov. A ona je rekla: “Kako si se probio?” *Ovaj* razdor *neka bude* nad tobom. Stoga je prozvan imenom Fares.

30 A nakon toga je izašao brat njegov koji je imao na ruci svojoj grimizni konac. Tako je nazvan imenom Zarah.

1 Tako su Josipa doveli dolje u Egipat; onda ga je iz ruku Išmaelaca, koji su ga tamo doveli, kupio Potifar Egipćanin, časnik faraonov, zapovjednik straže.

2 A GOSPOD je bio s Josipom te je postao uspješan čovjek; a bio je u kući Egipćanina, gospodara svoga.

3 Zatim je gospodar njegov opazio da je GOSPOD s njim i da je GOSPOD učinio da u ruci njegovoj uspije sve što je radio.

4 Tako je Josip našao milost u očima njegovim te mu služio, a on ga je postavio nadglednikom nad domom svojim i sve što je imao predao je u ruke njegove.

5 I dogodilo se od vremena *kada* ga je postavio nadglednikom u domu njegovom i nad svime što je imao, da je GOSPOD blagoslovio dom Egipćaninov radi Josipa, pa je blagoslov GOSPODNJI bio na svemu što je imao u kući i u polju.

6 Tako je on sve što je imao prepustio ruci Josipovoj, te za ništa što je imao nije znao, osim za kruh što je jeo. A Josip je bio divna *osoba* i dobrog izgleda.

7 I dogodilo se poslije ovih događaja da se žena gospodara njegova zagledala u Josipa te rekla: "Legni sa mnom!"

8 Ali je on odbio te rekao ženi gospodara svoga: "Evo, gospodar moj ne zna što *je* sa mnom u kući, pa je ruci mojoj predao sve što ima.

9 Nitko u kući ovoj nije veći od mene; niti mi nije ništa uskratilo osim tebe, jer *si* ti žena njegova. Kako bih onda mogao počiniti tu veliku zloću i sagriješiti protiv Boga!"

10 I dogodilo se, dok je Josipu govorila iz dana u dan, da je on nije poslušao da uz nju legne *ili* da bude s njom.

11 I dogodilo se u to doba da je *Josip* ušao u kuću obavljati svoj posao, a nikoga od ljudi iz kuće nije bilo ondje unutra;

12 uto ga je ona uhvatila za ogrtač njegov govoreći: "Legni sa mnom!" A on je ostavio ogrtač svoj u ruci njenoj, te je pobjegao i otišao van.

13 I dogodilo se kad je vidjela da je u ruci njenoj ostavio ogrtač svoj i pobjegao van,

14 da je dozvala ljude iz kuće svoje te im rekla govoreći: "Vidi, doveo nam je Hebreja da nam se izruguje; ušao je k meni da sa mnom legne, a ja sam jakim glasom vikala;

15 i dogodilo se kad je on čuo kako sam povisila glas svoj i vikala, da je ostavio ogrtač svoj kod mene te pobjegao i otišao van."

16 Tako je zadržala ogrtač njegov pokraj sebe sve dok gospodar njegov nije došao kući.

17 Tada mu je ispričala prema ovim riječima govoreći: "Hebrejski sluga koga si nam doveo ušao je k meni da me izruga;

18 i dogodilo se dok sam ja povisila glas svoj i vikala, da je ostavio ogrtač svoj kod mene i pobjegao van."

19 I dogodilo se kad je gospodar njegov čuo riječi žene svoje, koja mu je ona rekla govoreći: "Tako je sluga tvoj postupio sa mnom", da je gnjev njegov planuo.

20 Onda ga je Josipov gospodar uhvatio i bacio ga u tamnicu, mjesto gdje su kažnjenici kraljevi *bili* utamničeni. Tako je on bio ondje u tamnici.

21 Ali je GOSPOD bio s Josipom te mu iskazao milosrđe, i dao mu *da nađe* naklonost u očima čuvara tamnice.

22 Tako je čuvar tamnice predao u ruke Josipove sve zatvorenike koji *su bili* u tamnici, i sve što su ondje činili, on je *to* provodio.

23 Čuvar tamnice nije nadgledao ništa *što je bilo* pod rukom njegovom, zato što je GOSPOD bio s njim; i *ono* što je radio, GOSPOD je *to* učinio uspješnim.

POGLAVLJE 40

1 I dogodilo se nakon toga da su peharnik kralja egipatskog i njegov pekar sagriješili gospodaru svom, kralju egipatskom.

2 Tada se faraon razgnjevio na svoja dva službenika, na glavnog peharnika i na glavnog pekara,

3 te ih predao u pritvor u kuću zapovjednika straže, u tamnicu, mjesto gdje *je* Josip *bio* utamničen.

4 Onda ih je zapovjednik straže povjerio Josipu pa ih je on posluživao; tako su ostali neko vrijeme u pritvoru.

5 Zatim su obojica, peharnik i pekar kralja egipatskog, koji su bili zatočeni u tamnici, usnili san jedne noći; svaki je san imao tumačenje svoje.

6 A ujutro je Josip došao k njima te ih opazio i, gle, bili su žalosni.

7 Tada je upitao službenike faraonove koji *su bili* s njim u pritvoru u kući gospodara njegova govoreći: “Zašto danas izgledate *tako* žalosno?”

8 A oni su mu odgovorili: “Usnili smo san, a nema nikog da ga protumači.” Nato im je Josip rekao: “Ne *pripada* li tumačenje Bogu? Molim vas, ispričajte mi!”

9 Tada je glavni peharnik ispriповjedio Josipu san svoj te mu rekao: “Evo, u snu mome trs *je* preda mnom,

10 i na trsu tri loze i, kao da je propupao; cvjetovi su mu procvatili, i na grozdovima njegovim zrele bobice.

11 A u ruci *je* mojoj *bio* pehar faraonov; onda sam uzeo grožđe te sam ga istiještio u pehar faraonov i stavio pehar u ruku faraonovu.”

12 Onda mu je Josip rekao: “Ovo *je* tumačenje njegovo: tri *su* loze tri dana;

13 još u roku od tri dana faraon će ti glavu uzvisiti i ponovo te postaviti na mjesto tvoje, pa ćeš pehar faraonov stavljati u ruku njegovu, prema prijašnjem običaju, dok si mu bio peharnik.

14 Ali, kad ti bude dobro, molim te, sjeti me se i iskaži mi dobrotu, pa me spomeni faraonu i izvedi me iz kuće ove.

15 Jer sam doista bio ukraden iz zemlje Hebreja, a i ovdje nisam ništa učinio da bi me morali baciti u podzemnu tamnicu.”

16 Kad je glavni pekar opazio da je tumačenje bilo dobro, rekao je Josipu: “I ja

sam u snu svome *usnio* i, gle, na glavi *sam imao* tri bijele košare,

17 a u najgornjoj košari *bilo je* svakojakih peciva za faraona, a ptice su ih jele iz košare nad glavom mojom.”

18 A Josip je odgovorio i rekao: “Ovo *je* tumačenje njegovo: tri *su* košare tri dana;

19 još u roku od tri dana faraon će ti glavu uzvisiti dalje od tebe i o drvo će te objesiti, te će ptice s tebe jesti meso tvoje.”

20 I dogodilo se trećeg dana kad *je bio* faraonu rođendan, pa je priredio gozbu za sve slugе svoje; onda je uzvisio glavu svog glavnog peharnika i glavnog pekara, među slugama svojim.

21 Zatim je glavnog peharnika ponovo postavio u peharničku službu njegovu, te je stavljao pehar u ruku faraonovu,

22 a glavnog je pekara objesio, kako im je Josip protumačio.

23 Ipak se glavni peharnik nije sjetio Josipa, nego ga je zaboravio.

POGLAVLJE 41

1 I dogodilo se na kraju dvije pune godine da je faraon usnio, i gle, stajao je pored rijeke.

2 I, gle, iz rijeke je izašlo sedam lijepih i debelih krava, te su pasle na livadi.

3 A, evo, poslije njih je izašlo iz rijeke sedam drugih krava, ružnih i mršavih, pa su stajale uz *one druge* krave na obali rijeke.

4 Tada su ružne i mršave krave pojele sedam lijepih i debelih krava. Tako se faraon probudio.

5 Zatim je zaspao te usnio drugi put. I, gle, na jednoj je stabljici izraslo sedam punih i dobrih klasova.

6 A, evo, poslije njih je iskljalo sedam klasova mršavih i opaljenih istočnim vjetrom.

7 Onda je sedam mršavih klasova proždrlo sedam bujnih i punih klasova. Uto se faraon probudio i, gle, *to je bio* san.

8 I dogodilo se ujutro da se duh njegov uznemirio; zatim je poslao da se dozovu sve čarobnjake egipatske i sve mudrace njihove; onda im je faraon ispričovjedio svoj san, ali ih nitko nije mogao protumačiti faraonu.

9 Tada je glavni peharnik ispričov faraeonu govoreći: “Danas se prisjećam pogrešaka svojih:

10 faraon se razgnjevio na sluge svoje te me stavio u pritvor u kuću zapovjednika straže, *i* mene i glavnog pekara.

11 Onda smo jedne noći usnuli san, ja i on, svaki je od nas usnio san koji je imao tumačenje svoje.

12 A s nama *je* ondje *bio* mladić, Hebrej, sluga zapovjednika straže, pa smo njemu ispričovjedili, a on nam je protumačio snove naše; svakomu je protumačio san njegov.

13 I dogodilo se kako nam je protumačio, tako je i bilo. Mene je ponovo postavio u službu moju, a njega je objesio.

14 Tada je faraon poslao da se dozove Josipa, pa su ga žurno izveli iz podzemne tamnice. Zatim *se* obrijao i zamijenio odjeću svoju te došao pred faraona.

15 Onda je faraon rekao Josipu: “Usnio sam san, i nitko ga ne može protumačiti; a čuo sam kako o tebi govore da možeš razumjeti san *i* protumačiti ga.”

16 Nato je Josip odgovorio faraonu govoreći: “Nije na meni; Bog će dati faraonu umirujući odgovor.”

17 Zatim je faraon rekao Josipu: “U snu svome, evo, ja stojim na obali rijeke;

18 *i*, *gle*, iz rijeke je izašlo sedam krava, debelih i lijepih, te su pasle na livadi.

19 A, evo, poslije njih je izašlo sedam drugih krava, jadnih i ružnih i mršavih; tako loše kakve nikad nisam vidio u svoj zemlji egipatskoj.

20 Uto su mršave i ružne krave pojele prvih sedam debelih krava;

21 a kad su ih pojele, nije se moglo prepoznati da su ih pojele, nego *su* još uvijek *bile* ružne kao na početku. Tako sam se probudio.

22 Zatim sam opazio u snu svom *i*, *gle*: na jednoj je sabljici izraslo sedam punih *i* dobrih klasova.

23 A, evo, poslije njih je isključalo sedam klasova uvenulih, mršavih *i* opaljenih istočnim vjetrom.

24 Uto su mršavi klasovi proždri sedam dobrih klasova. Zatim sam ovo ispričov čarobnjacima, ali mi nitko nije mogao razjasniti.

25 Onda je Josip odgovorio faraonu: “Jedan *je* san faraonov: Bog je pokazao faraonu što će uskoro učiniti.

26 Sedam dobrih krava *su* sedam godina; *i* sedam dobrih klasova *su* sedam godina. San *je* jedan.

27 *I* sedam mršavih *i* ružnih krava što su izašle poslije njih *su* sedam godina; a sedam praznih klasova opaljenih istočnim vjetrom bit će sedam gladnih godina.

28 To *je* ono što sam govorio faraonu: Bog *je* pokazao faraonu ono što će uskoro učiniti.

29 Evo, dolazi sedam godina velikog obilja diljem cijele zemlje egipatske.

30 A poslije toga nastupit će sedam godina gladi, te će biti zaboravljeno sve obilje u zemlji egipatskoj. Tako će glad iscrpiti zemlju,

31 pa se neće ni znati o izobilju u zemlji, zbog gladi koja će poslije doći, jer *će biti* vrlo strašna.

32 *I* zbog toga se faraon taj san dvaput ponovio *to je* zato što *je* Bog taj događaj potvrdio, *i* Bog će to ubrzo provesti.

33 Stoga neka faraon sada potraži odmjerena *i* mudra čovjeka te ga postavi nad zemljom egipatskom.

34 Neka faraon učini *to* *i* neka postavi nadglednike nad zemljom te sakupi petinu od zemlje egipatske za sedam godina obilja.

35 *I* neka skupljaju svu hranu za onih dobrih godina što dolaze, te pod rukom faraonovom nakupljaju žito, *i* neka hranu čuvaju u gradovima.

36 Tako će ova hrana biti u spremištu u zemlji za sedam godina gladi što će biti u

zemlji egipatskoj, da zemlja ne propadne zbog gladi.

37 I takvo što je bilo dobro u očima faraonovim i u očima svih slugu njegovih.

38 Nato je faraon rekao slugama svojim: “Možemo li naći *nekoga* kao što je ovaj, čovjeka u kome je Duh Božji?”

39 Onda je faraon rekao Josipu: “Budući da je Bog sve to tebi pokazao, nitko *nije* tako odmjeren i mudar kao što *si* ti.

40 Ti ćeš biti postavljen nad domom mojim i sav će se narod moj vladati prema riječi tvojoj; samo prijestoljem ja ću biti veći od tebe.”

41 Tada je faraon rekao Josipu: “Eto, tebe sam postavio nad svom zemljom egipatskom.”

42 Zatim je faraon skinuo s ruke svoje prsten svoj i stavio ga na Josipovu ruku, pa ga odjenio u odjeću od finoga lana, a oko vrat mu stavio zlatan lanac.

43 Onda je učinio da ga voze u kolima koja su bila druga iza njega, a pred njim su vikali: “Na koljena!” Tako ga je postavio *vladarom* nad svom zemljom egipatskom.

44 Zatim je faraon rekao Josipu: “Ja *sam* faraon, a mimo tebe neće nitko dići ruke ili noge svoje u svoj zemlji egipatskoj.”

45 Onda je faraon nadjenio Josipu ime “Safenatpaneah”, i za ženu mu dao Asenatu, kćer Potifara, svećenika iz Ona. Onda je Josip krenuo po svoj zemlji egipatskoj.

46 A Josipu *je bio* star trideset godina kad je stupio pred faraona, kralja egipatskog. Zatim je Josip otišao ispred lica faraonova i krenuo po svoj zemlji egipatskoj.

47 I za sedam godina obilja zemlja je rodila na pregršt,

48 a on je u *tih* sedam godina skupio svu hranu što je bilo u zemlji egipatskoj te hranu pohranio u gradovima; hranu iz polja koja je bila oko svakog grada, pohranio je u njega.

49 Tako je Josip nagomilao vrlo mnogo žita, kao pijeska morskog, dok nije prestao brojiti, jer mu *nije bilo* broja.

50 A prije nego su nastupile godine gladi, Josipu su se rodila dva sina koje mu je rodila Asenata, kći Potifara, svećenika iz Ona.

51 Tako je prvorođencu Josip nadjenio ime Manaše, “jer Bog mi je dao da zaboravim svu muku i čitav dom oca svog.”

52 A drugomu je nadjenio ime Efrajim, “jer Bog me je učinio plodnim u zemlji tjeskobe moje.”

53 Zatim je završilo sedam godina obilja koje je bilo u zemlji egipatskoj,

54 te počelo dolaziti sedam godina gladi, kako je Josip rekao; tada je glad bila u svim zemljama, ali je u svoj zemlji egipatskoj bilo kruha.

55 A kad je sva zemlja egipatska izgladnjela, narod je zavapio faraonu za kruh; a faraon je rekao svim Egipćanima: “Idite k Josipu; što vam on kaže, učinite!”

56 Tako je nastala glad po svom licu zemlje, pa je Josip otvorio sve žitnice i prodavao je Egipćanima; a glad se strašno povećavala u zemlji egipatskoj.

57 Tada su iz svih zemalja dolazili u Egipat k Josipu kupovati *žito*, zato što je glad bila *tako* strašna u svim zemljama.

POGLAVLJE 42

1 A kad je Jakov vidio da u Egiptu ima žita, Jakov je rekao sinovima svojim: “Zašto gledate jedan u drugoga?”

2 Onda je rekao: “Evo, čuo sam da ima žita u Egiptu. Idite onamo dolje te nam kupite ondje da ostanemo na životu i ne pomremo.”

3 Tako je desetero braće Josipove otišlo dolje u Egipat kupiti žito.

4 Ali Benjamina, brata Josipova, Jakov nije poslao s braćom njegovom, jer je rekao: “Da ga možda ne snađe zlo.”

5 Među onima koji su došli kupiti *žito* došli su i sinovi Izraelovi, jer je glad bila u zemlji kanaanskoj.

6 Tada *je* Josip *bio* upravitelj nad zemljom; on *je bio* onaj koji je prodavao *žito* svim ljudima na zemlji. Onda su došla braća

Josipova i pred njim se poklonila licem svojim do zemlje.

7 Uto je Josip opazio braću svoju te ih prepoznao, ali se prema njima pričinio kao da ih ne pozna te im je grubo govorio; onda ih je upitao: “Odakle dolazite?” A oni su odgovorili: “Iz zemlje kanaanske, da kupimo hranu”

8 Tako je Josip prepoznao braću svoju, ali oni njega nisu prepoznali.

9 Onda se Josip sjetio snova što ih je o njima usnio te im rekao: “Vi, uhode! Došli ste izvidjeti gdje je zemlja razgoljena.”

10 A oni su mu odgovorili: “Ne, gospodaru moj, nego su sluge tvoje došle kupiti hranu.

11 Svi *smo* sinovi jednoga čovjeka; mi *smo* poštteni *ljudi*; sluge tvoje nisu uhode.”

12 A on im je rekao: “Ne, nego ste došli izvidjeti gdje je zemlja razgoljena.”

13 Nato su oni odgovorili: “Sluge *su* tvoje dvanaestero braće, sinovi jednoga čovjeka, u zemlji kanaanskoj; i, evo, najmlađi *je* danas s ocem našim, a jednoga nema.”

14 Tada im je Josip rekao: “To *je* što sam vam rekao, govoreći: vi *ste* uhode!

15 Ovako ćete biti ispitani: života mi faraonova, odavde nećete izaći, osim ako vaš najmlađi brat ne dođe ovamo!

16 Pošaljite jednog od sebe pa neka dovede brata vašega, a vi ćete ostati u zatvoru, da se ispituju riječi vaše, je li *što* istina u vama; inače, života mi faraonova, vi *ste* zasigurno uhode!”

17 Zatim ih je zajedno bacio u pritvor na tri dana.

18 A treći im je dan Josip rekao: “Uradite to pa ćete ostati na životu; *jer* ja se bojim Boga!

19 Ako ste poštteni *ljudi*, neka jedan od braće vaše bude zatočen u kući, u vašem zatvoru; *a* vi idite, odnesite žito za izgladnjele u vašem domu.

20 Ali mi najmlađeg brata svoga dovedite; tako će se riječi vaše potvrditi i nećete poginuti.” I oni su tako postupili.

21 Zatim su rekli jedan drugome: “Uistinu smo krivi glede brata svoga, jer smo promatrali patnju duše njegove dok nas je zaklinjao, a mi nismo htjeli čuti; zbog toga nas je tjeskoba ova snašla.”

22 Nato im je Ruben odgovorio, govoreći: “Nisam li vam rekao, govoreći: Ne griješite protiv dječaka! A vi niste htjeli slušati. I stoga se, evo, traži krv njegova.”

23 A nisu znali da *ih* Josip razumije, jer im je govorio pomoću tumača.

24 Onda se udaljio od njih i zaplakao; pa se k njima vratio i razgovarao s njima; tada je izdvojio Šimuna između njih te ga svezao pred očima njihovim.

25 Zatim je Josip zapovjedio da im vreće napune žitom i da svakom vrata novac njegov u vreću, te da im daju namirnice za put. I tako su im učinili.

26 Tada su natovarili žito na magarce svoje i otišli odande.

27 A kad je na svratištu jedan od njih otvorio vreću svoju da nahrani svog magarca, opazio je novac svoj; jer je, evo, *bio* odozgo u vreći njegovoj.

28 Onda je rekao braći svojoj: “Novac je moj vraćen; a evo *ga baš* u vreći mojoj!” Tada im je srce stalo te su se prestrašili, govoreći jedan drugome: “Što nam *je* to Bog učinio?”

29 Zatim su stigli k ocu svom Jakovu u zemlju kanaansku te mu ispričali sve što ih je snašlo, govoreći:

30 “Čovjek, *koji je* gospodar one zemlje, grubo nam je govorio i smatrao nas uhodama zemlje.

31 A mi smo mu odgovorili: ‘Poštteni *smo ljudi*; nismo uhode.

32 Nas je dvanaestero braće, sinova oca našega; jednoga nema, a najmlađi *je* ovog dana s ocem našim u zemlji kanaanskoj.’

33 Tada nam je čovjek, gospodar zemlje, rekao: ‘Ovako ću saznati da ste poštteni: ostavite kod mene jednog od braće svoje, a vi uzmite *hranu za* svoje izgladnjele u domu, pa idite.

34 Onda mi dovedite svog najmlađeg brata; tako ću znati da niste uhode, nego poštenu *ljudi*. Tako ću vam osloboditi brata vašega, pa ćete trgovati u zemlji.’ „

35 I dogodilo se, kako su praznili vreće svoje, gle, svakom je u vreći njegovoj bio svežanj novca; kad su opazili svežnjeve novca, uplašili su se i oni i otac njihov.

36 Tada im je Jakov, otac njihov, rekao: “Učinili ste da sam ostao *bez djece svoje*: Josipa nema i Šimuna nema, a Benjamina hoćete odvesti; sve je ovo protiv mene!”

37 Zatim je Ruben rekao ocu svome, govoreći: “Pogubi moja dva sina ako ti ga ne dovedem! Predaj ga u ruke moje i ja ću ti ga vratiti!”

38 A on je odgovorio: “Sin moj neće ići dolje s vama, jer je brat njegov mrtav i on je ostao sâm; ako bi ga na putu na koji idete snašlo zlo, tada biste moje sijede vlasi s tugom spustili u grob.

POGLAVLJE 43

1 A glad je *bila* strašna u zemlji.

2 I dogodilo se, kad su pojeli žito koje su donijeli iz Egipta, njihov im je otac rekao: “Idite ponovo, kupite nam malo hrane.”

3 A Juda mu je odgovorio govoreći: “Čovjek nas je ozbiljno upozorio, govoreći: ‘Nećete vidjeti moje lice ako brat vaš nije s vama.’

4 Ako ćeš s nama poslati brata našega, mi ćemo otići dolje pa ćemo ti kupiti hranu;

5 ali ako ga nećeš poslati, nećemo ići dolje, jer nam je čovjek rekao: ‘Nećete vidjeti moje lice ako brat vaš nije s vama.’ ”

6 Onda je Izrael upitao: “Zašto ste tako loše postupili sa mnom *kad* ste rekli čovjeku da imate još jednog brata?

7 Nato su oni odgovorili: “Čovjek nas je izravno zapitkivao o nama i o rodu našem govoreći: ‘Je li otac vaš još živ? Imate li *još jednoga* brata?’ A mi smo mu odgovarali prema značenju tih riječi. Zar smo mogli doista znati da će reći: ‘Dovedite dolje brata svoga?’”

8 Zatim je Juda rekao ocu svome Izraelu: “Pošalji dječaka sa mnom pa ćemo ustati i poći, da ostanemo na životu i ne pomremo, i mi, i ti, i maleni naši.

9 Ja ću biti jamac za njega; traži ga iz ruke moje. Ako ti ga ne dovedem i ne postavim ga pred tebe, neka tada zauvijek nosim krivicu.

10 Jer da nismo oklijevali, zasigurno bismo se dosad dvaput vratili.”

11 Tada im je otac njihov Izrael rekao: “Ako tako sada *mora biti*, onda učinite ovo: stavite u posude svoje najbolje plodove zemlje i ponesite dolje dar tom čovjeku: malo balzama i malo meda, mirodija i smirne, pistacija i badema!

12 Zatim ponesite dvostruko novca u rukama svojim, a novac što je donesen vratite odozgo u vreće svoje te ga ponesite nazad u rukama svojim; možda je *bio* propust.

13 Uzmite i brata svoga pa ustanite, idite ponovo k tom čovjeku.

14 I neka vam Bog Svesilni daruje milosrđe pred tim čovjekom, da bi pustio vašeg drugog brata i Benjamina; ako ja budem lišen *djece svoje*, neka sam lišen.”

15 Tako su ljudi uzeli taj dar i ponijeli dvostruko novca u rukama svojim, i Benjamina, te ustali i sišli u Egipat; zatim su stali pred Josipa.

16 A kad je Josip opazio da je Benjamin s njima, rekao je upravitelju kuće svoje: “Odvedi *ove* ljude kući, te zakolji *živinče* i priredi, jer će *ti* ljudi objedovati sa mnom u podne!”

17 I čovjek je postupio kako je Josip naložio; tako je čovjek doveo ljude u Josipovu kuću.

18 A ljudi su se prestrašili zato što ih je vodio u Josipovu kuću, pa su rekli: “Zbog novca koji je stavljen nazad u vreće naše prvi put vodi nas unutra, da može naći priliku protiv nas i napasti nas, pa da nas uzme za robove s našim magarcima.”

19 Zatim su pristupili upravitelju kuće Josipove i s njim razgovarali na ulazu kuće,

20 te rekli: “O, gospodaru! Mi smo doista prvi puta došli kupovati hranu,

21 i dogodilo se, kad smo stigli u svratište, da smo otvorili svoje vreće i, gle, svakome je od nas *bio* novac odozgo u njegovoj vreći, naš novac u punoj mjeri; i mi smo ga donijeli natrag svojim rukama.

22 A donijeli smo dolje u rukama svojim i drugoga novca da kupimo hranu; ne znamo tko je stavio naš novac u vreće naše.”

23 A on je odgovorio: “Mir *neka* vam *bude!* Ne bojte se! Vaš Bog i Bog oca vašega stavio je blago u vreće vaše. Imao sam vaš novac.” Onda im je izveo Šimuna.

24 Zatim je čovjek uveo ljude u Josipovu kuću i dao *im* vodu pa su oprali noge svoje; onda je dao krmu njihovim magarcima.

25 Zatim su pripravili dar za Josipov dolazak u podne, jer su čuli da će ondje jesti kruh.

26 A kad je Josip stigao kući, donijeli su mu dar koji je *bio* u rukama njihovim u kući, i do zemlje su mu se poklonili.

27 Tada ih je upitao za blagostanje i rekao: “*Je li* vaš otac dobro, starac o kome ste pričali? *Je li* još živ?”

28 A oni su odgovorili: “Sluga tvoj, otac naš, dobra je zdravlja, još je živ”, pa su pognuli glave svoje i poklonili se.

29 Zatim je podigao oči svoje i opazio svoga brata Benjamina, sina majke svoje, te upitao: “*Je li* to vaš najmlađi brat o kome ste mi govorili?” Onda je rekao: “Bog neka ti bude milostiv, sine moj.”

30 Uto se Josip požurio, jer mu je utroba čeznula za bratom njegovim, pa je tražio gdje bi plakao; onda je ušao u odaju *svoju* i tamo je plakao.

31 Zatim je umio lice svoje i izašao; onda se suspregnuo i rekao: “Poslužite kruh!”

32 Tada su njega poslužili zasebno i njih zasebno, pa zasebno Egipćane koji su s njim jeli, zato što Egipćani ne bi mogli jesti kruh s Hebrejima, jer je to Egipćanima gnjusoba.

33 I oni su posjedali pred njim: prvorođenac prema prvorodstvu svome, a najmlađi prema

mladosti svojoj; nato su se ljudi čudili jedan drugome.

34 I on od obroka ispred sebe uzeo i *poslao* njima, ali je Benjaminov obrok bio pet puta veći od svakog njihovog. Tako su oni pili i veselili se s njim.

POGLAVLJE 44

1 Zatim je zapovjedio upravitelju svoje kuće, govoreći: “Napuni vreće ovih ljudi hranom koliko god puno mogu nositi, i svakom stavi njegov novac odozgo u vreću njegovu.

2 A moj pehar, srebrni pehar, položi odozgo u vreću najmlađeg i njegov novac za žito. I on je postupio prema riječi koju je Josip izrekao.

3 Čim je osvanulo jutro, otpremili su ljude, njih i njihove magarce.

4 Kad su izišli iz grada, nisu još bili daleko, Josip je rekao svome upravitelju: “Ustani! Pođi za ljudima, pa kad ih sustigneš, reci im: ‘Zašto ste uzvratili zlim za dobro?’

5 Nije li to *pehar* iz kojega gospodar moj pije i pomoću kojega doista proriče? Počinili ste zlo radeći tako!’ ”

6 Onda ih je sustigao te im rekao te iste riječi.

7 A oni su mu odgovorili: “Zašto gospodar moj govori ove riječi? Bože sačuvaj da sluge tvoje počine takvo nešto.

8 Evo, novac koji smo našli odozgo u vrećama svojim donijeli smo ti natrag iz zemlje kanaanske; kako bismo onda ukrali srebro ili zlato iz kuće gospodara tvoga!

9 Onaj u koga se od slugu tvojih to pronade, neka se taj pogubi, a mi ćemo biti robovi svom gospodaru.”

10 A on je odgovorio: “I *neka* to *bude* prema vašim riječima; onaj u koga se to pronade bit će moj sluga, a vi ćete biti nedužni.”

11 Zatim su brzo spustili na zemlju svaki svoju vreću, pa je svaki otvorio svoju vreću.

12 A on je pretraživao: počeo je kod najstarijeg i završio kod najmlađeg; tako je pehar nađen u Benjaminovoj vreći.

13 Tada su razderali odjeću svoju i natovarili svaki svoga magarca, pa se vratili u grad.

14 Tako su Juda i braća njegova ušli u Josipovu kuću, jer *je* on još *bio* ondje, i bacili se pred njim na zemlju.

15 Onda ih je Josip upitao: “Kakvo je to djelo što ste počinili? Niste li znali da takav čovjek kao što sam ja zaista može proricati?”

16 Nato je Juda odgovorio: “Što bismo rekli gospodaru svome? Što ćemo reći? Ili, kako se opravdati? Bog je otkrio nepravdu slugu tvojih; evo, i mi *smo* sluge gospodaru svome, i mi i *onaj* u koga se našao pehar.”

17 A on je rekao: “Bože sačuvaj da tako postupim; onaj u čijim je rukama nađen pehar, on će postat moj sluga; a što se vas tiče, idite u miru k ocu svome!”

18 Tada mu se Juda približio i rekao: “O, gospodaru moj! Molim te, dopusti svom sluzi izgovoriti riječ ušima gospodara svoga, i neka se srdžba tvoja ne raspali na slugu tvoga; jer ti *si* jednak faraonu.

19 Moj je gospodar pitao sluge svoje govoreći: ‘Imate li oca ili brata?’

20 A mi smo odgovorili gospodaru svome: ‘Imamo oca, starca i dijete, sina njegove staračke dobi, mladića; a njegov je brat umro i samo je on ostao od majke svoje, pa ga njegov otac voli.’

21 Zatim si ti rekao slugama svojim: ‘Dovedite ga dolje k meni da ga moje oči mogu vidjeti.’

22 Nato smo mi odgovorili gospodaru svome: “Dječak ne može ostaviti oca svoga, jer *ako* ostavi svog oca, *njegov* će *otac* umrijeti.”

23 Tada si rekao slugama svojim: ‘Ako vaš najmlađi brat ne dođe s vama dolje, nećete više vidjeti moje lice.’

24 I dogodilo se, kad smo uzašli tvome sluzi, ocu mome, ispričali smo mu riječi gospodara moga.

25 Zatim je naš otac rekao: ‘Idite ponovo, kupite nam malo hrane!’

26 A mi smo odgovorili: ‘Ne možemo ići dolje; ako naš najmlađi brat bude s nama onda ćemo ići dolje, jer nećemo vidjeti lice onoga čovjeka ako nije s nama naš najmlađi brat.’

27 Onda nam je tvoj sluga, otac naš, rekao: ‘Znate da mi je žena moja rodila dva *sina*;

28 a jedan je od mene otišao, te sam rekao: zasigurno je raskomadani! I otada ga nisam vidio;

29 pa ako i ovoga od mene odvedete te ga snađe zlo, moje ćete sijede vlasi s tugom spustiti u grob.’

30 Stoga kad dođem sada k tvome sluzi, ocu svome, a dječak ne *bude* s nama, budući da je njegov život povezan sa životom dječaka,

31 dogodit će se, kad opazi da nema dječaka *s nama*, on će umrijeti; tako će sluge tvoje spustiti s tugom sijede vlasi tvoga sluge, oca našega, u grob.

32 Jer sluga je tvoj postao jamac ocu svome za dječaka govoreći: ‘Ako ti ga ne dovedem, tada ću nositi krivicu svome ocu zauvijek.

33 Stoga te sada molim, neka tvoj sluga umjesto dječaka ostane sluga gospodaru mome, a dječak neka uzađe s braćom svojom.

34 Jer kako ću uzaći k svome ocu, a dječaka neće *biti* sa mnom, da možda ne gledam zlo što bi snašlo oca moga?’

POGLAVLJE 45

1 Onda se Josip nije mogao suspregnuti pred svima koji su stajali pokraj njega, pa je povikao: “Neka svi ljudi odstupe od mene!” Tako nitko nije ostao s njim kad se Josip očitovao braći svojoj.

2 Zatim je glasno zaplakao; a čuli su *to* Egipćani i faraonovi ukućani.

3 Tada je Josip rekao braći svojoj: “Ja *sam* Josip! Je li otac moj još živ?” A njegova mu

braća nisu mogla odgovoriti, jer su se uznemirili pred licem njegovim.

4 Onda je Josip rekao svojoj braći: “Molim vas, pridite k meni!” Tako su mu prišli bliže, a on je rekao: “Ja *sam* Josip, vaš brat, koga ste prodali u Egipat.

5 Stoga se sada ne žalostite niti se na sebe ljutite što ste me ovamo prodali; jer me Bog poslao pred vas da *vam* sačuva život.

6 Jer je glad u zemlji ove dvije godine, a još *je* pet godina u kojima neće *biti* ni oranja ni žetve.

7 A mene je poslao Bog pred vama da vam sačuva potomstvo na zemlji i živote vaše spasi velikim izbavljenjem.

8 Tako sada niste me vi ovamo poslali, nego Bog; i on me postavio ocem faraonu i gospodarom nad svom kućom njegovom te vladarom nad svom zemljom egipatskom.

9 Požurite se i pođite k ocu mome pa mu recite: “Ovako govori tvoj sin Josip: Bog me postavio gospodarom nad čitavim Egiptom; siđi k meni, ne oklijevaj!

10 A stanovat ćeš u gošenskoj zemlji te ćeš biti blizu mene: ti, i djeca tvoja, i djeca tvoje djece, i stada tvoja, i tvoja krda, i sve što imaš.

11 Tako ću te ondje prehranjivati, jer *je* još pet godina gladi, da ne osiromašite: ti, i tvoji ukućani, i sve što posjeduješ.

12 A, evo, oči vaše i oči moga brata Benjamina vide da vam moja usta govore.

13 Zatim pripovijedajte mome ocu o svoj slavi mojoj u Egiptu i o svemu što ste vidjeli; onda požurite te oca moga dovedite ovamo!

14 Tada je pao oko vrata svog brata Benjamina i zaplakao; *i* Benjamin je plakao oko vrata njegovoga.

15 Štoviše, izljubio je svu svoju braću te plakao nad njima; poslije toga braća su njegova razgovarala s njim.

16 A glas se o tome proćuo u domu faraonovu govoreći: “Došla su Josipova braća!” A to se jako sviđalo faraonu i njegovim slugama.

17 Tada je faraon rekao Josipu: “Reci braći svojoj, ‘Učinite ovo: natovarite životinje svoje i krenite; idite u zemlju kanaansku,

18 pa uzmite oca svoga i svoje ukućane i dođite k meni; i ja ću vam dati dobra zemlje egipatske, te ćete jesti pretelinu zemlje.

19 Sada ti zapovijedam: ‘Učinite ovo: uzmite kola iz zemlje egipatske za malene svoje i za žene svoje, te dovedite oca svoga i dođite.

20 Isto tako ne obazirite se na svoje stvari, jer *su* dobra u svojoj zemlji egipatskoj vaša.’ ”

21 I sinovi su Izraelova tako postupili; a Josip im je dao kola, po zapovijedi faraonovoj, i dao ih namirnice za put.

22 Svakome je od njih dao odijelo za presvlačenje, ali je Benjaminu darovao tri stotine srebrnika i pet odijela za presvlačenje.

23 A ovako je poslao ocu svojemu: deset magaraca natovarenih dobrima Egipta, i deset magarica natovarenih žitom i kruhom i jelom ocu za put.

24 Tada je otpremio braću svoju te su krenuli, a on im je rekao: “Ne svađajte se putem!”

25 Tako su otišli iz Egipta i stigli u zemlju kanaansku k svome ocu Jakovu,

26 pa mu ispričali govoreći: “Josip *je* još živ, i on *je* vladar nad svom zemljom egipatskom!” A Jakovu je srce stalo, jer im nije povjerovao.

27 A kad su mu ispričali sve riječi Josipove koje im je izgovorio, i kad je opazio kola što ih je Josip poslao da ga dovezu, oživio je duh njihova oca Jakova.

28 Tada je Izrael rekao: “*To je* dovoljno. Moj sin Josip još *je* živ! Poći ću i vidjeti ga prije nego umrem.”

POGLAVLJE 46

1 Tako je Izrael otputovao sa svim što je imao i došao u Beeršebu, te prinio žrtve Bogu oca svoga Izaka.

2 Uto je u noćnim viđenjima Bog progovorio Izraelu i rekao: "Jakove! Jakove!" A on je odgovorio: "Evo me!"

3 Tada je rekao: "Ja *sam* Bog, Bog oca tvoga. Ne boj se otići dolje u Egipat, jer ću ondje od tebe načiniti velik narod.

4 Ja ću s tobom sići u Egipat i ja ću te zasigurno natrag dovesti; a Josip će ti rukom svojom oči sklopiti."

5 Zatim se Jakov podigao iz Beeršebe; a sinovi Izraelovi su vozili svog oca Jakova i malene svoje i žene svoje u kolima što ih je poslao faraon da ga prevezu,

6 pa su uzeli svoju stoku i svoja dobra koja su nakupili u zemlji kanaanskoj te stigli u Egipat, Jakov i s njim sve sjeme njegovo;

7 svoje sinove i sinove svojih sinova s njim, svoje kćeri i kćeri svojih sinova, i sve svoje sjeme doveo je sa sobom u Egipat.

8 A ovo *su* imena sinova Izraelovih koji su došli u Egipat, Jakov i njegovi sinovi: Jakovljevi prvorodenac Ruben.

9 A sinovi su Rubenovi: Hanok i Palu, i Hezron i Karmi;

10 a sinovi Šimunovi: Jemuel i Jamin, i Ohad i Jakin, i Sohar i Šaul, sin žene Kanaanke;

11 a sinovi Levijevi: Geršon, Kohat i Merari;

12 a sinovi Judini: Er i Onan, i Šela i Fares i Zerah; ali su Er i Onan umrli u zemlji kanaanskoj; a Faresovi su sinovi bili Hezron i Hamul.

13 A sinovi su Isakarovi: Tola i Fuva, i Job i Šimron;

14 a sinovi Zebulunovi: Sered i Elon i Jahleel.

15 To *su* sinovi Leini koje je Jakovu rodila u Padanaramu, uz njegovu kćer Dinu; njegovih je sinova i njegovih kćeri bilo u svemu trideset i troje osoba.

16 A sinovi su Gadovi: Zifion i Hagi, Šuni i Esbon, Eri i Arodi i Areli;

17 a sinovi Ašerovi: Jimna i Išvah, i Išvi i Berija, i Serah njihova sestra; a sinovi Berijini: Heber i Malkiel.

18 To *su* sinovi Zilpini koju je Laban dao svojoj kćeri Lei; a ona ih je rodila Jakovu, *tih* šesnaest osoba.

19 Sinovi Jakovljeve žene Rahele: Josip i Benjamin.

20 A Josipu su se u zemlji egipatskoj rodili Manaše i Efrajim koje mu je rodila Asenata, kći Potifara, svećenika u Onu.

21 A sinovi Benjaminovi: Bela i Beker, i Ašbel i Gera, i Naaman i Ehi, i Roš i Mupim i Hupim i Ard.

22 To *su* sinovi Rahelini koji su se rodili Jakovu, u svemu četrnaest osoba.

23 A Danov sin *je* Hušim;

24 a sinovi Naftalijevi: Jahseel i Guni, i Jeser i Šilem.

25 To *su* sinovi Bilhini koju je Laban dao svojoj kćeri Raheli; a ona ih je rodila Jakovu, u svemu sedam osoba.

26 Svih osoba koje su s Jakovom došle u Egipat, što su izašle iz njegovih bokova, pored žena Jakovljevih sinova, *bilo je* u svemu šezdeset i šest osoba;

27 i Josipovi sinovi koji su mu se rodili u Egiptu, *bile su* dvije osobe; onih koji su iz doma Jakovljeva otišli u Egipat *bilo je* u svemu sedamdeset osoba.

28 Zatim je poslao Judu pred sobom k Josipu da ga uputi u Gošen. Tako su stigli u gošensku zemlju.

29 Nato je Josip upregnuo svoja kola i pošao u susret u Gošen svom ocu Izraelu; onda mu se pokazao te mu pao oko vrata i dugo plakao oko njegovog vrata.

30 Tada je Izrael rekao Josipu: "Sada, pošto sam vidio tvoje lice, dopusti da umrem, zato što *si* ti još živ."

31 Zatim je Josip rekao braći svojoj i ukućanima svoga oca: "Uzaći ću i dojaviti Faraonu te mu reći: 'Moja braća i ukućani oca moga, koji *su bili* u zemlji kanaanskoj, došli su k meni;

32 a ti *su* ljudi pastiri, jer su se bavili napasanjem stoke, pa su dotjerali svoja stada i svoja krda i sve što imaju.

33 I dogodit će se, kad vas faraon pozove i kaže: ‘Što je vaš zanat?’

34 da ćete odgovoriti: ‘Tvoje su sluge ljudi koji su se od mladosti svoje do sada bavili stočarstvom; i mi i očevi naši’, da biste mogli prebivati u gošenskoj zemlji, jer *su* svi pastiri Egipćanima gnjusoba.”

POGLAVLJE 47

1 Tada je Josip otišao te izvijestio faraona te rekao: “Moj otac i braća moja i stada njihova i krda njihova sa svime što imaju došli su iz zemlje kanaanske, i evo ih u zemlji gošenskoj.”

2 A poveo je neke od svoje braće, petoricu ljudi te ih predstavio faraonu.

3 Onda je faraon upitao braću njegovu: “Što je vaš zanat?”, a oni su odgovorili faraonu: “Sluge *su* tvoje pastiri, i mi i očevi naši.”

4 Još su rekli faraonu: “Došli smo boraviti u zemlji, jer sluge tvoje nemaju paše za svoja stada, pošto *je* strašna glad u zemlji kanaanskoj. Stoga te sad molimo, dopusti svojim slugama da prebivaju u zemlji gošenskoj.”

5 Nato je faraon odgovorio Josipu govoreći: “Tvoj otac i braća tvoja došli su k tebi;

6 zemlja egipatska *je* pred tobom. U ono najbolje od te zemlje neka otac tvoj i braća prebivaju; neka prebivaju u zemlji gošenskoj. A ako znaš sposobne ljude među njima, tada postavi nadglednike nad mojim stokom.”

7 Zatim je Josip doveo svog oca Jakova te ga postavio pred faraona; a Jakov je blagoslovio faraona.

8 Tada je faraon upitao Jakova: “Koliko *si* ti star?”

9 A Jakov je odgovorio faraonu: “Dana godina moga proputovanja *je* stotinu i trideset godina; malo *ih* je i zli su bili dani godina života mojega, i nisu dostigli dane godina života očeva mojih u danima njihovog proputovanja.”

10 Zatim je Jakov blagoslovio faraona i otišao od faraona.

11 Tako je Josip smjestio oca svoga i braću svoju i dao im posjed u zemlji egipatskoj, u ono najbolje od te zemlje, u zemlji Ramsesovoj, kako je faraon zapovjedio.

12 Onda je Josip opskrbljivao kruhom oca svoga i braću svoju i sve ukućane oca svoga, prema *njihovim* porodicama.

13 Zatim nije bilo kruha u svoj zemlji, jer *je* glad *bila* jako strašna, pa je zbog gladi *i* zemlja egipatska i zemlja kanaanska bila klonula.

14 Tada je Josip skupio sav novac što se nalazio u zemlji egipatskoj i u zemlji kanaanskoj za žito koje su kupovali; onda je Josip donio novac u faraonov dom.

15 A kad je nestalo novca u zemlji egipatskoj i zemlji kanaanskoj, svi su Egipćani dolazili k Josipu i govorili: “Daj nam kruha! Zašto da pomremo pred tobom, jer je nestalo novca?”

16 Nato je Josip odgovorio: “Dajte svoju stoku, pa ću vam ja dati *kruha* za vašu stoku, kad nestane novca.”

17 Tako su oni dovodili Josipu svoju stoku, a Josip im je davao kruha *u zamjenu* za konje i za stada i za stoku iz krda i za magarce. I one godine ih je hranio kruhom *u zamjenu* za svu stoku njihovu.

18 Kad je ona godina završila, došli su k njemu druge godine te mu rekli: “Nećemo skrivati od svog gospodara da je naš novac potrošen; i naš gospodar ima krda stoka naše. Nije ništa ostalo pred licem našeg gospodara, osim tijela naših i zemlje naše.

19 Zašto da pred očima tvojim pomremo i mi i zemlja naša? Kupi *i* nas i našu zemlju za kruh, pa ćemo mi sa zemljom našom postati sluge faraonove; i daj nam sjemena da ostanemo živi i ne pomremo, da ta zemlja ne opusti.”

20 Tako je Josip kupio za faraona svu tu zemlju egipatsku, jer je svaki Egipćanin prodao svoje polje, zato što je glad nadvladala nad njima; tako je zemlja postala faraonova.

21 A što se tiče ljudi, njih je preselio u gradove, od *jednoga* kraja egipatskih granica do *drugoga* kraja njegovog.

22 Jedino nije kupio zemlju svećenika, jer su svećenici imali dio *određen* od faraona, te su se hranili svojim dijelom što im je faraon dao. Stoga nisu prodavali svoju zemlju.

23 Onda je Josip rekao narodu: “Evo, danas sam za faraona kupio vas i vašu zemlju; evo vam sjeme pa ćete zasijati zemlju.

24 I dogodit će se kad dođe urod da ćete faraonu dati jednu petinu, a četiri će dijela biti vaša: za sjeme za polja, i za hranu vama i onima koji su vaši ukućani, i za hranu vašim malenima.”

25 Nato su oni odgovorili: “Ti si nam spasio živote; neka nađemo milost u očima svoga gospodara, pa ćemo biti sluge faraonove.”

26 Tada je Josip ustanovio zakon nad egipatskim zemljom, sve do dana današnjega: faraonu pripada jedna petina, doli samo svećenička zemlja *koja* nije postala faraonova.

27 Tako je Izrael prebivao u zemlji egipatskoj, u gošenskom području; onda su tamo stekli imanja i povećali se te se silno umnožili.

28 A Jakov je u zemlji egipatskoj poživio sedamnaest godina; tako je Jakovljević pun životni vijek bio sto četrdeset i sedam godina.

29 Zatim se približilo vrijeme Izraelu da umre, te je pozvao svoga sina Josipa i rekao mu: “Ako sam sada našao milost u očima tvojim, molim te, stavi ruku svoju pod moje bedro pa postupi ljubazno i iskreno sa mnom: molim te, nemoj me pokopati u Egiptu,

30 nego da legnem dolje sa očevima svojim, a ti me prenesi iz Egipta i pokopaj me u njihovu grobnicu!” A on je rekao: “Postupit ću kako si rekao.”

31 Tada je rekao: “Zakuni mi se!” I on mu se zakleo. Onda se Izrael poklonio na uzglavlju postelje.

1 I dogodilo se poslije ovih događaja da *netko* dojavio Josipu: “Evo otac *je* tvoj bolestan.” A on je poveo sa sobom svoja dva sina, Manašea i Efrajima.

2 Netko je dojavio Jakovu i rekao: “Evo k tebi dolazi tvoj sin Josip.” A Izrael je smogao snage svoje i sjeo na postelju.

3 Tada je Jakov rekao Josipu: “Bog Svesilni pojavio se preda mnom u Luzu u zemlji kanaanskoj i blagoslovio me,

4 te mi rekao: ‘Evo, učinit ću te plodnim i umnožit ću te, i od tebe ću načiniti mnoštvo naroda, a sjemenu ću tvome poslije tebe darovati ovu zemlju u posjed zauvijek.’

5 A sada, oba tvoja sina, Efrajim i Manašea, koji su ti se rodili u zemlji egipatskoj, prije nego sam ja došao k tebi u Egipat, moji *su*, kao Ruben i Šimun bit će moji!

6 I tvoji potomci koji su ti se rodili poslije njih, bit će tvoji; i nazvat će se po imenu svoje braće u baštini svojoj.

7 A što se mene tiče, kad sam došao iz Padana, umrla je Rahela pokraj mene u zemlji kanaanskoj na putu, kad *je bilo* još samo malo puta do Efrate; tako sam je ondje pokopao na putu u Efratu, to *jest* Betlehem.”

8 Uto je Izrael opazio Josipove sinove i upitao: “Tko *su* ovi?”

9 A Josip je odgovorio ocu svome: “To *su* moji sinovi koje mi je Bog podario na ovom *mjestu*.” Nato je on rekao: “Molim te, dovedi mi ih, pa ću ih blagosloviti.”

10 A Izraelu su oči oslabile od starosti, *tako da* nije mogao vidjeti; onda mu ih je približio, a on ih je poljubio i zagrlio.

11 Tada je Izrael rekao Josipu: “Nisam mislio da ću vidjeti tvoje lice, a evo, Bog mi je pokazao i tvoje sjeme.”

12 Onda ih je Josip odmaknuo od njegovih koljena te se naklonio licem svojim do zemlje.

13 Zatim ih je Josip uzeo obojicu, Efrajima svojom desnicom, Izraelu s lijeve strane, a Manašea svojom ljevicom, Izraelu s desne strane, te *ih* približio k njemu.

14 A Izrael je ispružio desnicu svoju te ju položio na glavu Efaraimovu, koji *je bio* mlađi, a svoju ljevicu na Manaševu glavu, *tako* je namjerno namjestio ruke svoje, jer *je* Manaše *bio* prvorođenac.

15 Tako je blagoslivljao Josipa i govorio: “Bog, pred kojim su hodili očevi moji Abraham i Izak, Bog koji me hranio cijelog života mojega do dana današnjega,

16 Anđeo koji me je otkupio od svakoga zla, *neka* blagoslovi dječake! I neka se oni prozovu mojim imenom i imenom mojih očeva Abrahama i Izaka; i neka prerastu u mnoštvo usred zemlje!”

17 A kad je Josip opazio da je njegov otac položio desnicu svoju na Efrajimovu glavu, zamjerilo mu se, pa je podigao očevu ruku da ju premjesti s Efrajimeve glave na glavu Manaševu.

18 Onda je Josip rekao ocu svome: “Ne tako, oče moj, jer ovo *je* prvorođenac; položi desnicu svoju na njegovu glavu!”

19 A njegov je otac *to* odbio te rekao: “Znam, sine moj, znam! I on će postati narod, pa će i on biti velik. Ali će doista njegov mlađi brat biti veći od njega, a njegovo će sjeme postati mnoštvo naroda.”

20 Tako ih je toga dana blagoslovio, govoreći: “U tebi će se Izrael blagoslivljati, govoreći: Bog te učinio kao Efrajima i Manašea!” Tako je Efrajima postavio ispred Manašea.

21 Zatim je Izrael rekao Josipu: “Evo, ja umirem, ali Bog će biti s vama i vratit će vas u zemlju vaših očeva.

22 Štoviše tebi sam darovao jedan dio više nego braći tvojoj, što sam ga mačem svojim i lukom svojim uzeo iz ruke Amorejaca.”

POGLAVLJE 49

1 Zatim je Jakov pozvao svoje sinove i rekao: “Skupite se zajedno, da vam kažem što će vam se dogoditi u posljednje dane;

2 Sakupite se zajedno i čujte, sinovi Jakovljevi, te poslušajte oca svojega, Izraela!

3 Ti *si* Rubene, prvorođenče moje, moć moja i prvina snage moje; vrstan dostojanstvom i vrstan snagom.

4 Nepostojan kao voda, nećeš se više isticati, jer si se na postelju oca svog popeo; tada si ga okaljao; na moju se postelju on popeo.

5 Šimun i Levi, braća; oruđe okrutnosti je u njihovim obitavalištima.

6 O dušo moja, ne idi u tajne njihove; zboru njihovu, časti moja, ti se ne pridružuj! Jer u gnjevu svojemu čovjeka pogubili, i u samovolji svojoj porušili zid.

7 Prokleta *neka bude* srdžba njihova, jer *je* žestoka; i gnjev njihov, jer *je* okrutan! Razdijelit ću ih u Jakovu i raspršiti ih u Izraelu.

8 Judo, ti *si onaj* koga će braća tvoja hvaliti; ruka tvoja *neka bude* na vratu tvojim neprijateljima; sinovi oca tvoga tebi će se klanjati.

9 Judo, laviću mladi! Od plijena si, sine moj, digao. Prignuo se, čučnuo poput lava, i *to* poput starog lava; tko ga smije dražiti?

10 Od Jude se žezlo neće udaljiti, ni zakonodavac od nogu njegovih, dok ne dođe Šiloh, i narodi će k njemu *biti* prikupljeni.

11 Magarića svoga za trs vezuje i mladunče magarice svoje za lozu izabranu; on je svoju odjeću oprao u vinu i odijela svoja u krvi od grožđa.

12 Njegove će oči *biti* crvene od vina, a zubi njegovi bijeli od mlijeka.

13 Zebulun će prebivati uz luku morsku i *bit* će luka brodovima; a granica će njegova *biti* uz Sidon.

14 Isakar *je* jak magarac, polegao je između dva tereta,

15 i vidio da je počinak dobar i da je zemlja ugodna, te je prignuo ramena svoja da nosi i postao je sluga danku.

16 Dan će suditi narodu svojemu kao jedno od plemena Izraelovih.

17 Dan će biti zmija pokraj puta, guja na stazi što grize konja za zglob, pa konjanik njegov unazad pada.

18 Tvoje spasenje, GOSPODE, iščekivao sam.

19 Gada će čete nadvladati, ali on će na kraju nadvladati.

20 Od Ašera *bit će* kruha preobilno, i kraljevske poslastice on će donositi.

21 Naftali je košuta puštena; on daje divne riječi.

22 Josip je plodna grana stabla, rodna grana stabla pokraj studenca; mladice *mu* se preko zida šire.

23 Strijelci su ga silno ražalostili, strijeljali na *njega* i mrzili ga,

24 ali luk njegov čvrst ostaje, a ruke su njegove ojačale snagom moćnoga *Boga* Jakovljeva (odande je pastir, kamen Izraelov).

25 Bogom oca tvojega koji će ti pomagati, i po Svesilnom koji će te blagoslivljati blagoslovima odozgo s nebesa, blagoslovima iz dubina koji leže odozdo, blagoslovima iz prsiju i utrobe!

26 Blagoslovi oca tvojega nadvladali su blagoslove mojih predaka sve do najviših granica brežuljaka vječnih; oni će biti na glavi Josipovoj i nad tjemenu onoga koji je odijeljen od braće svoje.

27 Benjamin je vuk grabežljiv; lovinu on će jutrom proždrijeti, a navečer plijen dijeliti.

28 To *su* sva dvanaest plemena Izraelova, a ovo *je ono* što im je izgovorio njihov otac, te ih blagoslovio; svakoga je blagoslovio prema njegovom blagoslovu.

29 Zatim im je naložio i rekao im: “Ja ću se pridružiti narodu svome; pokopajte me s mojim očevima u špilji što je na polju Efrona Hetita,

30 u špilji koja *je* na poljani Makpeli, što je ispred Mamre, u zemlji kanaanskoj; koju je Abraham kupio s poljem od Efrona Hetita, kao posjed za grobnicu.

31 Ondje su pokopali Abrahama i njegovu ženu Saru; ondje su pokopali Izaka i njegovu ženu Rebeku, i ondje sam ja pokopao Leu.

32 Kupovina poljane i špilje, koje *su* ondje, *bila je* od djece Hetitove.

33 A kad je Jakov dovršio zapovijedi svojim sinovima, povukao je noge svoje na postelju i predao duh, te se pridružio svom narodu.

POGLAVLJE 50

1 Tada je Josip pao na lice oca svojega te nad njim zaplakao i izljubio ga.

2 Tada je Josip zapovjedio svojim slugama, liječnicima, da mu oca balzamiraju. Zatim su liječnici balzamirali Izraela.

3 A za njega je bilo navršeno četrdeset dana, jer za toliko dana to trebaju izvršiti oni koji su balzamirali; i Egipćani su tugovali za njim sedamdeset dana.

4 A kad su prošli dani tugovanja za njim, Josip je rekao ukućanima faraonovim, govoreći: “Ako sam sada našao milost u vašim očima, molim vas, kažite na uši faraonu, govoreći:

5 “Moj me je otac obvezao zakletvom govoreći: ‘Evo, ja umirem; u grob moj koji sam iskopao za sebe u zemlji kananskoj, ondje me pokopaj!’ Stoga, molim te, dopusti mi da odem gore i pokopam oca svoga, pa ću se vratiti.”

6 Nato je faraon odgovorio: “Idi gore i pokopaj oca svoga prema onome kako te je zakleo!”

7 Tako je Josip uzašao pokopati oca svoga, a s njim su pošle sve sluge faraonove, starješine njegova doma i sve starješine zemlje egipatske;

8 i sva Josipova kuća i braća njegova te ukućani njegova oca. Jedino su u gošenskoj zemlji ostavili svoje malene, svoja stada ovce i svoja krda.

9 A s njim su uzašla i kola i konjanici, pa je karavana bila vrlo velika.

10 Zatim su stigli do gumna Atadova, što je s one strane Jordana, pa su ondje tugovali velikim i jako žalosnim tužaljicama; tako je on održao sedmodnevno tugovanje za svojim ocem.

11 A kad su stanovnici zemlje, Kanaanci, opazili tugovanje kod gumna Atadova, rekli su: “Ovo je veliko tugovanje za Egipćane!” Zato mu je nadjenuto ime Abelmisraim, što je s druge strane Jordana.

12 Tako su njegovi sinovi postupili kako im je on zapovjedio;

13 jer su ga sinovi njegovi odnijeli u zemlju kanaansku te ga pokopali u špilji na polju Makpeli, ispred Mamre, koju je Abraham kupio s poljem od Efrona Hetita kao posjed za grobnicu.

14 Zatim se Josip vratio u Egipat: on i braća njegova i svi koji su s njim išli pokopati njegova oca, nakon što je pokopao oca svoga.

15 A kad su Josipova braća vidjela da im je otac umro, rekli su: “Možda nas Josip zamrzi, pa nam doista uzvrati za sve zlo što smo mu učinili.

16 Tako su Josipu poslali glasnika govoreći: “Tvoj je otac prije smrti zapovjedio, govoreći:

17 ‘Ovako recite Josipu: molim te, sada oprostijet braći svojoj i njihov grijeh jer su ti učinili zlo.’ A sada te molimo, oprostijet slugama Boga oca tvoga!” A Josip se rasplakao dok su mu govorili.

18 Zatim su i njegova braća došla te pali pred licem njegovim i rekli: “Evo, tvoje smo sluge!”

19 Nato im je Josip odgovorio: “Ne bojte se! *Jesam* li ja na mjestu Boga?

20 Ali što se vas tiče, vi ste protiv mene smišljali zlo; *ali* je Bog to namijenio na dobro, da ostvari kao *što je to* dan danas: da sačuva žive mnoge ljude.

21 Stoga se ne bojte! Ja ću vas i vaše malene prehranjivati.” Zatim ih je tješio i ljubazno im govorio.

22 Tako je Josip prebivao u Egiptu: on i ukućani oca njegova; a uživao je Josip stotinu i deset godina.

23 I Josip je gledao djecu Efrajimovu do trećeg *naraštaja*; također i djecu Makira,

Manašeova sina, koja su bila othranjena na Josipovim koljenima.

24 Zatim je Josip rekao braći svojoj: “Ja umirem! A vas će Bog sigurno pohoditi i odvesti vas iz ove zemlje u zemlju za koju se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu.”

25 Tada je Josip obvezao zakletvom sinove Izraelove govoreći: “Bog će vas zasigurno pohoditi, a vi morate ponijeti moje kosti odavde!”

26 Tako je Josip umro *kad je bio* star sto i deset godina; zatim su ga balzamirali i položili u lijes u Egiptu.